

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Škola pro život

Hořické gymnázium – soukromé čtyřleté gymnázium

Hořické gymnázium

OBSAH	
1. ÚVOD	
1.1 Úvodní stránka	1
1.2 Obsah	2
1.3 Základní údaje o škole	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	
2.1 Velikost školy	4
2.2 Vybavení školy	4
2.3 Pedagogický sbor	4
2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	4
2.5. Spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci a jinými subjekty	4
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP	
3.1 Zaměření školy	5
3.2 Profil absolventa	6
3.3 Podmínky přijímacího řízení	7
3.4 Podmínky maturitní zkoušky	7
3.5 Výchovní a vzdělávací strategie	7
3.6 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními potřebami	9
3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	9
3.8 Zařazení průřezových témat	10
4. UČEBNÍ PLÁN	13
5. POVINNÉ PŘEDMĚTY	
5.1 Český jazyk a literatura	14
5.2 Anglický jazyk	30
5.3 Německý jazyk	41
5.4 Ruský jazyk	51
5.5 Matematika	63
5.6 Fyzika	80
5.7 Chemie	91
5.8 Biologie	105
5.9 Zeměpis	129
5.10 Geologie	141
5.11 Základy společenských věd	146
5.12 Dějepis	166
5.13 Informatika	178
5.14 Umění a kultura	184
5.15 Jazyková komunikace	197
5.16 Konverzace v angličtině	201
5.17 Tělesná výchova	214
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ	233

Hořické gymnázium

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Škola pro život

zpracováno podle RVP G 2007

Vzdělávací program: Gymnázium
Kód a název oboru vzdělávání: 79 – 41 – K/41 Gymnázium

Délka a forma vzdělávání: 4 roky, denní forma vzdělávání
Stupeň vzdělávání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Údaje o škole

Název školy: Hořické gymnázium
Adresa: 508 01 Hořice, Blahoslavova 2105
Mail: skola@gymhorice.cz
Web: www.gymhorice.cz
IČ: 03 230 759
RED - IZO: 691 006 521
IZO: 181 055 660
Ředitelka školy: Mgr. Šárka Šandová
telefon: 737 646 071, mail: sandova@gymhorice.cz

Zřizovatel: Mgr. Šárka Šandová – tel.: 737 646 071, sandova@gymhorice.cz
Mgr. Jiří Slezák – tel.: 778 089 617, slezak@gymhorice.cz
Mgr. Eva Slámová – tel.: 605 958 754, slamova@gymhorice.cz
Mgr. Sylva Zajícová – tel.: 603 462 632, zajicova@gymhorice.cz

Platnost dokumentu: od 1. září 2014

datum

razítko školy

podpis ředitelky školy

2. Charakteristika školy

2. 1 Velikost školy

Škola má celkovou kapacitu 120 žáků, tj. čtyři ročníky čtyřletého gymnázia po dvou třídách v ročníku. V každé třídě maximálně kolem 20 žáků.

Všechny třídy jsou umístěny v budově v Blahoslavově ulici č. 2105.

2. 2 Vybavení školy

Budova Blahoslavova 2105 byla zkolaudována v roce 1990 jako přístavba k budově v Husově ulici a sloužila SOU zemědělskému až do roku 1997, kdy bylo učiliště sloučeno se stejnou školou v Lázních Bělohradě a budova zůstala prázdná až do roku 2003, kdy jí ke svému užívání převzalo gymnázium a SOŠ. V červnu roku 2014 došlo k přestěhování tříd Gymnázia, SOŠ, SOU a VOŠ Hořice, a tím uvolnění této budovy.

Základ výuky probíhá v kmenových třídách, které jsou k výuce dostatečně vybaveny a vyhovují hygienickým nárokům. S ohledem na nároky jednotlivých předmětů je škola vybavena učebními pomůckami a literaturou. Ve škole je zřízena klubovna se školní knihovnou. Každá třída umožňuje vyučujícím používat vedle klasických pomůcek (tabule, mapy, schémata) i počítač, zvukovou aparaturu, projekční plátno.

Pro výuku některých předmětů jsou využívány i specializované učebny jiných středních, základních či vysokých škol. Hodiny tělesné výchovy jsou zabezpečeny v prostorách patřících městu Hořice.

Stravování zajišťuje jídelna Střední kamenické a sochařské školy v Hořicích.

Ve třídách i budově jsou prostory pro relaxaci během přestávek i k trávení volného času, žáci mohou využívat stůl na ping-pong. Žáci sami mají vliv na podobu třídy – na základě jejich návrhů je jim umožněno si třídu vymalovat a vybavit v souladu s aktuálními potřebami kolektivu i jednotlivých studentů.

K dispozici jsou i pevné pracovní PC stanice a přenosné počítače pro potřebu ve výuce, pro samostatnou práci žáků i pro práci na výjezdech. Přístup na internet v prostorách školy je žákům umožněn i mimo výuku.

V přízemí školy je uzamykatelná šatna. Hygienické podmínky jsou v souladu s předpisy, sociální zařízení odpovídající kapacitě školy je v přízemí a v patře.

2. 3 Pedagogický sbor

Na Hořickém gymnázium působí 10 až 13 pedagogických pracovníků. Je snahou, aby učitelé měli nejen odbornou kvalifikaci, ale aby se pokud možno jednalo o osobnosti, které jsou aktivní ve svém oboru. V zájmu žáků jsou vybíráni pedagogové také s ohledem na to, aby byl sbor co nejstabilnější a obměna učitelů v jednotlivých předmětech byla co nejmenší. Důraz je samozřejmě kladen na kvalitní odbornou přípravu, ale také na flexibilitu a schopnost improvizace. V malém školním kolektivu je každý pracovník zatížen na maximum a musí často plnit i úkoly, které s pedagogickou prací přímo nesouvisí.

Na škole působí výchovný poradce a preventista (jeden z pedagogů).

2. 4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Hořické gymnázium zapojuje žáky do přímé účasti na přípravě projektů, ale také do přípravy žádostí o grant či příspěvku od nadací a různých fondů.

Podle zájmu žáků se pořádají zájezdy do anglicky, německy či španělsky mluvících zemí.

Spolupracujeme s Gymnáziem Martina Hattalu v Trstenej ve Slovenské republice.

2. 5 Spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci a jinými subjekty

Při škole je zřízena školská rada a tak rodiče či zákonní zástupci mohou dění ve škole ovlivňovat zásadním způsobem. Samozřejmostí je vzájemné poznání rodičů a pedagogů nejen na oficiálních

Hořické gymnázium

akcích, ale i při řadě příležitostí neformálního charakteru (srazy na začátku výjezdových akcí, kulturní akademie, prezentace výsledků expedičních skupin).

Rodiče a pedagogové jsou v pravidelném kontaktu a o všem důležitém se navzájem včas informují (využití e-mailu, telefonu, sms zpráv). Konají se pravidelné třídní schůzky.

Hořické gymnázium spolupracuje s:

- Poradenskými institucemi (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra apod.), která pomáhají při spolupráci s žáky nadanými nebo se s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Státními a samosprávnými institucemi (Městský úřad Hořice i jiné městské a obecní úřady, městská a obecní zastupitelstva), která umožňují řešit administrativní problémy, ale také pomáhají nalézt vhodné ubytovací kapacity pro akce školy. Žáci naopak mohou pomoci při pořádání akcí těmito institucemi.
- Vysokoškolskými a vědeckými pracovišti, které poskytují prostory a vybavení pro práci na vybraných studentských projektech a praktických cvičeních.
- Školami a školskými zařízeními (mateřské, základní a střední školy v regionu) pro společné projekty, vrstevnické učení, poskytnutí ubytování a stravování.
- Ústavy sociální péče, které žáci navštěvují v rámci dobrovolných akcí, pomoc při přípravě a realizaci programů pro klienty.
- Zájmovými sdruženími, která pomáhají realizovat některé výjezdy a projekty.
- Podnikatelskými subjekty, které školu podporují formou darů (finančních i hmotných).

Veřejnost je informována o dění ve škole prostřednictvím zpráv do místního a okresního tisku, internetu, výroční zprávy, která obsahuje povinné údaje a články mapující nejdůležitější události školy.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Každý člověk chce být v životě šťastný a šťastný člověk je velkým přínosem nejen pro své okolí, ale také pro širší společnost. Trvalé štěstí člověku přináší vědomí vlastní hodnoty a užitečnosti. To je podmíněno pouze přesným věděním o jeho místě ve světě. Toto vědění, které člověka začleňuje do většího celku, mu ukazuje jeho prospěšnost a nezastupitelnou úlohu ve vývoji světa. Pak si je takový člověk vědomý své role a své odpovědnosti a plnohodnotný život, jehož smysl pochopí, jej následně naplní trvalou radostí. Bude chtít zlepšovat sebe a své okolí.

Záměrem Hořického gymnázia je umožnit žákům harmonický rozvoj osobnosti a pomoci jim v jejich životní cestě za poznáním. Vzdělání chápeme jako komplexní proces, neboť člověka utvářejí nejen jeho vědomosti, ale i prožitky, vlastní zkušenosti, tvořivé a praktické činnosti. Důležitý je pro nás celý proces učení, nejen jeho výsledek.

Přejeme si, aby si žáci udrželi či znovu našli touhu po poznávání a radost z objevování. Chceme učit žáky věcem potřebným a do procesu učení si přejeme vnést lehkost a plynulost.

Každý člověk si přináší na tento svět určité schopnosti nebo předpoklady pro ně, každý má své vlastní nadání, talent. Pomůžeme žákům jejich talent nejen objevit, ale i rozvíjet.

Poznáváním přírodních zákonitostí, které jsou neměnné a ovlivňují veškeré dění, budeme společně s žáky objevovat fungování světa. Naším záměrem je rovněž vést žáky k samostatnému myšlení a k utváření vlastního názoru na smysl života a lidské existence.

Hořické gymnázium

Přejeme si také učit žáky odpovědnosti za veškeré myšlení, mluvení a jednání, neboť tím, jak myslíme, mluvíme a jednáme v současnosti, tvoříme naši budoucnost.

Jde nám též o rozvoj morálních hodnot a ctností, jež se projevují navenek např. slušností, ohleduplností, poctivostí, otevřeností, soucitem, vzájemnou pomocí apod.

Budeme obnovovat a posilovat naše národní tradice a zvyky a kultivovat mateřskou řeč. Dobrá znalost minulosti a výchova k zdravému vlastenectví při vědomí hodnot jiných národů je předpokladem fungující spolupráce s ostatními zeměmi, kterou také budeme umožňovat a podporovat.

Výukou a pobytem ve "škole v přírodě" budeme u žáků rozvíjet správné návyky a rytmy. Střídání pracovních či praktických činností s prací intelektuální, dostatek pohybu, pobyt na čerstvém vzduchu jsou pro nás nepostradatelné aspekty zdravého života. Pokusíme se lépe propojit žáky s přírodou a pokusíme se je uvést do souladu s rytmickými přírodními cykly.

Podporujeme aktivitu, tvořivost a spolupráci v kolektivu, ne pasivní přejímání a soutěživost. Nechceme překonávat ostatní, ale sami sebe.

Samozřejmostí je pro nás příjemné prostředí, vzájemný respekt a úcta.

Učitele vidíme jako průvodce a pomocníka s přirozenou autoritou, která vyplývá z jeho osobnostních kvalit.

Školu bereme jako živý organismus, který se stále vyvíjí. Na utváření podoby školy se budou společně podílet žáci, učitelé, rodiče i další příznivci z řad široké veřejnosti.

Vycházíme z názorů filosofů, psychologů, sociologů a jiných osobností, které se výchově a vzdělávání věnovaly, z názorů pedagogů různých typů škol, rodičů a žáků. Oporou jsou nám velkou měrou také vlastní názory a zkušenosti z mnohaleté práce ve školství.

Naše škola má všeobecné zaměření a je otevřena všem zájemcům o studium, pokud splňují podmínky k přijetí. Součástí podmínek je rovněž přijetí výše uvedených principů.

3.2 Profil absolventa

Přejeme si,

- aby si absolvent Hořického gymnázia uměl poradit se sebou samým a zároveň s rychlými společenskými změnami,
- aby se dokázal o sebe postarat jak doma, tak ve světě a aby vzdělávání považoval za celoživotní záležitost.
- Dále aby pomáhal ostatním a sám dokázal v případě potřeby přijmout pomoc od jiných,
- aby se uměl ptát, ale i naslouchat,
- aby odpovědi hledal a také je nalézal,
- aby se nebál jít vlastní cestou a rovněž uměl jít s ostatními,
- aby vítězil především nad sebou a nesoupeřil s jinými,
- aby rozeznal krásu a s ošklivostí bojoval,
- aby si byl vědom odpovědnosti a následků svého jednání,
- aby neúspěch dokázal proměnit v důležitou zkušenost a nespokojenost v činorodost,
- aby uměl jasně zformulovat názor a nebojácně jej vyslovil,
- aby si byl vědom své osobitosti a uměl ocenit jiného,
- aby uměl vést, ale také být veden,
- aby se uměl radovat a nebál se prožít bolest,

Hořické gymnázium

- aby žil s lehkostí, a přitom nebral život na lehkou váhu,
- aby byl pravdivý, čestný a překážky bral jako výzvu.

Prostě a jednoduše: přejeme si, aby se absolvent Hořického gymnázia života nebál a uměl být šťastný.

Žáci jsou po absolvování čtvrtého ročníku vybaveni znalostmi a dovednostmi, které převyšují požadavky RVP G ve všech vzdělávacích oblastech, zejména v oblastech, jejichž rozšíření si zvolí formou volitelných předmětů pro třetí a čtvrtý ročník studia.

Mají dobrý základ pro úspěšné složení maturitní zkoušky a předpoklady pro vysokoškolské a další studium, pro přizpůsobení se nově vznikajícím požadavkům na trhu práce i pro případné uplatnění v zahraničí.

3.3 Podmínky přijímacího řízení

Podrobná kritéria pro přijímací řízení jsou vždy zveřejňována na webových stránkách školy (skola@gymhorice.cz) vždy nejpozději do 31. 1. toho kalendářního roku, v němž uchazeči podávají přihlášku ke studiu.

Uchazeči o studium, u kterých byla diagnostikována některá specifická porucha učení (dyslexie, dysgrafie atd.), či studenti se zvláštními potřebami vyplývajícími z jejich zdravotního stavu, mají průběh přijímacích zkoušek upraven.

Přesné informace o bodování jednotlivých částí přijímací zkoušky, o bodech přidělovaných za výsledky předchozího studia a za úspěchy v mimoškolních činnostech, o úpravě průběhu přijímací zkoušky pro potřebné uchazeče o studium je také zveřejňováno na webových stránkách školy.

Přijímací zkoušky se konají v určených termínech podle legislativy. Svým obsahem a obtížností nepřekračují vzdělávací obsah Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

3.4 Podmínky maturitní zkoušky

Na Hořickém gymnáziu se studium ukončuje složením maturitních zkoušek. Organizace maturitní zkoušky se řídí příslušnou vyhláškou, při změně právních předpisů a po vyjasnění situace kolem státních maturit bude tato část ŠVP aktualizována. Ředitelka školy rozhodne každoročně o podmínkách a organizaci maturitní zkoušky na základě předpisů, s podmínkami jsou žáci seznámeni dle vyhlášky. Informace o organizaci maturitních zkoušek bude vždy uvedena na webových stránkách školy.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Škola směřuje k naplňování klíčových kompetencí na úrovni školy vymezených v RVP G.

Ve výuce jsou ve vhodném poměru zastoupeny jak klasické metody výuky, tak metody moderní. Jde zejména o

- individuální i skupinové práce
- semináře a diskuse
- samostatné a týmové projekty
- dlouhodobou samostatnou práci
- prezentaci a obhajobu výsledků (i v cizím jazyce)
- školu v přírodě
- lektorskou praxi
- mezipředmětovou výuku
- tematické a sportovní kurzy
- exkurze
- expedice
- družební akce

Hořické gymnázium

- důraz na vlastní zodpovědnost studentů za své vzdělání a výsledky svého studia.

Učební plán a osnovy předmětů jsou sestaveny s důrazem na vztahy a souvislosti mezi předměty. Je sestaven jako variabilní, žáci tak mají možnost díky nabídce volitelných předmětů studovat obory podle svého profesního zájmu.

Žáci mají možnost podílet se na řízení a organizaci školního života prostřednictvím Žákovské rady.

Specifický systém zkoušení a hodnocení (podmínky) vede k tomu, že si žáci sami do značné míry stanovují konkrétní cestu dosažení výchovně-vzdělávacích cílů a stávají se aktivními činiteli svého vlastního formování.

Komplexní výzkumné a tvůrčí projekty vázané na malé a věkově smíšené skupiny vyžadují maximální podíl práce žáků v rámci samostatně zvoleného tématu (expedice, umělecké či odborné projekty).

Kompetence k učení

Učitel:

- motivuje žáky k učení ukázkami využití učiva v praxi
- je-li to možné, umožní žákům, aby si platnost jeho tvrzení mohli ověřit sami
- rozvíjí kompetenci zařazováním práce s odbornými časopisy, literaturou a internetem přímo v hodinách
- vede žáky k samostatnosti při vytváření prezentací, referátů, výstupů
- do procesu vstupuje pouze jako konzultant (plnění podmínek)
- na konci hodiny shrne a utřídí probrané učivo s přihlédnutím k domácí přípravě
- při hodnocení žákova výkonu zdůrazňuje především pozitivní jevy
- doporučuje žákům další vzdělávací aktivity, hovoří s nimi o nově nabytých informacích

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vyžaduje po žákovi, aby vlastními slovy vysvětlil, jak pochopil zadaný úkol
- vede žáky k využívání učiva jiných předmětů
- podporuje žáky při hledání různých postupů řešení zadaných úloh
- upozorňuje žáky na chyby, kterých se při práci mohou dopustit, a vede je k vyloučení chyby
- vede žáka k používání specifických výrazových prostředků, které pomáhají zjednodušit řešení problému (náčrtek, diagram, vzorec)
- využívá samostatné práce či praktického cvičení k tomu, aby si nacvičili rozebírání problému a stanovení cílů práce

Kompetence komunikativní

Učitel:

- často zařazuje samostatná vystoupení žáků
- chce po žácích věcnou argumentaci
- požaduje při práci s textem od žáků rozlišování podstatných a zavádějících informací
- rozvíjí komunikativní dovednosti řízenou diskuzí k učivu, které má souvislost s aktuálními problémy
- vede žáky k hodnocení vlastní práce i práce jiných žáků
- vyžaduje používání správné a přesné terminologie
- podporuje vhodný zásah žáků do výkladu a adekvátně na ně reaguje

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- využívá v hodinách skupinovou práci
- podporuje vyjadřování vlastního stanoviska žáků, akceptování názorů druhých a přiměřené reakce na ně
- vyhledává a podporuje talenty
- klade důraz na pomoc slabším žákům při skupinové práci
- vyžaduje dodržování stanovených pravidel

Kompetence občanské

Učitel:

- požaduje respektování různorodých hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních
- vede žáky k poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot
- vede žáky k chápání souvislostí mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností
- vede žáky k plnění svých povinností
- vede žáky k hájení svých práv i práv jiných, vystupuje proti jejich potlačování a vytváří podmínky pro jejich naplňování
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- podporuje schopnosti žáků samostatně o něčem rozhodovat, plánovat, připravovat a realizovat plánované aktivity
- vede žáky k hodnocení vlastních postupů a výsledků své práce
- zapojuje žáky do skupinových, třídních nebo celoškolních projektů
- pomáhá odhalit žákům jejich schopnosti a rozvíjet je pomocí školních akcí či soutěží

3.6 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními potřebami

Výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je uskutečňována formou individuální integrace do běžných tříd. Škola ve všech organizačních formách vzdělávání vytváří žákům podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb.

Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb a posuzování možností žáků se zdravotním postižením, zdravotním či sociálním znevýhodněním a při jejich vzdělávání škola využívá spolupráci se zákonnými zástupci žáka, odborné pomoci (pedagogicko-psychologické poradny apod.) a na základě ŠVP může sestavit jeho individuální vzdělávací plán, který je odsouhlasen ředitelkou školy. Samozřejmostí je zajištění individuálního přístupu k žákům, zohlednění při hodnocení výsledků vzdělávání a úpravu pracovního prostředí, které je škola schopna zajistit.

3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Při studiu je věnována individuální péče žákům s nadáním, především prostřednictvím jejich zapojení do různých soutěží a metodickou pomocí při řešení náročnějších úkolů.

Mimořádně nadaný žák může být vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu na základě jeho žádosti, je-li zletilý, nebo žádosti zákonného zástupce při jeho nezletilosti. Individuální plán musí být odsouhlasen ředitelkou školy. Těmto žákům může být také umožněna rychlejší postupnost mezi jednotlivými ročníky v určitých předmětech.

Hořické gymnázium

Na udělení individuálního vzdělávacího plánu nemají žáci automaticky nárok a může jim být odebrán. Stane se tak v případě, že nedodržují povinnosti (zejména termíny uzavírání klasifikace, docházku do výuky apod.), které jsou jim uloženy.

3. 8 Zařazení průřezových témat

Průřezová témata a jejich tematické okruhy jsou integrovány do jednotlivých předmětů. Zařazení do předmětu a ročníku uvádí následující tabulky.

Osobnostní a sociální výchova

tematický okruh	předmět a ročník
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Český jazyk a literatura – všechny ročníky Anglický jazyk – 1. – 3. Ruský jazyk – 1. a 2. Chemie – 2. Základy společenských věd – 1. Dějepis – 3. Umění a kultura – 1. a 2. Tělesná výchova – všechny ročníky
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	Český jazyk a literatura – všechny ročníky Chemie – 2. Základy společenských věd – 1. Tělesná výchova – všechny ročníky
Sociální komunikace	Český jazyk a literatura – všechny ročníky Anglický jazyk – 1. Chemie – 2. Dějepis – 2. Umění a kultura – 1. a 2. Tělesná výchova – všechny ročníky
Morálka všedního dne	Český jazyk a literatura – všechny ročníky Chemie – 2. Základy společenských věd – 1. Dějepis – 1. – 3. Tělesná výchova – všechny ročníky
Spolupráce a soutěž	Český jazyk a literatura – všechny ročníky Anglický jazyk – 2. a 3. Chemie – 2. Základy společenských věd – 3. Dějepis – 1. – 3. Tělesná výchova – všechny ročníky

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

tematický okruh	předmět a ročník
Globalizační a rozvojové procesy	Český jazyk a literatura – všechny ročníky Anglický jazyk – 4. Zeměpis – 2. Geologie – 1. Dějepis – 1. – 3. Umění a kultura – 1. a 2.
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Český jazyk a literatura – 2.

Hořické gymnázium

	Anglický jazyk – 4. Ruský jazyk – 3. Chemie – 1. a 2. Zeměpis – 2. Geologie – 1. Dějepis – 2. a 3.
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	Zeměpis – 2. Základy společenských věd – 2. Dějepis – 2. a 3.
Žijeme v Evropě	Český jazyk a literatura – všechny ročníky Anglický jazyk – 1. a 4. Německý jazyk – 1., 2. a 4. Ruský jazyk – všechny ročníky Zeměpis – 3. Základy společenských věd – 2. a 3. Dějepis – 2. a 3. Umění a kultura – 1. a 2.
Vzdělávání v Evropě a ve světě	Anglický jazyk – 4. Německý jazyk – 2. Ruský jazyk – 2. a 4. Dějepis – 2. a 3.

Multikulturní výchova

tematický okruh	předmět a ročník
Základní problémy sociokulturních rozdílů	Český jazyk – všechny ročníky Anglický jazyk – všechny ročníky Ruský jazyk – 3. Zeměpis – 2. Dějepis – 1. – 3. Umění a kultura – 1. a 2.
Psychosociální aspekty interkulturality	Český jazyk a literatura – všechny ročníky Německý jazyk – 3. Ruský jazyk – 2. a 4. Základy společenských věd – 1. a 2. Dějepis – 2. Umění a kultura – 1. a 2.
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	Český jazyk – všechny ročníky Anglický jazyk – všechny ročníky Ruský jazyk – 2. – 4. Dějepis – 1. – 3. Umění a kultura – 1. a 2.

Environmentální výchova

tematický okruh	předmět a ročník
Problematika vztahů organismů a prostředí	Biologie – 1. a 2. Geologie – 1.
Člověk a životní prostředí	Anglický jazyk – 4. Ruský jazyk – 3. Fyzika – 2. a 3.

Hořické gymnázium

	Chemie – 1. – 3. Biologie – 1. – 3. Zeměpis – 1. Geologie – 1. Dějepis – 1. – 3.
Životní prostředí regionu a České republiky	Anglický jazyk – 4. Biologie – 1. a 2. Zeměpis – 3. Geologie – 1. Dějepis – 2. a 3.

Mediální výchova

tematický okruh	předmět a ročník
Média a mediální produkce	Český jazyk a literatura – 1. a 3. Anglický jazyk – 2. a 3. Fyzika – 3. Dějepis – 2. a 3. Umění a kultura – 1. a 2.
Mediální produkty a jejich významy	Český jazyk a literatura – 1. a 3. Anglický jazyk – 1. - 3. Ruský jazyk – všechny ročníky Dějepis – 2. a 3. Umění a kultura – 1. a 2.
Uživatelé	Český jazyk – 1. a 3. Základy společenských věd – 1.
Účinky mediální produkce a vliv médií	Český jazyk a literatura – 1. a 3. Základy společenských věd – 1. Dějepis – 3.
Role médií v moderních dějinách	Český jazyk a literatura – 1. a 3. Základy společenských věd – 1. Dějepis – 3. Umění a kultura – 1. a 2.

4. Učební plán

Povinné předměty	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Minimální dotace	Celková dotace gymnázia	Celková dotace gymnázia	Disponibilní hodiny
Český jazyk a literatura	4	4	4	4	12	16	16	4
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12	12	0
Další cizí jazyk	3	3	3	3	12	12	12	0
Matematika	4	4	3	3	10	14	14	4
Fyzika	2	2	3	0	36	7	40	4
Chemie	2	2,5	2	0		6,5		
Biologie	3	2,5	2	0		7,5		
Zeměpis	2	2	2	0		6		
Geologie	1	0	0	0		1		
Základy společenských věd	2	2	2	0		6		
Dějepis	2	2	2	0		6		
Informatika	2	2	0	0	4	4	4	0
Umění a kultura	2	2	0	0	4	4	4	0
Jazyková komunikace	0	0	0	1		1	1	1
Konverzace v angličtině	0	0	0	2		2	2	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	8	8	0
1. volitelný předmět	0	0	2	2	8	4	19	11
2. volitelný předmět	0	0	2	2		4		
3. volitelný předmět	0	0	0	2		2		
4. volitelný předmět	0	0	0	2		2		
5. volitelný předmět	0	0	0	2		2		
6. volitelný předmět	0	0	0	2		2		
7. volitelný předmět	0	0	0	2		2		
8. volitelný předmět	0	0	0	1		1		
Celková povinná časová dotace					106			
Celková dotace gymnázia	34	33	32	33			132	26

Nabídka volitelných předmětů:

Mediální výchova

Tvůrčí psaní

Literární seminář

Seminář z dějepisu

Novodobé dějiny

Dějinné mezníky a osobnosti

Neznámá místa české historie

Dějiny umění

Třetí cizí jazyk

Latina

Dramatická výchova

Společenskovední seminář

Seminář z matematiky

Diferenciální a integrální počet

Aplikace výpočetní techniky

Programování

Seminář z biologie

Seminář z chemie

Seminář z fyziky

Seminář ze zeměpisu

Religionistika

Psychologie a osobnostní výchova

Základy práva

Ekonomický seminář

5. 1 Český jazyk a literatura

Charakteristika, obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Český jazyk a literatura* vychází z vyučovacího oboru *Český jazyk a literatura* vymezeného v RVP G a zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Žáci získávají přiměřené poučení o jazyku, prohloubeném ve srovnání se základním vzděláváním, a to je pak východiskem ke komunikaci v různých, i náročnějších typech mluvených i psaných textů. Jsou tak vybudovány kompetence pro jejich recepci a produkci a pro čtení s porozuměním, jež vede k hlubokým čtenářským zážitkům a k vytváření osobitého, objektivně kritického a celkově pozitivního vztahu k literatuře a k vytváření návyku individuální četby umělecké i neumělecké literatury. Osvojení si očekávaných výstupů je podmínkou nejen pro úspěšné zvládnutí všech dalších předmětů, ale i pro celkový rozvoj osobnosti a pro další celoživotní vzdělávání, vede k vědomému utváření a obohacování vlastních životních hodnot a k citlivému vnímání okolního světa i sebe sama.

Výuka předmětu *Český jazyk a literatura* kombinuje výklad, tvořivou práci s textem, diskusi, žákovské příspěvky k vybraným tématům, procvičování základních vědomostí a dovedností písemnou i mluvenou formou, je dotvářena exkurzemi, návštěvou divadel a filmových představení, poslechem, videoprojekcí, besedami, praktickou činností apod. K fakultativním aktivitám patří účast v různých soutěžích (literární soutěže, olympiáda) a projektech. Učitel vede žáky k prezentaci vlastních názorů, vzájemné toleranci, kultivovanému projevu. Do předmětu jsou integrována tato průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.*

Výuka je realizována zpravidla v budově školy, v kmenových třídách. Filmová a divadelní představení, besedy apod. se mohou realizovat i mimo budovu u pořádajících organizací. Součástí výuky mohou být i exkurze.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	4	4	4	4

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- Vede žáky k vyhledávání a třídění informací a k jejich využívání v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě.
- Vede žáky ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací, k jejich hodnocení z hlediska věrohodnosti, k jejich zpracování a využívání v dalším studiu, tvůrčích činnostech i v praktickém životě.
- Vede žáky k doplňování si vědomostí a jejich prohlubování v procesu vzdělávání, k propojování nových vědomostí s vědomostmi již nabytými, k jejich systemizaci v oblasti jazyka i při studiu jiných oborů.
- Stanovením dlouhodobějších úkolů (četba, referáty, práce s portfoliem apod.) motivuje žáky k plánování, organizaci a hodnocení vlastní práce.
- V kontaktu se žáky se snaží vystupovat otevřeně, vstřícně a tolerantně a tím je učí toto chování nenásilně a přirozeně přejímat a uplatňovat tyto zásady v komunikaci s ostatními lidmi.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

Hořické gymnázium

- Vede žáky k aplikaci jazykových a literárně teoretických poznatků při analýze a interpretaci vybraných textů a k vytváření vlastních projevů mluvených i psaných.
- Vede žáky k uplatňování fantazie, intuice a představivosti v tvůrčích činnostech (např. tvůrčí psaní).
- Motivuje žáky k zapojení do soutěží a olympiád z českého jazyka.
- Umožňuje žákům zapojovat se do dlouhodobějších projektů.
- Vede žáky k originálním metodám řešení problémů, k hlubšímu uvažování o problému a k vhodné argumentaci (řízená diskuse apod.).

Kompetence komunikativní

Učitel:

- Vede žáky k jasnému, srozumitelnému a přiměřenému vyjadřování vzhledem ke komunikativnímu záměru a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných.
- Vede žáky k porozumění sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, ve složitějších, nejasných nebo sporných sděleních správnému porozumění napomáhá.
- Vede žáky k tomu, aby naslouchali promluvám jiných lidí, snažili se jim porozumět, aby citlivě a tolerantně přistupovali k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v diskusi.
- Vede žáky k tomu, aby se účinně zapojovali do diskuse, uměli obhájit svůj názor a vhodně argumentovali v komunikaci s jinými lidmi.
- Vede žáky k veřejné prezentaci vlastní samostatné práce přiměřeným způsobem.
- Vede žáky k využívání komunikačních dovedností v dalším studiu i ve svém životě.
- Vede žáky k vhodnému vystupování na veřejnosti a k dodržování zásad komunikace.
- Vede žáky k efektivnímu využívání moderních informačních technologií.
- Organizuje pro žáky doplňkové aktivity – návštěvy divadelních a filmových představení, exkurze apod.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- Na základě práce s textem navozuje dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti a jedinečnosti každého člověku.
- Vede žáky k odhalování důsledků vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích.
- Vede žáky k reálnému posuzování vlastních možností a ke spolupráci při stanovování a dosahování společných cílů.
- Vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě a toleranci.
- Vede žáky k tomu, aby se rozhodovali na základě vlastního úsudku, aby odolávali společenským a mediálním tlakům.

Kompetence občanské

Učitel:

- Vede žáky k toleranci, vstřícnosti, otevřenosti a respektování přesvědčení druhých lidí při komunikaci.
- Vede žáky k respektování a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví.
- Vede žáky k vytváření a rozšiřování poznání etických, duchovních a kulturních hodnot a k jejich ochraně.
- Vede žáky k posuzování událostí a vývoje veřejného života a života ve svém okolí a k jednání k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.
- Vede žáky k zodpovědnému a tvořivému plnění povinností, k vhodné obraně vlastních práv a práv jiných a k vystupování proti jejich potlačování.

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- Vede žáky k tomu, aby rozvíjeli svůj osobní a odborný potenciál, rozpoznávali a využívali příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě.
- Vede žáky k tomu, aby uplatňovali proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost.
- Vede žáky k tomu, aby usilovali o dosažení stanovených cílů, revidovali a kriticky hodnotili dosažené výsledky, korigovali další činnost s ohledem na stanovený cíl a dokončovali zahájené aktivity.
- Vede žáky k tomu, aby posuzovali a kriticky hodnotili rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti byli připraveni tato rizika nést.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Jazyk a jazyková komunikace

Očekávané výstupy

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žák:

- 1.1 Odlišuje různé variety národního jazyka, vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací.
- 1.2 Při analýze vybraných textů popíše základní rys češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence.
- 1.3 V mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči.
- 1.4 V mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči.
- 1.5 V písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou o příručky řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu.
- 1.6 V písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu ke sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu.
- 1.7 Ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka.
- 1.8 Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího.
- 1.9 V mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny.
- 1.10 Používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu.
- 1.11 Při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky.
- 1.12 Volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera i publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit.
- 1.13 Posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou.
- 1.14 Pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy a konspekty.
- 1.15 Efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet).

Literární komunikace

Očekávané výstupy

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žák:

- 2.1 Rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým.

Hořické gymnázium

- 2.2 Objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí.
- 2.3 Na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu.
- 2.4 Rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře.
- 2.5 Rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu.
- 2.6 Při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech.
- 2.7 Identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře.
- 2.8 Postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu.
- 2.9 Rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní.
- 2.10 Samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl.
- 2.11 Vystihne podstatné rysy základních period vývoje české a světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení.
- 2.12 Vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnost a jejich příčiny).
- 2.13 Tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje.
- 2.14 Získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl.

Český jazyk a literatura – 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - efektivně a samostatně využívá informační zdroje, pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy a konspekty - orientuje se v žákovské knihovně - rozlišuje jednotlivé funkce řeči a vhodně jich využívá v různých typech projevů - uvědomuje si podobnosti a rozdíly jednotlivých jazyků, na základě analýzy vybraných textů popíše základní rysy češtiny, vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence - charakterizuje významné etapy české jazykovědy do 17. století - seznámí se s jednotlivými jazykovědnými disciplínami a objasní jejich podstatu - rozdělí jazyk na rovinu spisovnou a nespisovnou, charakterizuje jazyk obecné češtiny, slangu a argotu, definuje nářečí, ozřejmí příčinu jejich vzniku, rozpozná typická česká a moravská nářečí - vhodně užívá a odlišuje variety národního jazyka - uvědomuje si rozdíl mezi jazykovou normou a kodifikací, orientuje se v základních kodifikačních příručkách a prakticky je využívá	Jazyk a jazyková komunikace Informatická výchova - racionální studium textu - základy informatiky - knihovny jako možné zdroje informací - praktické práce v žákovské knihovně exkurze do městské knihovny Obecné poučení o jazyku a řeči - řeč a jazyk, jazyková komunikace, myšlení a jazyk, jazykové rodiny, čeština a slovanské jazyky, základní vývojové tendence českého jazyka, národní jazyk a jeho útvary - norma a kodifikace, základní kodifikační příručky Slohová charakteristika výrazových	výklad řízený rozhovor poslech jazykové hry jazyková cvičení diktát tvůrčí psaní kritické myšlení skupinová práce referát test frontální opakování slohový útvar praktická činnost	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.14, 1.15 PT: Osobnostní a sociální výchova - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Spolupráce a soutěž PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě PT. Multikulturní výchova - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí PT: Mediální výchova

Hořické gymnázium

- volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu ke sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu i adresátovi - volí vhodné jazykové prostředky v projevech mluvených a psaných - samostatně vytvoří jednoduché vypravování v mluvené a písemné formě - samostatně vytvoří prostý popis, charakterizuje vybranou osobu v písemné i mluvené formě - samostatně vytvoří jednoduchou zprávu, oznámení, vyplní tiskopis, napíše pozvánku, vytvoří a pošle krátký e-mail, posoudí užité jazykové prostředky - charakterizuje proces mluvení, objasní systém českých hlásek, uvědomuje si rozdíl mezi grafémem a fonémem, ovládá zásady české spisovné výslovnosti, vhodně užívá zvukové prostředky řeči - ve svém projevu uplatňuje zásady českého pravopisu, řeší složitější případy s použitím kodifikačních příruček - rozliší mezi fikčním světem a světem reálným - objasní specifičnost literatury a uvědomuje si místo literární vědy - rozezná umělecký text od neuměleckého - rozliší jednotky vyprávění - na konkrétních textech popíše specifika básnického jazyka a objasní jejich funkci	prostředků - slohotvorní činitelé, funkční styly (přehled), projevy mluvené a psané - styl prostě sdělovací a jeho realizace v textech - vypravování v běžné komunikaci - prostý popis a charakteristika - krátké informační útvary Zvuková stránka jazyka - základní složky mluvení, soustava českých hlásek, zásady spisovné výslovnosti, zvukové prostředky souvislé řeči Grafická stránka jazyka - písmo, jeho vznik a druhy - základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich Literární komunikace Základy literární vědy - literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika - interdisciplinárnost literární vědy - literatura a její funkce - struktura literárního díla – jazykové kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla – tropy, figury; rytmus, rým,	výklad kritické myšlení čtení s porozuměním interpretace textu analýza textu popis skupinová práce	(všechny tematické okruhy) dějepis, cizí jazyky, informatika OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14 PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny
--	---	---	--

Hořické gymnázium

- seznámí se se základy teorie verše - rozezná typy promluv - dle svých schopností interpretuje vybrané literární texty po stránce jazykové, tematické i kompoziční - rozezná základní literární žánry a uvědomuje si jejich rozdíly - seznámí se s útvary ústní lidové slovesnosti, zvl. s vybranými mýty, a vysvětlí jejich funkci - seznámí se s nejstaršími druhy písma, uvědomuje si historický kontext - seznámí se s památkami světové orientální literatury a literatury antické - charakterizuje nejstarší literární útvary a žánry, uvědomuje si podobnosti a rozdíly jednotlivých literatur v různých zemích – porovnává témata a formy zpracování - objasní vznik a principy antického dramatu, rozliší dramatické žánry, interpretuje a analyzuje vybraná díla - uvědomuje si odkaz nejstarších literárních památek a jejich hodnoty - na základě analýzy vybraných děl porovnává literaturu raného středověku v různých zemích - osvětlí vznik a vývoj staroslověnského písemnictví na našem území, uvědomuje si jeho význam	zvukové prostředky poezie; monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč; typy kompozice; motiv, téma - literární druhy a žánry - metody interpretace textu Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury <i>Periodizace literatury</i> <i>Počátky slovesného umění</i> - ústní lidová slovesnost - vznik písemnictví <i>Starověká literatura</i> - orientální literatura - antická literatura <i>Literatura ve středověku</i> - evropská a orientální literatura - počátky písemnictví v českých zemích, literatura doby Karla IV., husitská literatura	recitace referát prezentace poslech řízený rozhovor frontální opakování test diktát tvůrčí psaní projekt exkurze	tematické okruhy) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Globalizační a rozvojové procesy - Žijeme v Evropě PT: Multikulturní výchova (všechny tematické okruhy) dějepis, základy společenských věd, cizí jazyky, informatika
---	---	---	---

Hořické gymnázium

- porovnává nejstarší literární památky vzniklé na našem území - uvědomuje si vliv latiny na českou kulturu - charakterizuje českou literaturu vrcholného středověku, interpretuje a analyzuje vybrané texty - charakterizuje nové žánry a útvary dané doby, porovnává památky české a evropské literatury - charakterizuje hodnoty renesanční kultury a humanismu a uvědomuje si jejich přínos pro rozvoj společnosti - porovnává literaturu v jednotlivých evropských zemích, interpretuje vybrané texty - charakterizuje nové žánry a útvary v literatuře a jejich funkci - porovnává renesanční a humanistickou literaturu evropskou s literaturou vzniklou na našem území	Renesance a humanismus v literatuře - evropská literatura - renesance a humanismus v českých zemích		
---	--	--	--

Český jazyk a literatura – 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - rozlišuje slovní druhy, všímá si přechodů mezi nimi, rozděluje slovní druhy podle flexe, určuje mluvnické kategorie jmen - charakterizuje jednotlivé ohebné slovní druhy, skloňuje je, uvědomuje si zvláštnosti ve skloňování - stupňuje adjektiva - rozezná jednotlivé typy sloves, určuje jednotlivé mluvnické kategorie - rozezná určité a neurčité slovesné tvary - charakterizuje a rozeznává neohebné slovní druhy a objasňuje jejich funkci v jazykovém projevu - ve svém projevu mluveném i psaném uplatňuje znalosti tvarosloví - orientuje se v základních typech slovníků, porovnává je a řeší s jejich pomocí složitější úkoly - ovládá způsoby obohacování slovní zásoby - rozlišuje slova podle stylové příznačnosti a dovedně užívá různě zabarvená slova ve svých mluvených i psaných projevech - rozlišuje různé typy slov z hlediska jejich významu - rozezná strukturu slova - vhodnými slovotvornými prostředky tvoří slova příbuzná - v textu rozeznává různé typy frazeologismů a objasňuje jejich místo v současné češtině	Jazyk a jazyková komunikace <i>Tvarosloví (morfologie)</i> - slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary, přechody mezi slovními druhy, mluvnické kategorie jmen - podstatná jména, přídavná jména, zájmena a číslovky - jejich druhy, skloňování, zvláštnosti ve skloňování, stupňování adjektiv - slovesa – typy sloves, mluvnické kategorie, slovesné třídy a vzory, slovesný vid, slovesné tvary neurčité - neohebné slovní druhy <i>Nauka o slovní zásobě (lexikologie)</i> - slovníky, obohacování slovní zásoby - slovní zásoba z hlediska stylistického - slovo a jeho význam - tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování - frazeologismy - přejímání slov z cizích jazyků, mezinárodní slova	výklad řízený rozhovor poslech jazykové hry jazyková cvičení diktát tvůrčí psaní kritické myšlení skupinová práce referát test frontální opakování slohový útvar praktická činnost	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.14, 1.15 PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny tematické okruhy) PT: Multikulturní výchova – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí cizí jazyky

Hořické gymnázium

- z hlediska jazykové kultury posuzuje přejímání slov z cizích jazyků - rozeznává a charakterizuje různé druhy popisu - uvědomuje si příznačnost užitých stylistických prostředků - samostatně vytvoří subjektivně zabarvený popis - charakterizuje specifické prostředky administrativních textů - samostatně vytvoří žádost a životopis - rozeznává druhy dopisů - samostatně stylizuje dopis - charakterizuje základní principy barokní kultury, zvl. barokní literatury, uvědomuje si její duchovní hodnotu, dokladuje na základě interpretace vybraných textů vztah barokního člověka k bohu a k sobě samému, porovnává s vlastním vztahem k sobě a ke světu - uvědomuje si specifičnost české literatury dané doby, uvědomuje si význam jednotlivých osobností - na základě historického kontextu přiblíží kulturu a myšlenkové proudy dané doby - charakterizuje a porovnává literaturu jednotlivých evropských zemí - interpretuje a analyzuje vybrané texty - porovnává tehdejší názory na člověka a jeho místo ve světě s vlastními názory a zkušenostmi - na základě historických souvislostí charakterizuje	Popis - druhy popisu - subjektivně zabarvený popis Styl administrativní a jeho útvary - žádost, životopis, objednávka, plná moc - dopis Literární komunikace Baroko a barokní literatura - znaky barokního umění a literatury, evropská literatura - česká literatura doby pobělohorské, J. A Komenský Klasicismus, osvícenství a preromantismus v evropské literatuře Česká literatura počátku 19. století - charakteristika a periodizace procesu	výklad kritické myšlení čtení s porozuměním interpretace textu analýza textu popis skupinová práce recitace referát prezentace poslech řízený rozhovor frontální opakování test diktát tvůrčí psaní projekt exkurze	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14 PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny tematické okruhy) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech -Globalizační a rozvojové procesy - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - Žijeme v Evropě PT: Multikulturní výchova
---	--	--	---

Hořické gymnázium

proces NO, osvětlí jeho periodizaci (uvědomuje si různost pojetí jednotlivých etap) - dokladuje význam české vědy, zvláště jazykovědy, literární historie a historie v daném období - rozezná vliv lidové slovesnosti na ohlasovou poezii - objasní myšlenku slovanské vzájemnosti - na základě informací posoudí význam jednotlivých osobností a jejich děl - osvětlí problematiku rukopisů - charakterizuje počátky českého divadelnictví, jmenuje první divadelní scény a autory her - kriticky posoudí celý obrozovací proces a jeho význam - rozeznává znaky romantismu a realismu v literatuře - charakterizuje romantického hrdinu - vnímá romantismus jako životní pocit - charakterizuje a porovnává literaturu jednotlivých evropských zemí	národního obrození - česká věda, novinářství a nakladatelská činnost - divadlo národního obrození - poezie národního obrození <i>Romantismus v evropské a české literatuře</i> - česká literatura ve 30. a 40. letech 19. století - počátky realismu v české literatuře - realismus ve světové literatuře - česká literatura 60. a 70. let – básnické generace		(všechny tematické okruhy) dějepis, základy společenských věd, cizí jazyky
---	--	--	--

Český jazyk a literatura – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - objasňuje rozdíly mezi větou a výpovědí - rozlišuje mezi větou jednoduchou a souvětím, větou hlavní a vedlejší - rozeznává jednotlivé větné členy, uvědomuje si vztahy mezi nimi ve větě, rozliší vztahy významové a formální - pozná druhy vedlejších vět - graficky znázorní stavbu složitého souvětí - rozlišuje druhy vět podle členitosti a podle postoje mluvčího, uvědomuje si jejich funkci v jazykových projevech - rozezná zvláštnosti větného členění, odchylky od pravidelné větné stavby a polovětné konstrukce - rozezná chybné konstrukce vět a vědomě je odstraňuje ve svých projevech - seznamuje se se základními prostředky textové koherence, nachází je ve vybraných textech a dovedně je využívá ve vlastních projevech mluvených i psaných - používá správně odbornou terminologii pro danou oblast - ve vybraných textech nachází znaky odborného a publicistického stylu, postihuje možnosti užití různých útvarů a vnímá jejich specifika	Jazyk a jazyková komunikace Skladba (syntax) - věta a výpověď, syntaktické vztahy, větné členy - různé druhy vět: věty podle postoje mluvčího, věty podle členitosti - zvláštnosti větné stavby - polovětné konstrukce - souvětí, druhy souvětí, druhy vět v souvětí, vedlejší věty, složitá souvětí - přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč - textová syntax - základní vlastnosti textu, principy výstavby textu - aktuální členění výpovědi - základy valenční a textové syntaxe Základní vlastnosti textu, principy výstavby textu - koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti) - členění textu - odstavec a další jednotky, vzájemné vztahy textů (intertextovost) Odborný styl a jeho realizace v textu - slohová charakteristika výrazových prostředků - útvary odborného stylu – úvaha, esej, odborná diskuse, přednáška, odborný popis a výklad Publicistický styl a jeho realizace v textech	výklad řízený rozhovor poslech jazykové hry jazyková cvičení diktát tvůrčí psaní kritické myšlení skupinová práce referát test frontální opakování slohový útvar praktická činnost	OVO: 1.1, 1.2 ,1.3 ,1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.12, 1.13, 1.14, 1.15 PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny tematické okruhy) PT: Multikulturní výchova (všechny tematické okruhy) PT: Mediální výchova (všechny tematické okruhy) základy společenských věd

Hořické gymnázium

- sleduje soudobé televizní zpravodajství a porovnává je - porovnává vybrané deníky - posuzuje význam publicistiky a její míru objektivitu - na základě historických i vlastních zkušeností si uvědomuje nebezpečí manipulace a význam novinářské etiky - diskutuje na vybrané téma, vhodně argumentuje - v mluveném projevu využívá nonverbální prostředky řeči a volí vhodné jazykové prostředky - na základě znalostí stylistických prostředků odborného a publicistického stylu a logické výstavby textu vytváří samostatně vlastní úvahu, esej a novinový článek	- slohová charakteristika výrazových prostředků - útvary – zpráva, úvodník, komentář, reportáž, fejeton, interview		
- postihne specifičnost české literatury daného období a přínos jednotlivých osobností - uvědomuje si nástup jednotlivých básnických generací a charakterizuje jejich názory na literaturu - rozezná žánry a útvary užívané v dané době a postihne jejich znaky - analyzuje a interpreтуje vybrané ukázky textů - na základě textové analýzy vystihne podstatné znaky nových uměleckých směrů - uvědomuje si souvislost literatury s výtvarným uměním - jmenuje představitele nových směrů ve světové literatuře a porovnává jejich tvorbu - postihne specifičnost české literatury a přínos	Literární komunikace <i>Realismus v české próze a dramatu 80. a 90. let 19. století</i> <i>Česká realistická věda 80. a 90. let</i> Literární moderna - nové umělecké směry v evropské literatuře - česká literatura 90. let a přelomu století – mladá generace	výklad kritické myšlení čtení s porozuměním interpretace textu analýza textu popis skupinová práce recitace referát prezentace poslech řízený rozhovor frontální opakování test diktát tvůrčí psaní	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14

Hořické gymnázium

jednotlivých osobností naší literatury přelomu století - na základě dobových souvislostí charakterizuje hlavní vývojové proudy a témata světové a české literatury 1. poloviny 20. století - objasní vliv první světové války na celou generaci autorů - postihne specifičnost pražské německé literatury - ve vybraných textech nachází znaky experimentální prózy	<i>Světová literatura 1. pol. 20. století</i> - evropská literatura a literatura americká - pražská německá literatura - experimentální próza	projekt exkurze	
---	---	----------------------------	--

Český jazyk a literatura – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - vysvětlí a deklaruje specifičnost uměleckého stylu, zvl. na příkladech současné umělecké literatury - vytváří vlastní texty, užívá příslušné stylistické prostředky - ve svých textech užívá různých druhů promluv (monolog, dialog, vnitřní monolog, řeč přímou, nepřímou) a ve vybraných textech tyto promluvy rozlišuje - odlišuje pásmo vypravěče a řeč postav - dovedně pracuje s humorem, rozeznává a používá jeho různé druhy, rozlišuje mezi humorem situačním a jazykovým, pracuje s nadsázkou a nonsensem, vytváří vlastní krátké absurdní texty	Jazyk a jazyková komunikace <i>Umělecký styl a jeho realizace v textech</i> - slohová charakteristika výrazových prostředků - útvary uměleckého stylu - monolog a dialog – výstavba dialogu, vztah otázka - odpověď; druhy literárního dialogu; subjekty mimotextové a vnitrotextové (autor, čtenář, vypravěč, lyrický hrdina, postavy); narativní postupy (řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá)	výklad řízený rozhovor poslech jazykové hry jazyková cvičení diktát tvůrčí psaní kritické myšlení skupinová práce referát test frontální opakování slohový útvar praktická činnost	OVO: 1.1 ,1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13, 1.14, 1.15 PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny tematické okruhy) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy - Žijeme v Evropě

Hořické gymnázium

- dovedně pointuje - uvědomuje si souvislost mezi myšlením a mluvením - charakterizuje komunikační proces, jeho složky a možnosti, všímá si omezených možností jazyka - postihne objektivní a subjektivní činitele, které ovlivňují výstavbu a percepci textu - objasní volbu příslušného jazykového útvaru - rozlišuje jednotlivé funkční styly a jejich útvary, samostatně vytváří vlastní texty - uvědomuje si pravidla jazykové kultury a řídí se jimi ve svých projevech - uplatňuje řečové dovednosti, zvl. zásady působivé řeči - realizuje vlastní řečnické vystoupení - uvědomuje si vliv nových uměleckých směrů v české i světové poezii - rozeznává aktuálnost české poezie a její význam v době národního ohrožení - porovnává vybraná díla světové a české literatury, analyzuje a interpretuje vybrané ukázky děl, všímá si jak roviny tematické, tak formální - posuzuje přínos jednotlivých osobností - nachází souvislosti a na základě znalosti vybraných děl vyvozuje vlastní závěry - na základě dobových souvislostí charakterizuje	Obecné výklady o jazyce - myšlení a jazyk - komunikační situace, funkce komunikátů - druhy projevů - komunikační strategie - monolog a dialog Funkční styly a jejich realizace v textech, systematizace poznatků Jazyková kultura Rétorika Literární komunikace Vývojové linie české poezie 1. pol. 20. století - nové proudy v poezii - proletářská poezie, poetismus, surrealismus, duchovní křesťanská poezie, poezie v době národního ohrožení Česká próza 1. pol. 20. století - reakce na válku v české literatuře - psychologický román - katolická próza - venkovská próza - experimentální próza - sociálně kritická próza - demokratický proud Světová literatura 2. pol. 20. století - literatura evropská	výklad kritické myšlení čtení s porozuměním interpretace textu analýza textu popis skupinová práce recitace referát prezentace poslech řízený rozhovor frontální opakování test diktát	PT: Multikulturní výchova (všechny tematické okruhy) dějepis, základy společenských věd, cizí jazyky OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14 PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny tematické okruhy) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy - Žijeme v Evropě
---	---	---	---

Hořické gymnázium

hlavní vývojové proudy a témata světové a české literatury 2. poloviny 20. století - objasní vliv druhé světové války a poválečného politického vývoje na kulturu, zvl. na českou literaturu - rozeznává aktuálnost poezie - na základě vlastních čtenářských zkušeností porovnává vybraná díla současné světové a české literatury - analyzuje a interpretuje vybrané ukázky děl, všímá si jak roviny tematické, tak formální - posuzuje přínos jednotlivých osobností	- americká a latinsko-americká literatura - literatura s prvky sci-fi, fantasy literatura <i>Světové drama 20. století</i> <i>Česká poezie 2. pol. 20. století</i> - vývojové linie české poezie <i>Česká próza 2. pol. 20. století</i> - vývojové linie české prózy - ženy spisovatelky - historická próza <i>České drama 2. pol. 20. století</i>	tvůrčí psaní projekt exkurze	PT: Multikulturní výchova (všechny tematické okruhy) dějepis, základy společenských věd, cizí jazyky
--	---	---	--

5.2 Anglický jazyk

Charakteristika, obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Anglický jazyk* je zařazen do výuky všech 4 ročníků čtyřletého gymnázia, v každém ročníku 3 hodiny týdně. Předmět vychází z obsahu vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*, vzdělávacího oboru *Cizí jazyk*. Výuku absolvují všichni žáci.

Vstupní úroveň je A1/2, cílová úroveň B1/2. Učebnici učitelé doplňují kompilací výukových materiálů (časopisy, tištěné a audiovizuální materiály, nahrávky, práce s internetem, četba knih v anglickém jazyce) tak, aby výuka v dané skupině byla co nejefektivnější. Výuka je zaměřená na získání a rozvoj kompetencí v následujících jazykových oblastech: poslech, mluvnice, samostatný ústní projev, čtení a psaní.

Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků.

Výuka předmětu je realizována též během školou organizovaných jazykových zájezdů, exkurzí a návštěv divadelních představení v anglickém jazyce.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	3	3	3	3

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učitel ve výuce prezentuje různé druhy přístupů ke studiu jazyka.
- Žák je veden k hledání souvislostí.
- Žák samostatně vyhledává a zpracovává informace z cizojazyčných textů.
- Žák analyzuje a procvičuje novou gramatiku v kontextu psaného nebo slyšeného textu a je tak veden k pochopení probírané látky.
- Součástí hodin a domácí přípravy je práce s různými druhy slovníků, příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem.
- Žák rozvíjí svou schopnost porozumět slyšenému textu.
- Učitel procvičuje dovednosti žáků různými metodami.
- Učitel zdůvodňuje své hodnocení a usměrňuje žáky v sebehodnocení.
- Učitel motivuje žáky a poskytuje různé zdroje informací a vede žáka k využití informací.

Kompetence k řešení problémů

- Učitel se snaží problémem zaujmout, vede žáky k rozpoznání problémů a navržení různých řešení.
- Žák pracuje na projektech, při kterých využívá znalostí z jiných předmětů.
- Učitel poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů.
- Učitel podněcuje aktivity a zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají informace i mimo učebnici.
- Žák je veden učitelem k hledání souvislostí a smyslu.
- Učitel vede žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru – např. zpracování textu z cizojazyčné literatury a následná prezentace před třídou.
- Učitel vyžaduje zřetelnou argumentaci při vyjadřování názoru.

Kompetence komunikativní

- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu – dovednosti spojené se čtením, poslechem, mluvením a psaním.
- Učitel vede žáky k dialogu, diskuzi, argumentaci, obhajobě názorů a naslouchání druhým, dává prostor k vlastnímu vyjádření a prezentaci.
- Učitel vede žáka ke kultivovanému projevu.
- Učitel rozvíjí asertivitu v komunikaci.
- Učitel zadává zajímavá témata k diskusi, kterou následně řídí.
- Žáci ve výuce využívají různé druhy spolupráce.
- Učitel zadává úkoly, které vedou ke zpracování informace z různých zdrojů.

Kompetence sociální a personální

- Učitel napomáhá k adaptaci nově příchozích žáků.
- Učitel vede k úctě k druhému.
- Učitel buduje pozitivní mezilidské vztahy.
- Učitel vede žáka ke slušnému chování v každodenním setkávání, učitel je žákovi vzorem.
- Učitel klade důraz na kooperaci, vede žáka k osobní a skupinové odpovědnosti.

Kompetence občanské

- Učitel vede žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor a aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním a kulturním.
- Učitel posiluje u žáků hrdost, vědomí příslušnosti ke společnosti.
- Učitel přivádí žáky k poznání duchovních hodnot a k hodnotovému žebříčku.
- Učitel při pobytech v anglicky mluvících zemích vybízí žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a estetických hodnot, učí žáka respektovat kulturní, etické a ekologické hodnoty.
- Učitel učí žáka demokratickým přístupům.

Kompetence k podnikavosti

- Učitel vede žáka k dodržování pravidel školního řádu.
- Učitel vede žáka k profesní orientaci.
- Učitel vede žáka k tvůrčímu myšlení, estetickému cítění.
- Učitel vede žáky ke spolupráci a kooperaci.
- Učitel vede žáky k naplánování činnosti a dodržování plánů.
- Učitel vede žáka k systematickému učení.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova:

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
- Sociální komunikace
- Spolupráce a soutěž

Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech:

- Žijeme v Evropě
- Vzdělávání v Evropě a ve světě
- Globalizační a rozvojové procesy
- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

Environmentální výchova:

- Člověk a životní prostředí
- Životní prostředí regionu a České republiky

Multikulturní výchova:

- Základní problémy sociokulturních rozdílů
- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Mediální výchova:

- Mediální produkty a jejich významy

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

Žák:

- 1.1 porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace
- 1.2 rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích
- 1.3 porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma
- 1.4 identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace
- 1.5 vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi
- 1.6 odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů
- 1.7 využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média
- 1.8 čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce
- 1.9 postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

Žák:

- 2.1 formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule
- 2.2 volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu
- 2.3 přednese souvislý projev na zadané téma
- 2.4 sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko
- 2.5 podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související
- 2.6 logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů
- 2.7 s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace

Hořické gymnázium

- 2.8 používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit
- 2.9 využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

Žák:

- 3.1 vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou
- 3.2 adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů
- 3.3 reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů
- 3.4 komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích
- 3.5 při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů

Anglický jazyk – 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: Porozumění a poslech: - rozumí hlavním myšlenkám poslechu na známé téma - pochopí hlavní smysl pomalu a zřetelně vyslovované autentické konverzace - pochopí hlavní smysl textu v učebnici - rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování - adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích - osvojí si základní pravidla práce se slovníkem Čtení: - čte srozumitelně kratší i delší texty za účelem sdělení obsahu - vyhledá v textu hlavní myšlenky i detailní informace - orientuje se v textu z učebnice - přečte přiměřeně náročné adaptované dílo z angloamerické literatury - využívá slovníky, informativní literaturu, encyklopedie, média Mluvení: - stručně vyjádří svůj názor - reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text, v němž se vyskytuje známá slovní zásoba - adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika:</i> - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty, fonetická redukce, fonetické rysy <i>Pravopis:</i> - pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti <i>Gramatika:</i> - přítomný čas prostý a průběhový - ing formy - předpřítomný čas - minulý čas průběhový a prostý - členy - předpřítomný čas a minulý čas - modální slovesa <i>must, have to, can, need</i> - stupňování přídavných jmen - kvantifikátory <i>some, any, much, many, a lot, a little, a few</i> - budoucnost vyjádřená pomocí „ <i>will</i> “ a „ <i>going to</i> “ - přídavná jména na – ed a – ing <i>Lexikologie:</i> - ustálené kolokace - frázová slovesa - synonyma, antonyma - přísloví a citáty - opisné vyjadřování	testy ústní zkoušení překlad slohová práce práce ve dvojicích a skupinách roleplaying projekty a prezentace časopisy práce se slovníky video CD-ROM Internet interaktivní divadlo	OVO: 1.2, 1.4, 1.7 OVO: 2.3, 2.5, 2.9 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - Žijeme v Evropě - významní Evropané Osobnostní a sociální výchova: - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace Multikulturní výchova: - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí

Hořické gymnázium

- zapojí se do jednoduché konverzace a dovede ji udržet - přednese souvislý projev na zadané téma, spontánně reaguje Psaní: - sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se jednoduchého známého tématu - spojí řadu kratších úseků do lineárního řádu - osvojí si rozdíly mezi formálními a neformálními jazykovými prostředky - osvojí si základní rozdíly mezi jazykovými prostředky popisu a vypravování	Komunikační funkce jazyka a typy textů Kratší písemný projev: - pozdrav, vzkaz - přání, blahopřání - pozvání - osobní dopis - příběh - neformální email (vzkaz) - inzerát Tematické okruhy a komunikační situace - životní styl - způsob vnímání sebe sama - domov - filmové hrdinové - oslavy - peníze - jídlo a pití - vynálezy, věda a technika, pokrok Reálie zemí studovaného jazyka - významná literární díla a jejich autoři - národní zvláštnosti a záliby, porovnání s ČR - život a tradice, svátky a oslavy - národní zvláštnosti a záliby		Mediální výchova: - Mediální produkty a jejich významy
---	---	--	---

Anglický jazyk – 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: Porozumění a poslech: - rozumí hlavním myšlenkám poslechu na známé	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika</i> <i>Pravopis</i>	viz 1. ročník + - četba adaptované literatury	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7, 1.9

Hořické gymnázium

téma - pochopí hlavní smysl pomalu a zřetelně vyslovované - autentické konverzace - pochopí hlavní smysl textu v učebnici - pochopí hlavní smysl jednoduššího autentického materiálu (při využití vizuální či slovníkové podpory) - rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování - adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích - pro svou práci dovede používat dvojjazyčný a výkladový slovník Čtení: - čte srozumitelně kratší i delší texty za účelem sdělení obsahu delší informace - vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede pracovat s detailními informacemi - orientuje se v textu z učebnice - identifikuje strukturu textu - přečte přiměřeně náročné adaptované dílo z anglo-americké literatury Mluvení: - stručně vyjádří svůj názor na předem známé téma či téma, které ho zajímá - reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text, v němž se vyskytuje známá i méně známá slovní zásoba - sestaví souvislé sdělení související s probranými tematickými okruhy	<i>Gramatika:</i> - výrazy "<i>both, neither, either, all, none, most, another, other, theother</i>" - podmínkové věty - první kondicionál - druhý kondicionál - předpřítomný čas - trpný rod - tázací dovětky - vyjadřování budoucnosti - časové věty - vztažné věty - příslovce <i>Lexikologie:</i> - složená slova - přídavná jména & kolokace - spojky - synonyma, antonyma - opisné vyjadřování Komunikační funkce jazyka a typy textů Kratší či delší písemný projev: - úřední dopis - dopis do časopisu - popis - žádost Tematické okruhy a komunikační situace - rádio a televize - internet - zimní sporty - vodní sporty - netradiční dovolená	- jednoduché diskuse k probíraným tématům - dodržování správného postupu při řešení testových úkolů (důslednost, pečlivost a samostatnost) - divadelní představení v AJ (dle možnosti)	OVO: 2.1, 2.3, 2.5, 2.9 OVO: 3.1, 3.2 Multikulturní výchova: - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí Osobnostní a sociální výchova: - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Spolupráce a soutěž Mediální výchova: - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy
---	--	--	--

Hořické gymnázium

- adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích - zapojí se do jednoduché konverzace a dovede ji udržet - dbá o gramatickou správnost - cítí jistá jazyková omezení, ale zdárně je kompenzuje - vyhledá a shromáždí informace z různých zdrojů na konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi Psaní: - sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu - spojí řadu kratších úseků do lineárního řádu - osvojí si rozdíly mezi formálními a neformálními jazykovými prostředky - popíše objekt, zážitek, jednoduchou příhodu	- tanec+ hudba - netradiční koníčky - vybavení pro sport a zábavu Reálie zemí studovaného jazyka - kultura, umění, sport, významné osobnosti - geografické zařazení a stručný popis anglicky mluvících zemí, autentické materiály - literatura, výtvarné umění, budovy a styly - média a jejich dopad na jednotlivce a společnost - stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury v anglicky mluvících zemích, národní zvláštnosti a záliby, porovnání s ČR		
--	--	--	--

Anglický jazyk – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: Porozumění a poslech: - rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu - pochopí hlavní smysl autentické konverzace - rozlišuje různé mluvčí - postihne různé názory a stanoviska - pochopí smysl textu v učebnici - rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování - adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika:</i> - intonace <i>Pravopis</i> <i>Gramatika:</i> - předminulý čas - předpřítomný čas a předpřítomný čas průběhový - "used to a would" - budoucnost pomocí will, may/might, be going to	viz předchozí ročníky + - časově limitované projevy na dané téma - vyhledávání a zpracovávání informací z různých zdrojů a jejich aplikace při ústním i písemném projevu - analýza vlastních chyb - vzájemné hodnocení - četba adaptované	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9 OVO: 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.9 OVO: 3.1, 3.2, 3.3

Hořické gymnázium

- pro svou práci dovede používat různé druhy slovníků Čtení: - plynule a srozumitelně čte delší texty za účelem sdělení obsahu informace - vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede vyhledat i detailní informace - orientuje se v textu z učebnice - postihne strukturu jednoduchého textu - přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury - k detailní analýze textu využívá různé druhy slovníků Mluvení: - stručně vyjádří svůj názor na známé téma či neznámé téma - reprodukuje přečtený či vyslechnutý text - sestaví souvislé sdělení související s probranými tematickými okruhy - adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích - zapojí se do konverzace a udržuje ji - v případě potřeby si vyžádá potřebnou informaci - v případě potřeby si prosadí svá stanoviska Psaní: - sestaví souvislý členěný text týkající se známého tématu - spojí řadu kratších úseků do lineárního sledu - osvojí si rozdíl mezi formálním a neformálním stylem	- trpný rod - zájmena <i>Lexikologie:</i> - kolokace - frázová slovesa - synonyma, antonyma Komunikační funkce jazyka a typy textů - osobní dopis - dobrodružný příběh - zpráva - filmová a televizní recenze - písemná žádost Tematické okruhy a komunikační situace - netradiční sporty - film a kniha - doprava - reklama - aktuální události většího významu doma a ve světě Reálie zemí studovaného jazyka - literatura, významná díla a autoři - média a jejich účinky, autentické materiály - stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury v anglicky mluvících zemích, národní zvláštnosti a záliby, porovnání s ČR	literatury ve vyšších jazykových úrovních nebo v originálu	Multikulturní výchova: - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí Osobnostní a sociální výchova: - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Spolupráce a soutěž Mediální výchova: - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy
---	---	---	--

Hořické gymnázium

- užívá složitější spojovací výrazy - logicky strukturuje text - podrobně popíše událost, zážitek, své pocity - umí napsat jednoduchou úvahu			
---	--	--	--

Anglický jazyk – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: Porozumění a poslech: - rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu - rozumí smyslu autentické konverzace - rozlišuje různé mluvčí - postihne různé názory a stanoviska - rozumí textu v učebnici - rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování - adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích - pro svou práci dovede používat různé typy slovníků - odvodí význam méně známých slov z kontextu - pochopí hlavní význam textu, který obsahuje novou slovní zásobu Čtení: - plynule a srozumitelně čte delší texty za účelem sdělení obsahu či nějaké informace - vyhledá v textu hlavní myšlenku a detailní informaci - orientuje se v textu z učebnice - využívá různé techniky čtení - při svém studiu dovede využívat cizojazyčnou	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika:</i> - intonace <i>Pravopis</i> <i>Gramatika</i> - třetí kondicionál - "wish / should have" - přímá a nepřímá řeč - vztažné věty - slovesné fráze <i>Lexikologie:</i> - opisné vyjadřování - slovotvorba - idiomy Komunikační funkce jazyka a typy textů - popis osoby - dopis k žádosti - strukturovaný životopis - popis - úvaha Tematické okruhy a komunikační situace - lidé a vztahy - vzdělání a školství, vybavení škol a práce v	- viz předchozí ročníky + - nácvik technik a postupů při typických zadání testů - státní maturity	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9 OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 OVO: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 Environmentální výchova: - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a České republiky Multikulturní výchova: - Základní problémy sociokulturních rozdílů

Hořické gymnázium

zahraniční literaturu a média - k detailní analýze textu využívá různé typy slovníků Mluvení: - vyjádří a zdůvodní svůj názor na známé téma či neznámé téma - reprodukuje přečtený či vyslechnutý text - sestaví souvislé sdělení související s tematickými okruhy - adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích - zapojí se do konverzace a udržuje ji - v případě potřeby prosadí svá stanoviska, používá dostatečně širokou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit - spontánně reaguje v méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů Psaní: - sestaví souvislý členěný text týkající se známého tématu - spojí řadu úseků do lineárního sledu - chápe základní rozdíly mezi jazykovými prostředky popisu a vypravování - napíše formální a neformální dopis, strukturovaný životopis	učebnách - práce a kariéra, strukturovaný rozhovor - civilizace, globální problémy - literatura - anglicky mluvící země Reálie zemí studovaného jazyka - porovnání vzdělávacích systémů v anglicky mluvících zemích s ČR - stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury anglicky mluvících zemí, národní záliby a zvláštnosti, porovnání s ČR		- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - Globalizační a rozvojové procesy - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - Žijeme v Evropě - Vzdělávání v Evropě a ve světě
--	--	--	--

5. 3 Další cizí jazyk – německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk je předmět, který vychází ze vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk*, z oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*. Žák si předmět volí z nabídky školy.

Osvojení cizího jazyka navazuje na poznání českého jazyka. Aktivní znalost cizích jazyků je v současné době nezbytná, přispívá ke zvýšení mobility žáka v jeho osobním životě, dalším studiu i budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí, odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Vytváří podmínky pro spolupráci na mezinárodních projektech a rozšiřuje možnost získávat a porovnávat informace z různých cizojazyčných zdrojů. Požadavky na vzdělání ve výuce cizího jazyka směřují v ŠVP k dosažení úrovně B1, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk je zařazen do výuky v 1. až 4. ročníku čtyřletého gymnázia. Výuce němčiny jsou věnovány tři vyučovací hodiny týdně. Německý jazyk je určen pro studenty, kteří již dříve německý jazyk studovali. Zohledňuje předchozí výuku a navazuje na ni.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	3	3	3	3

Výuka směřuje ke zvládnutí praktických jazykových a komunikačních dovedností. Náročnost a rozsah učiva volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Získání praktických dovedností je zaměřeno na receptivní i produktivní řečové dovednosti: porozumění slyšenému – porozumění čtenému – samostatný ústní projev monologický i reakce v dialogu – samostatný písemný projev. Žák rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.

Výuka německého jazyka probíhá podle běžně dostupných učebnic a dalších výukových materiálů. Je vedena převážně v německém jazyce, doplněna prací s autentickými textovými materiály, nahrávkami a on-line cvičeními umístěnými na internetu. K jazykové výuce patří pořádání besed týkajících se lingvoreálií, případná návštěva divadel či odborné exkurze a výlety. Žáci se také účastní jazykových olympiád a soutěží v německém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu NĚMECKÝ JAZYK

Kompetence k učení

Učitel:

- vedením výuky v německém jazyce podporuje žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě dokázali samostatně a správně komunikovat v cizím jazyce
- zadáváním samostatné práce (projektů) vede žáky k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů (učebnice, internet, literatura, mapa, autentické materiály)
- dohlíží na soustavnou domácí přípravu, která směřuje jak k osvojení správných učebních návyků, tak zejména k nezbytné fixaci slovní zásoby a pravopisu
- častým a objektivním hodnocením práce žáků napomáhá rozvíjet jejich kritický postoj k vlastní práci
- učí žáka pracovat s chybou jako s pozitivním faktorem vlastního růstu, učí ho trpělivosti a povzbuzuje ho

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- modeluje různé komunikační situace, v nichž se žák může v realitě ocitnout, a podněcuje k využívání fantazie, intuice a představivosti při jejich řešení
- podporuje samostatnost, tvořivé a logické myšlení
- akceptuje různé přijatelné způsoby řešení problému
- zařazuje týmovou spolupráci při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadáváním mluvních cvičení vede žáka k otevřenosti, k tomu, aby při slovním projevu dokázal odlišit podstatné informace od nepodstatných, aby své poznatky dokázal srozumitelně prezentovat a obhájit v diskusi, aby rozpoznal situaci a zvolil pro ni nejvhodnější jazykové vyjádření
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem nebo rodilým mluvčím
- klade důraz na kulturní úroveň komunikace
- podporuje integrované využívání moderních komunikačních technologií a cizího jazyka
- učí žáky prezentovat, publikovat a obhajovat své názory a myšlenky
- učí žáky naslouchat druhým
- vede žáka k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy, v budoucnu např. firmy na veřejnosti

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadáváním skupinových činností vede žáky k respektování schopností a potřeb ostatních členů kolektivu a podporuje aktivitu žáků, ochotu při řešení problémů a dobré vztahy v rámci kolektivu
- rozvíjí schopnost žáka zastávat v týmu různé role
- učí hodnotit práci jednotlivých členů týmu

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje zájem žáka o sledování dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti
- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění v německy mluvících zemích a přivádí je k porovnávání odlišných kultur
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- vede žáky k sebeúctě a k úctě k ostatním lidem
- vede žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví a k ochraně životního prostředí
- vede žáky k pomoci jiným

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- vybízí k systematické práci, žáci si vytvářejí základní studijní návyky (pravidelná příprava)
- pozitivním přístupem, zejména stálou hodnotící podporou, pomáhá zvyšovat sebevědomí žáka ke komunikaci v cizím jazyce
- vytváří tvořivé pracovní prostředí, mění pracovní způsoby a podmínky, vede žáka k adaptaci na nové pracovní podmínky
- motivuje žáky k dosažení vybraného povolání
- na konkrétních příkladech upozorňuje žáky na lepší možnosti uplatnění při zvládnutí vyučovaného cizího jazyka

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- 1.1 rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického rozhovoru i psaného textu na běžné a známé téma
- 1.2 identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace
- 1.3 rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy
- 1.4 odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu
- 1.5 užívá různé techniky čtení podle typu textu a účelu čtení
- 1.6 užívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- 2.1 srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžné téma
- 2.2 formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně
- 2.3 logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma
- 2.4 sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek
- 2.5 jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související
- 2.6 shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace
- 2.7 využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- 3.1 vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života
- 3.2 reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů
- 3.3 s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků
- 3.4 zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích

Německý jazyk – první ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - porozumí jednoduchému mluvenému projevu na běžné téma /viz učivo/, který je přednesen pomalu, zřetelně a spisovně <i>Čtení</i> - čte s porozuměním krátké, jednoduché texty obsahující slovní zásobu užívanou v každodenním životě /viz učivo/ <i>Ústní, písemný projev</i> - jednoduše a poměrně plynule popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související /viz učivo/ <i>Interaktivní dovednosti</i> - jednoduše vyjádří svůj názor, přání, omluvu, souhlas; na podobné podněty přiměřeně reaguje	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika</i> - typické zvukové rysy něm. jazyka - intonace, aspirované hlásky, odlišně vyslovované hlásky, dvojhlásky, přehláska, dlouhé uzavřené „e“, slovní a větný přízvuk <i>Pravopis</i> - porovnání zvukové a písemné podoby jazyka, velká písmena <i>Gramatika</i> - skloňování podstat. jmen v j.č. a mn.č., časování slabých a silných sloves v přít. čase a v perfektu, modální slovesa, číslovky – základní, určování času, předložky se 3. a 4. p., zájmena – přivlastňovací, osobní, ukazovací, záporná, neurčitá, souřadné souvětí Tematické okruhy a komunikační situace - já a můj svět – rodina, všední den, bydlení, volný čas, jídlo a pití, zdraví Komunikativní funkce jazyka a typy textů <i>Písemný projev</i> - napsat pohlednici, přepsat jednoduchý příběh v přítomném a minulém čase, napsat krátký text o sobě, popř. o jiné osobě, vyprávění o volném čase, zájmech a koníčcích, popis domu, bytu, pokoje, napsat pozvání <i>Ústní projev</i>	beseda jazykové hry modelová situace práce ve skupinách či dvojicích řízený rozhovor samostatná práce sluchová analýza doplňovací cvičení mluvní cvičení diktát pětiminutovka písemná práce test ústní zkoušení vyprávění referát	OVO: 1.3, 1.4, 2.5, 2.7, 3.2 PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě - nacházíme shody a rozdíly ve školství, partnerském a rodinném životě a způsobu zábavy a trávení volného času (ČR x německy mluvící země)

Hořické gymnázium

	- rozhovor na běžné téma (viz slovní zásoba), převyprávět jednouchý příběh v přítomném a v minulém čase, převyprávět informace o sobě a o určité osobě, popsat byt/pokoj podle obrázku, převyprávět režim všedního dne <i>Komunikační situace</i> - pozdrav, představení se, vyjádření vlastního názoru, přání a omluvy, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, vyslovení návrhu a reakce na něj, vyjádření příkazu a zákazu, vyjádření zdvořilého odmítnutí Reálie zemí studovaného jazyka - seznámení se všedním dnem v Německu prostřednictvím psaných a poslechových textů		
--	--	--	--

Německý jazyk – druhý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - porozumí hlavním myšlenkám mluveného projevu na běžné téma /viz učivo/, který je přednesen spisovně, jasně, ne příliš rychle - rozliší jednotlivé mluvčí <i>Čtení</i> - čte s porozuměním nekomplikované faktografické texty, vyhledá potřebnou informaci a porozumí ji, využívá různé druhy slovníků <i>Ústní, písemný projev</i> - poměrně plynule a souvisle promluví na téma z oblasti svého zájmu - stručně vyličí událost, nehodu, vypráví	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika, pravopis</i> - upevňování správných výslovnostních a pravopisných návyků (aspirace, průběh slova - redukce koncovek, akcent) <i>Gramatika</i> - příslovce: stupňování, zájmenná příslovce, číslovky řadové, užití přídavného jména ve funkci adjektiva, préteritum modálních sloves, zvrtná slovesa, opisný tvar pro vyjádření podmiňovacího způsobu, pasivum v přítomném čase, vedlejší věty s postavením slovesa na konci	beseda jazykové hry modelová situace práce ve skupinách či dvojicích řízený rozhovor samostatná práce sluchová analýza doplňovací cvičení mluvní cvičení diktát	OVO: 1.1, 1.6, 2.6, 3.1 PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Vzdělávání v Evropě a ve světě - studium v zahraničí, možnosti uplatnění a moje budoucnost v zemích EU, nový domov v německy mluvící zemi či

Hořické gymnázium

jednoduchý příběh, napíše kratší, jednoduše členěný text týkající se okruhu jeho zájmů, popíše zážitek	- práce se slovníkem – znaky, zkratky, stažené tvary Tematické okruhy a komunikační situace <i>Slovní zásoba a témata, realie</i> - město – obchody a služby, nákupy a dárky, orientace ve městě - německy mluvící země – zeměpisné údaje, jazyk a dialekty, vybrané osobnosti, vybraná města, jejich dominanty, místní speciality - SRN – školský systém - vzhled a osobnost – oblečení a lidské vlastnosti, móda, předsudky - běžné profese, škola, zaměstnání, vzdělávání, volný čas, zábava - kultura - televize, rozhlas, divadlo, kino, výstavy, programy - práce a hospodářství, práce na směny, autoopravna, automobilový průmysl Komunikativní funkce jazyka a typy textů <i>Písemný projev</i> - jednoduchý popis osoby, žádost o zaměstnání, strukturovaný životopis, rodinný rozpočet, pozvání (dopis), příběh <i>Ústní projev</i> - diskuze o vzhledu člověka, moje budoucí povolání, školní systémy a studium, výběr pořadů v televizním programu, domluvení opravy auta, interview <i>Komunikační situace</i> - pozdrav - orientace ve městě	pětiminutovka písemná práce test ústní zkoušení vyprávění referát	jiné zemi EU, proč? PT: Environmentální výchova - Člověk a životní prostředí - důležitost zacházení s odpadem, proč myslet na odpad při nakupování
---	---	---	--

Hořické gymnázium

	- rozhovor na dané téma (anketa) - diskuse, argumentace, souhlas, nesouhlas - vyjádření názoru a odmítnutí - vyjádření libosti či nelibosti - vyjádření zájmu/nezájmu - rozhodné odmítnutí - Einladungsbrief (jednoduchý formální dopis) Reálie zemí studovaného jazyka - přísloví a rčení, zaměstnanost a úřady práce, německý školský systém, lidové písně, automobilový průmysl v SRN - Berlín – hlavní město SRN - Německo, Rakousko, Švýcarsko – základní (a zeměpisné) údaje		
--	--	--	--

Německý jazyk - třetí ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - rozumí nekomplikovaným, faktografickým informacím týkajících se každodenního života, zachytí specifické informace za předpokladu, že jsou vysloveny zřetelně a spisovně - čte s porozuměním nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům jeho zájmu a u komplikovaných textů pak odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - najde informace v materiálech z každodenního života	Jazykové prostředky a funkce <i>Gramatika</i> -infinitivní vazba s „zu“, s „um .. zu“, vedlejší věty – časové, účelové, předmětné, vztažné - préteritum pravidelných sloves, préteritum trpného rodu - souřadné spojky, podvojně spojky - předložky se 3. a 2. pádem, předložkové vazby - zájmena – vztažná, zvrtná - složená podst. jména - konjunktiv II., opis s „würde“ Tematické okruhy a komunikační situace	beseda jazykové hry modelová situace práce ve skupinách či dvojicích řízený rozhovor samostatná práce sluchová analýza doplňovací cvičení mluvní cvičení diktát	OVO: 1.2, 2.1, 2.4, 2.5, 3.3 PT: Multikulturní výchova – Psychosociální aspekty interkulturality <i>-jak se projevují zvyklosti v bydlení, principy EU a ekonomická situace jednotlivých kultur (národů, států) na jejich vzájemném soužití</i>

Hořické gymnázium

<i>Ústní, písemný projev</i> - poměrně plynule zvládne krátké, jednoduché vyprávění nebo popis na témata z oblasti svého zájmu - napíše osobní dopis popisující zážitky, události - jednoduše napíše souvislý text týkající se okruhu známých témat, napíše velmi krátké zprávy, které sdělují běžné faktografické informace <i>Interaktivní řečové dovednosti</i> - v komunikaci využívá široký rejstřík jednoduchého jazyka - stručně vyjadřuje své myšlenky týkající se konkrétních i abstraktních témat (knihy, hudba) - začne, udrží a uzavře jednoduchý osobní rozhovor týkající se běžných témat	- rodina, vztahy, přátelé, příbuzní, rodinný život - příroda a životní prostředí, krajina, počasí; Němci v zahraničí a cizinci v Německu, práce v zahraničí, cestování, veřejná doprava, zprávy, politika a historie; staří lidé; čtení a literatura Komunikativní funkce jazyka a typy textů <i>Písemný projev</i> - úvaha o řešení problematiky odpadů, porovnání výhod a nevýhod práce v zahraničí, pohlednice z dovolené, výtah z novodobých dějin SRN <i>Ústní projev</i> - popis počasí, popis krajiny, vyprávění prožitého zážitku, příprava cesty, komentář zprávy v tisku, pád Berlínské zdi (diskuze), demografický vývoj v Evropě (grafy a statistika), soužití generací v rámci rodiny, cizinci v ČR <i>Komunikační situace</i> - vyjadřování názoru, naděje, možnosti, jistoty, žádosti o povolení, udělení povolení, vyjádření slibu, emocí, libosti, nelibosti, souhlasu, nesouhlasu, pocitů štěstí, žalu Reálie zemí studovaného jazyka - geografie a klima Německa, volební systém a politika v SRN, satira na téma životní prostředí, básně	pětiminutovka písemná práce test ústní zkoušení vyprávění referát	
---	---	---	--

Německý jazyk – čtvrtý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu na běžné a známé téma, proneseného spisovně a zřetelně - rozpozná hlavní závěry v jasně uspořádaných argumentačních textech - rozpozná významné myšlenky v jednoduchých novinových článcích týkajících se běžných témat - porozumí jasně napsaným, jednoduše formulovaným návodům týkajících se nějakého zařízení, přičemž užívá různé techniky čtení dle typu textu <i>Ústní projev, písemný projev</i> - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžné téma - jednoduše vypráví obsah knihy, filmu - popíše událost, zážitek - stručně zdůvodní své názory, své jednání - při psaní užívá různé techniky zpracovávání informací dle typu textu a účelu psaní <i>Interaktivní dovednosti</i> - komunikuje ústně i písemně, s jistou dávkou sebedůvěry, a používá široký repertoár osvojených gramatických prostředků - komunikuje s rodilým mluvčím na známé a blízké téma	Jazykové prostředky a funkce <i>Gramatika</i> - sloveso: nepřímá řeč, konjunktiv přítomného, minulého a budoucího času; slovesa se dvěma předponami; reflexivní slovesa, pasivum s modálními slovesy, plusquamperfektum, přičestí přítomné a minulé v přívlastku, odvozování slov a složeniny, neurčitá zájmena a přídavné jméno, rozvitý přívlastek, doplnění sloves s předložkovými vazbami, složené předložky Tematické okruhy a komunikační situace - místa a města; cestování a mobilita, plánování cesty, EU - svět práce, profese, řemeslo - učení se a studium, další vzdělávání - konsum, supermarkety, nákupy - věda a technika - každodenní život -svátky a zvyky, historie a kultura německy mluvících zemí, sport, osobnosti Komunikativní funkce jazyka a typy textů <i>Ústní projev</i> - ruch města, kulturní život v místě bydliště, můj dům, můj byt, výhody a nevýhody EU, mé budoucí povolání, reakce na inzerát, dojem z reklamy, převyprávění pohádky, co a jak slavíme, popis průběhu dne	beseda jazykové hry modelová situace práce ve skupinách či dvojicích řízený rozhovor samostatná práce sluchová analýza doplňovací cvičení mluvní cvičení diktát pětiminutovka písemná práce test ústní zkoušení vyprávění referát	OVO: 1.5, 1.6, 2.2, 2.3, 2.7, 3.4 PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě - <i>evropské kulturní hodnoty v něm. mluvících zemích, porovnání kulturního života ČR x něm. mluvící země, víme o dalších kulturních a intelektuálních vztazích zemí?</i> - <i>provázanost historických událostí hlavně SRN, Rakouska a ČR a důsledky pro současné vztahy zemí</i>

Hořické gymnázium

	<i>Písemný projev</i> - detailní popis bydliště, co je můj domov (úvaha), dopis s tématem stížnosti, detailní zprostředkování zážitků z poznávací cesty - já a spotřební společnost <i>Komunikační situace</i> - názor, postoj, ne/souhlas, vůle, přání, příkaz, žádost, obvinění, vyjádření emocí, ne/důvěra - žádost o radu, udělení rady, stížnost, lhostejnost, obava, podezření Reálie zemí studovaného jazyka - vztah obyvatel německy mluvících zemí k svému jazyku a své zemi, symboly a pamětihodnosti něm. mluvících zemí, EU (principy a instituce), německý průmysl a tradiční řemesla, nová média, slovní obraty a idiomy, svátky a zvyklosti v něm. mluvících zemích, Výmarská klasika, Goethe - Faust, Schiller, Nibelungenlied, bratři Grimmové, B. Brecht		
--	--	--	--

5. 4 Další cizí jazyk - ruský jazyk

Charakteristika předmětu

Ruský jazyk je předmět, který vychází ze vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk*, z oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*. Žák si předmět volí z nabídky školy.

Osvojení cizího jazyka navazuje na poznání českého jazyka. Aktivní znalost cizích jazyků je v současné době nezbytná, přispívá ke zvýšení mobility žáka v jeho osobním životě, dalším studiu i budoucím pracovním uplatnění. Znalost ruského jazyka nabývá pro žáka na velkém významu také proto, že se jedná o jazyk příbuzný, slovanský. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí, odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Vytváří podmínky pro spolupráci na mezinárodních projektech a rozšiřuje možnost porovnávat informace z různých cizojazyčných zdrojů. Požadavky na vzdělání ve výuce cizího jazyka směřují v ŠVP k dosažení úrovně B1, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Ruský jazyk* (Další cizí jazyk) je zařazen do výuky v 1. až 4. ročníku. Výuce ruštiny jsou věnovány tři vyučovací hodiny týdně.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	3	3	3	3

Výuka směřuje ke zvládnutí praktických jazykových a komunikačních dovedností. Náročnost a rozsah učiva volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Získání praktických dovedností je zaměřeno na receptivní i produktivní řečové dovednosti: porozumění slyšenému – porozumění čtenému – samostatný ústní projev monologický i reakce v dialogu – samostatný písemný projev. Žák rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.

Výuka ruského jazyka probíhá podle běžně dostupných učebnic a dalších výukových materiálů. Je vedena převážně v ruském jazyce, doplněna prací s autentickými textovými materiály, nahrávkami, videokurzem a on-line cvičeními umístěnými na internetu. K jazykové výuce patří pořádání besed týkajících se lingvostereotypů, případná návštěva divadel, odborné exkurze či výlety.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu RUSKÝ JAZYK

Kompetence k učení

Učitel:

- vedením výuky v ruském jazyce podporuje žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě dokázali samostatně a správně komunikovat v cizím jazyce
- zadáváním samostatné práce (projektů) vede žáky k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů (učebnice, Internet, literatura, mapa, autentické materiály)
- dohlíží na soustavnou domácí přípravu, která směřuje jak k osvojení správných učebních návyků, tak zejména k nezbytné fixaci slovní zásoby a pravopisu (odlišnost abekvy)
- častým a objektivním hodnocením práce žáků napomáhá rozvíjet jejich kritický postoj k vlastní práci

Hořické gymnázium

- učí žáka pracovat s chybou jako s pozitivním faktorem vlastního růstu, učí ho trpělivosti a povzbuzuje ho

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- modeluje různé komunikační situace, v nichž se žák může v realitě ocitnout, a podněcuje k využívání fantazie, intuice a představivosti při jejich řešení
- podporuje samostatnost, tvořivé a logické myšlení
- akceptuje různé přijatelné způsoby řešení problému
- zařazuje týmovou spolupráci při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadáváním mluvních cvičení vede žáka k otevřenosti, k tomu, aby při slovním projevu dokázal odlišit podstatné informace od nepodstatných, aby své poznatky dokázal srozumitelně prezentovat a obhájit v diskusi, aby rozpoznal situaci a zvolil pro ni nejvhodnější jazykové vyjádření
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem nebo rodilým mluvčím
- klade důraz na kulturní úroveň komunikace
- podporuje integrované využívání moderních komunikačních technologií a cizího jazyka
- učí žáky prezentovat, publikovat a obhajovat své názory a myšlenky
- učí žáky naslouchat druhým
- vede žáka k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a školy, v budoucnu např. firmy, na veřejnosti

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadáváním skupinových činností vede žáky k respektování schopností a potřeb ostatních členů kolektivu a podporuje aktivitu žáků, ochotu při řešení problémů a dobré vztahy v rámci kolektivu
- rozvíjí schopnost žáka zastávat v týmu různé role
- učí hodnotit práci jednotlivých členů týmu

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje zájem žáka o sledování dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti
- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění v Rusku a přivádí je k porovnávání odlišných kultur
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- vede žáky k sebeúctě a k úctě k ostatním lidem
- vede žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví a k ochraně životního prostředí
- vede žáky k pomoci jiným

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- vybízí k systematické práci, žáci si vytvářejí základní studijní návyky (pravidelná příprava)
- pozitivním přístupem, zejména stálou hodnotící podporou, pomáhá zvyšovat sebevědomí žáka ke komunikaci v cizím jazyce
- vytváří tvořivé pracovní prostředí, mění pracovní způsoby a podmínky, vede žáka k adaptaci na nové pracovní podmínky
- motivuje žáky k dosažení vybraného povolání

- na konkrétních příkladech upozorňuje žáky na lepší možnosti uplatnění při zvládnutí vyučovaného cizího jazyka

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- 1.1 rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického rozhovoru i psaného textu na běžné a známé téma
- 1.2 identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace
- 1.3 rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy
- 1.4 odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu
- 1.5 užívá různé techniky čtení podle typu textu a účelu čtení
- 1.6 užívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- 2.1 srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžné téma
- 2.2 formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně
- 2.3 logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma
- 2.4 sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek
- 2.5 jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související
- 2.6 shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace
- 2.7 využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- 3.1 vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života
- 3.2 reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů
- 3.3 s jistotou a sebedůvěrou komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků
- 3.4 zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích

Ruský jazyk – první ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: <i>Poslech:</i> - rozumí hlavním myšlenkám mluveného projevu na běžné téma (viz učivo), předneseného spisovně, jasně, ne příliš rychle - rozliší jednotlivé mluvčí <i>Čtení:</i> - čte s porozuměním nekomplikované faktografické texty, rozliší hlavní informaci a porozumí jí - využívá slovník - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu <i>Ústní, písemný projev:</i> - poměrně plynule a souvisle promluví na téma z oblasti svého zájmu - stručně vylíčí událost, nehodu, vypráví jednoduchý příběh - napíše kratší, jednoduše členěný text týkající se okruhu jeho zájmů, popíše zážitek, jednoduchý příběh jako lineární sled myšlenek - využívá překladové slovníky <i>Interaktivní dovednosti:</i> - stručně, s jistou dávkou sebedůvěry formuluje svůj názor, získá a přidá informaci	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika, pravopis</i> - upevňování správných výslovnostních a pravopisných návyků - intonace souvětí - pravopis ы v koncovkách по ц - pohyblivý přízvuk, slabé a silné formy výslovnosti <i>Gramatika</i> - minulý čas - vyjádření vykání - skloňování zájmen кто, что - skloňování podstatných jmen typů магазин, портфель, школа, неделя, фотография, место, здание - podstatná jména životná a neživotná - pohyblivé o/e u podstatných jmen - neskloňná podstatná jména - zpodstatnělá přídavná jména - věty typu Как пройти..., Кому позвонить..., Что купить... - časování sloves идти, ехать, мочь, взять, искать, спросить <i>Lexikologie</i> - předložkové vazby odlišné od češtiny - ustálená slovní spojení	doplňovací cvičení diktát jazykové hry mluvní cvičení modelová situace test písemná práce skupinová práce referát beseda řízený rozhovor samostatná práce sluchová analýza slohový útvar ústní projev vyprávění	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.4, 2.5, 3.1, 3.3 PT: Osobnostní a sociální výchova - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě PT: Mediální výchova - Mediální produkty a jejich význam

Hořické gymnázium

- poskytne konkrétní informaci (cestování) - napíše stručný osobní dopis - zapíše krátké jednoduché poznámky, vzkazy, vyplní dotazník	Tematické okruhy a komunikační situace - zápis do dotazníku - orientace ve školní budově, předměty, známky, rozvrh hodin, orientace ve městě - použití dopravních prostředků, cestování, veřejná doprava, lístky - nakupování, trhy, nákupní střediska - vyjádření možnosti, nemožnosti, radosti, lítosti, zákazu, srovnání - pamětihodnosti města Reálie zemí studovaného jazyka - škola - S. Puškin, poezie - ukázky - cestování, moskevské a pražské metro - Moskva, Petrohrad, Praha – geografické zařazení, stručný popis Komunikativní funkce jazyka a typy textů - vyjadřování názoru, povinnosti, nutnosti, vyjádření souhlasu, nesouhlasu, libosti, nelibosti, vyjádření odmítnutí, možnosti nebo pochybnosti, zákaz, žádost o dovolení, ptát se po příčině, omluva, lítost - škola, člověk, město, doprava, nákupy		
---	---	--	--

Ruský jazyk – druhý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: <i>Poslech:</i> - rozumí hlavním myšlenkám mluveného projevu na běžné téma (viz. učivo), předneseného	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika, pravopis</i> - upevňování správných výslovnostních a	doplňovací cvičení diktát jazykové hry	OVO: 1.4, 1.5, 1.6, 2.3, 2.7, 3.1, 3.2, 3.4

Hořické gymnázium

spisovně, jasně, ne příliš rychle - rozliší jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy <i>Čtení:</i> - čte s porozuměním nekomplikované faktografické texty, vyhledá potřebnou informaci a porozumí jí - rozumí hlavním myšlenkám autentického psaného textu na běžné téma, rozliší hlavní informace - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá překladové slovníky <i>Ústní a písemný projev:</i> - poměrně plynule a souvisle promluví na téma z oblasti svého zájmu - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - logicky strukturuje text či promluvu - napíše kratší, jednoduše členěný text týkající se okruhu jeho zájmů, popíše zážitek, jednoduchý příběh - sestaví souvislý text ústně či písemně jako lineární sled myšlenek <i>Interaktivní řečové dovednosti:</i> - stručně, s jistou dávkou sebedůvěry formuluje svůj názor, vyjádří nutnost, povinnost, používá	pravopisných návyků - intonace souvětí - pravopis ы v koncovech po ц - pohyblivý přízvuk <i>Gramatika</i> - věty se slovy потому что, можно, нельзя, должен, нужен - časování sloves надеть, одеться, снять, вернуться - slovesné vazby похож на кого, для, ждать кого, понимать кого - věty typu Мне придётся ... Здесь нет театра. На ней кофточка. - skloňování přídavných jmen podle vzoru новый, летний - skloňování zpodstatněných přídavných jmen - skloňování řadových číslovek - zájmena какой, который - vyjádření vzájemnosti друг другу - vyjádření data a letopočtu <i>Lexikologie</i> - předložkové vazby odlišné od češtiny - ustálená slovní spojení - spojky потому что, поэтому Tematické okruhy a komunikační situace - běžné situace ve škole - nákup oblečení, vyjádření názoru, možnosti, nemožnosti, radosti, lítosti, zákazu, srovnání - paměťihodnosti města - setkání po časovém odstupu	mluvní cvičení modelová situace test písemná práce skupinová práce referát beseda řízený rozhovor samostatná práce sluchová analýza slohový útvar ústní projev vyprávění	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě (nacházíme shody a rozdíly v životě u nás a v Rusku u probíraných témat) - Vzdělávání v Evropě a ve světě PT: Multikulturní výchova - Psychosociální aspekty interkulturality - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí PT: Mediální výchova - Mediální produkty a jejich významy PT: Osobnostní a sociální výchova - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
--	---	---	---

Hořické gymnázium

vhodné výrazy a frazeologické obraty - získá a přidá informaci - napíše stručný osobní dopis, poděkování, pozvání, omluvu - popíše, jak se obléká, jak se komu daří, vyjádří názor na módní styly - vyjádří názor na osobní vlastnosti lidí, popíše vzhled - zdůvodní a zaujme vlastní stanovisko k problému - vyjádří názor na ochranu životního prostředí - popíše počasí v různých ročních obdobích - jasně formuluje své názory na téma osobních zájmů a každodenního života - zdůvodní a zaujme vlastní stanovisko k problému	- jak kdo vypadá, kdo je komu podobný, jak se kdo obléká - vlastnosti lidí - vyjádření omluvy, politování - zaměstnání a běžné profese - rodina a přátelé, postoje k blízkému okolí - příroda a životní prostředí, počasí a roční období Reálie zemí studovaného jazyka - zvyklosti společenského kontaktu - ruské umění (ikonografie, krajinomalba) - ruský kroj - S. Puškin, A. S. Turgeněv, poezie - cestování - člověk, charakter, móda Komunikativní funkce jazyka a typy textů - vyjadřování názoru, povinnosti, nutnosti, vyjádření souhlasu, nesouhlasu, libosti, nelibosti, vyjádření odmítnutí, možnosti nebo pochybnosti, zákaz, žádost o dovolení, ptát se po příčině, omluva, lítost - škola, člověk, město, doprava, nákupy		
---	--	--	--

Ruský jazyk – třetí ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: <i>Poslech:</i> - rozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajících se každodenního života - zachytí specifické informace za předpokladu, že	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika, pravopis</i> - upevňování správné výslovnosti a pravopisných návyků	doplňovací cvičení diktát jazykové hry mluvní cvičení	OVO: 1.1, 1.2, 1.5, 2.2 2.3, 2.6, 2.7, 3.1, 3.2, 3.4 PT: Výchova k myšlení

Hořické gymnázium

jsou vysloveny zřetelně a spisovně - rozliší jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - porozumí delším promluvám a přednáškám, sleduje i složitou výměnu názorů na již známá témata <i>Čtení:</i> - čte s porozuměním nekomplikované texty vztahující se k tématům jeho zájmu - najde informace v materiálech z každodenního života - porozumí jasně napsaným, jednoduše formulovaným návodům týkajících se nějakého zařízení - v novinách a časopisech čte články a zprávy zabývající se současnými problémy <i>Ústní a písemný projev:</i> - poměrně plynule zvládne krátké, jednoduché vyprávění nebo popis na témata z oblasti svého zájmu - jednoduše napíše souvislý text týkající se okruhu známých témat, napíše velmi krátké zprávy, které sdělují běžné faktografické informace <i>Interaktivní řečové dovednosti:</i> - v komunikaci využívá široký rejstřík jednoduchého jazyka - stručně vyjadřuje své myšlenky týkající se konkrétních i abstraktních témat /knihy, hudba - začne, udrží a uzavře jednoduchý rozhovor	- pohyblivý přízvuk <i>Gramatika</i> - číslovky 100 – 1 000 – 1 000 000, letopočet - vyjádření přibližnosti - skloňování přídavných jmen podle vzoru летний - časování sloves давать, открыть, есть, пить, благодарить кого за что, вспоминать о ком, радоваться чему - rozkazovací způsob - přídavná jména-2. a 3. stupeň - zájmena этот, тот, zájmena a příslovce s částicemi -нибудь, -то - spojka чтобы - podmiňovací způsob - věty se slovy нужен, нужна, ... I - skloňování podstatných jmen vzor тетрадь <i>Lexikologie</i> - předložkové vazby odlišné od češtiny - ustálená slovní spojení Tematické okruhy a komunikační situace - turistika a cestování, letiště, hotel - počasí, roční období - zeměpisné údaje - vyjadřování názorů na ochranu životního prostředí - psaní telegramu - stolování, nákup potravin, komunikace v jídelně a při stolování - životní styl, péče o zdraví	modelová situace test písemná práce skupinová práce referát beseda řízený rozhovor samostatná práce sluchová analýza slohový útvar ústní projev vyprávění	v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě (nacházíme shody a rozdíly v životě u nás a v Rusku u probíraných témat) - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky PT: Multikulturní výchova - Základní problémy sociokulturních rozdílů - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí PT: Mediální výchova - Mediální produkty a jejich významy (práce s literaturou a vyhledávání informací na internetu) PT: Environmentální výchova - Člověk a životní prostředí (práce s článkem)
--	--	---	--

Hořické gymnázium

týkající se běžných témat - napíše osobní dopis popisující zážitky, události <i>Poslech s porozuměním</i> - porozumí delším promluvám a přednáškám, sleduje i složitou výměnu názorů na již známá témata - zhodnotí většinu rozhlasových dokumentárních pořadů - identifikuje řečnickovu náladu, tón - posoudí obsah většiny televizních zpráv, reportáží, přímých rozhovorů, diskusních pořadů a programů týkajících se aktuálních témat - zhodnotí televizní hry a většinu hraných filmů, pokud se v nich hovoří spisovným jazykem <i>Ústní projev</i> - plynule se zapojí do rozhovoru s rodilými mluvčími - v diskusích odůvodní a obhájí své názory, vysvětlí své stanovisko k aktuálním otázkám a uvede výhody a nevýhody různých řešení - hovoří déle a v rychlejším tempu - rozumí ději a sledu události knihy, filmu nebo divadelního představení a převypráví je <i>Písemný projev.</i> - získává informace z různých pramenů a médií - napíše jasné a podrobné texty na různá témata v podobě referátu, slohové práce nebo zprávy - napíše krátkou recenzi filmu nebo knihy - napíše blahopřání, pozvání, jednoduchý formální dopis	Reálie zemí studovaného jazyka - V. P. Astafjev, M. J. Lermontov, F. M. Dostojevskij, N. V. Gogol, A. I. Solženicyn - Novosibirsk - ruská kuchyně - civilizace - ruské svátky a zvyky Komunikativní funkce jazyka a typy textů - vyjadřování podmínky, srovnání, vyjadřování neurčitosti, rozkaz - turista na letišti, v hotelu, při stolování, počasí - ochrana životního prostředí, roční období, zeměpisné údaje, životní styl - vyjádření ne/souhlasu, prosby, odmítnutí, ne/možnost - vyjádření emocí – obavy, ne/libost, ne/zájem, radost, zklamání		
--	---	--	--

Ruský jazyk – čtvrtý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: <i>Poslech s porozuměním</i> - porozumí delším promluvám a přednáškám, orientuje se ve složité výměně názorů na již známá témata - zhodnotí většinu rozhlasových dokumentárních pořadů, identifikuje řečnickovou náladu, tón - reprodukuje většinu televizních zpráv, reportáží, přímých rozhovorů, diskusních pořadů a programů týkajících se aktuálních témat - posoudí televizní hry a většinu hraných filmů, pokud se v nich hovoří spisovným jazykem <i>Čtení s porozuměním</i> - v novinách a časopisech rozumí článkům a zprávám, které se zabývají současnými problémy, v nichž pisatel zastává zvláštní stanoviska a postoje - zhodnotí texty současné prózy a motivy jednání postav a jejich význam pro vývoj děje - v krátkých textech vybere důležitá fakta a informace - reprodukuje hlavní myšlenky v televizních programech, komentářích a rozhovorech v tisku - zhodnotí jednoduchá sdělení a standardní úřední a obchodní dopisy - v kontextu, jenž se týká známého tématu, odhadne význam neznámých slov - popíše události, pocity a přání v osobních dopisech	Jazykové prostředky a funkce <i>Fonetika, pravopis</i> - upevňuje správné fonetické a ortografické návyky <i>Gramatika</i> - slovesné vazby: переводить с чего, владеть чем, обмениваться чем, жениться на ком, выйти замуж, болеть чем, болеть за кого, заботиться о ком, считать кого чем, поздравлять кого с чем, желать кому чего, стремиться к чему, привыкнуть к чему, впечатления от чего, учитывать что - časování sloves: понять, сдать, - věty: se spojkou чтобы - věty : se slovesem являться - větný a členský zápor - věty ekvivalentní k větám s českým slovesem mít - věty typu: Есть кому писать, некому писать, мебель продаётся фирмой - přechodníky - příčestí minulé trpné - vidové dvojice - přídavná jména slovesná minulé trpná - přídavná jména slovesná činná minulé a přítomná - krátké tvary přídavných jmen - třetí stupeň přídavných jmen - skloňování přivlastňovacích zájmen	doplňovací cvičení diktát jazykové hry mluvní cvičení modelová situace test písemná práce skupinová práce referát beseda řízený rozhovor samostatná práce sluchová analýza slohový útvar ústní projev	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6. 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě (nacházíme shody a rozdíly v životě u nás a v Rusku u probíraných témat) - Vzdělávání v Evropě a ve světě PT: Multikulturní výchova - Psychosociální aspekty interkulturality - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí PT: Mediální výchova - Mediální produkty a jejich významy (práce s literaturou a vyhledávání informací na

Hořické gymnázium

<i>Ústní projev</i> - v diskusích odůvodní a obhájí své názory - vede plynulý rozhovor s rodilými mluvčími - vysvětlí své stanovisko k aktuálním otázkám a uvede výhody a nevýhody různých řešení - hovoří déle a v rychlejším tempu - rozumí ději a sledu události knihy, filmu nebo divadelního představení a převypráví je - jednoduchým způsobem spojuje fráze, aby vyjádřil své pocity (překvapení, radost, smutek, zájem, lhostejnost) a na pocity ostatních reaguje - vyjádří své osobní mínění a zeptá se na názor dalších - bez přípravy se zapojí do hovoru na témata každodenního života - vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu a vylíčí své reakce - jednoduše shrne obsahy krátkých písemných textů s použitím slovní zásoby a struktury textu původního - vyjadřuje se téměř plynule a srozumitelně <i>Písemný projev</i> - získává informace z různých pramenů a médií - napíše jasné a podrobné texty na různá témata v podobě referátu, slohové práce nebo zprávy - napíše krátkou recenzi filmu nebo knihy - sestaví osobní dopisy popisující zážitky a dojmy, vyjádří pocity jako smutek, radost, zájem - sestaví strukturovaný životopis - vypracuje referát o významných událostech a zážitcích, o přečtené knize, filmu, koncertě	- záporná zájmena никто, ничто, никакой - skloňování podstatných jmen брад, друг v množném čísle - skloňování podstatných jmen мать, дочь - podstatná jména mužského rodu s koncovkou – ý - podstatná jména s kmenem na –ж, -ш, -ч, -щ, -ц - předložkové vazby s druhým pádem против кого, чего - předložky между, среди - vztažné věty, souvětí - osobní zájmena nesamostatná <i>Lexikologie</i> - předložkové vazby odlišné od češtiny - ustálená slovní spojení Tematické okruhy a komunikační situace - znalost jazyků - vysoké školství - vlast - zdraví - sport - reklama - firma - internet - politika v životě Ruska Reálie zemí studovaného jazyka - zdraví - P. Čechov - S. Petruševská - M. A. Bulgakov - sport		internetu)
---	--	--	------------

Hořické gymnázium

	- politika - A. Krylov - Achmatova Komunikativní funkce jazyka a typy textů - používání slovesných vazeb, záporu, vztažných vět a souvětí, vyjádření českého mít - sport a zdraví, člověk a církev, člověk a politika, člověk a jazyky, vysoká škola, internet a reklama v životě jedince, jednání s firmou		
--	--	--	--

5. 5 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka *Matematiky* na gymnáziu rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, utváří kvantitativní gramotnost žáků a schopnost geometrického vhledu. Žáci se učí ovládnout požadovaný matematický aparát a jednotlivé prvky matematického myšlení. Učí se vytvářet hypotézy. Deduktivní úvahy jsou pak prostředkem pro hlubší poznání a předpokladem dalšího studia.

V průběhu studia si žáci osvojí matematické pojmy a dovednosti, dovedou matematizovat reálné situace, vytvoří matematický model reálné situace a pracují s matematickým modelem. Učí se vymezit a řešit problém, dokážou zvolit vhodnou metodu řešení problému, problém vyřeší a dále diskutují o výsledcích. Učí se pracovat s chybou. Žáci se naučí číst s porozuměním matematický text, vyhodnotí informace kvantitativního i kvalitativního charakteru obsažené v grafech, diagramech a tabulkách. Vyjadřují se přesně s užitím jazyka matematiky včetně matematické symboliky. Zdůvodní matematická tvrzení, obhájí vlastní řešení problému. Výsledky své práce prezentují na dobré grafické úrovni. Získané výsledky umí zpracovat formou grafů, diagramů, tabulek atd. Dovedou využívat informační zdroje, efektivně řešit problémy pomocí kalkulátoru a matematického softwaru pro PC. PC používají k prezentaci řešených problémů. Kromě toho umí dobře používat i tradiční prostředky grafického vyjadřování. Vědomosti a dovednosti získané v hodinách matematiky užívají při řešení úloh v dalších předmětech přírodovědného charakteru, dokážou je využít i při řešení problémů v reálném životě. Při získávání matematických znalostí a dovedností spolupracují navzájem, ve dvojicích, ve skupinách, učí se jeden od druhého.

Část obsahu učiva matematiky je realizována v předmětu *Informatika*.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Matematika se vyučuje v prvním až čtvrtém ročníku s následující časovou dotací. V prvním a druhém ročníku je časová dotace 4 hodiny, ve třetím a čtvrtém ročníku je časová dotace tři hodiny týdně. Ve dvou posledních ročnících si žáci mohou volit i některý z nabízených matematických seminářů.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	4	4	3	3

Nutnou podmínkou pro klasifikaci žáka v daném období je napsání všech čtvrtletních prací. Další kritéria klasifikace jsou v kompetenci vyučujícího a v souladu s klasifikačním řádem.

Výuka *Matematiky* je doplňována účastí žáků v soutěžích (Přírodovědný a Matematický klokan, Matematická olympiáda), podporujeme i účast studentů v korespondenčních soutěžích a seminářích, které obvykle pořádají vysoké školy. Součástí výuky může být i odborná exkurze, besedy nad zajímavými matematickými problémy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel umožňuje žákům

- vyzkoušet různé metody a formy činnosti
- procvičit získané vědomosti při řešení dostatečného množství příkladů
- využívat efektivně různých strategií učení k získávání a zpracování nových poznatků a strategií
- kriticky přistupovat ke zdrojům informací
- samostatně a tvořivě zpracovávat informace a využívat je při studiu a praxi
- hodnotit vlastní pokroky dosažené při učení a práci

- přijímat kritiku ze strany druhých a poučit se z chyb
- hledat příčinu vzniku logické chyby v postupu řešení

Kompetence k řešení problémů

Učitel umožňuje žákům

- rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu, analyzovat ho podle svých možností
- vytvářet hypotézy, navrhnout postupné kroky, zvažovat různé postupy řešení
- při řešení problémů používat již dříve získané metody, vědomosti a dovednosti
- využívat vlastní tvořivé myšlení a intuici
- nahlížet na problémy z různých stran
- zvažovat klady a zápory různých variant řešení, posuzovat případná rizika a důsledky jednotlivých řešení
- hledat úplná řešení
- řešit dostatečné množství úloh, které mají praktické využití a vztah k reálnému světu
- provádět algoritmizace problémů

Kompetence komunikativní

Učitel umožňuje žákům

- efektivně využívat dostupné prostředky komunikace
- používat prostředky verbální i nonverbální komunikace
- symbolicky a graficky vyjadřovat informace různého typu
- používat s porozuměním jazyk matematiky a matematickou symboliku
- efektivně využívat moderní informační technologie
- prezentovat přiměřeným způsobem výsledky své práce před známým i neznámým publikem
- porozumět sdělením různého typu v různých komunikačních situacích
- komentovat svůj postup při řešení příkladu
- jasně formulovat závěry při řešení příkladů

Kompetence sociální a personální

Učitel umožňuje žákům

- posuzovat reálně své duševní i fyzické možnosti
- učit se schopnosti sebereflexe
- stanovovat si vlastní cíle a priority
- odhadovat důsledky vlastního jednání
- aktivně spolupracovat při stanovování a dosahování společných cílů
- přispívat k utváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě a toleranci
- rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat různým tlakům medií a společnosti
- zeptat se na nejasnosti či problém

Kompetence občanské

Učitel umožňuje žákům

- zvažovat vztahy mezi zájmy osobními, zájmy širší skupiny a zájmy společnosti
- respektovat různorodost hodnot, názorů a postojů ostatních lidí

Kompetence k podnikavosti

Učitel umožňuje žákům

- rozhodovat se o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření s ohledem na své potřeby a osobní předpoklady

Hořické gymnázium

- rozvíjet osobní i odborný potenciál
- získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech
- chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat možná rizika a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru MATEMATIKA

ARGUMENTACE A OVĚŘOVÁNÍ

Očekávané výstupy

Žák

- 1.1 čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky
- 1.2 užívá správně logické spojky a kvantifikátory
- 1.3 rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty
- 1.4 rozliší správný a nesprávný úsudek
- 1.5 vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení
- 1.6 zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

Žák

- 2.1 užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel
- 2.2 operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty
- 2.3 provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy
- 2.4 odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor
- 2.5 upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu
- 2.6 rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic
- 2.7 řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení
- 2.8 rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy
- 2.9 geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav
- 2.10 analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav

PŘÁCE S DATY, KOMBINATORIKA, PRAVDĚPODOBNOST

Očekávané výstupy

Žák

- 3.1 řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet)
- 3.2 využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly
- 3.3 diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení
- 3.4 volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)
- 3.5 reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám

ZÁVISLOSTI A FUNKČNÍ VZTAHY

Očekávané výstupy

Žák

Hořické gymnázium

- 4.1 načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti
- 4.2 formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností
- 4.3 využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů
- 4.4 aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi
- 4.5 modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí
- 4.6 řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech
- 4.7 interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice

GEOMETRIE

Očekávané výstupy

Žák

- 5.1 používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a prostoru, na základě vlastností třídí útvary
- 5.2 určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky
- 5.3 využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému
- 5.4 v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly
- 5.5 řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu
- 5.6 zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles
- 5.7 řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí
- 5.8 užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů)
- 5.9 řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině
- 5.10 využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření
- 5.11 z analytického vyjádření (z osově nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce
- 5.12 řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky

Matematika - první ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - užívá správně logické spojky a kvantifikátory - čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky - rozumí znění matematických definic a vět - rozliší předpoklad a závěr věty - vytváří správné logické úsudky - odůvodní nesprávnost chybného úsudku - vytváří hypotézy - zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému - rozezná, kdy je věta výrok - vytváří negace výroků i negace kvantifikovaných výroků - určí pravdivostní hodnotu jednoduchých i složených výroků - používá základní typy důkazů - umí dokázat některé matematické věty z aritmetiky a geometrie - zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému - zapisuje množiny výčtem prvků - rozumí zápisu množiny pomocí charakteristické vlastnosti a umí takový zápis vytvořit - rozlišuje vztahy rovnosti a inkluze množin - umí vytvořit průnik a sjednocení dvou konkrétních množin - najde doplněk množiny v dané nadmnožině - názorně graficky znázorní různé vztahy mezi	Základní poznatky z matematiky Matematická logika, výrok, věta, definice Důkazy matematických vět Kvantifikované výroky Složené výroky Výroková logika Tabulky pravdivostních hodnot Množiny Inkluze a rovnost množin Operace s množinami	řízený rozhovor samostatná práce skupinová práce písemná práce problémové úlohy ústní zkoušení referát modelová situace test	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6

Hořické gymnázium

množinami - provádí aritmetické operace s přirozenými, celými, racionálními a reálnými čísly - rozliší prvočíslo a číslo složené - rozloží přirozené číslo na prvočinitele - užívá pojem dělitelnosti přirozených čísel, využívá znaky dělitelnosti - určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel - užívá pojem opačné číslo - umí určit absolutní hodnotu celého čísla - pracuje s intervaly, umí určit geometrický význam absolutní hodnoty - pracuje s různými tvary zápisu racionálního čísla a jejich převody - používá zkrácený a rozvinutý tvar desetinného čísla - provádí zápisy se zlomky - provádí operace s desetinnými čísly včetně zaokrouhlování - znázorní desetinné číslo na číselné ose - zařadí číslo do příslušného číselného oboru - užívá pojem převrácené číslo - řeší praktické úlohy na procenta - řeší praktické úlohy pomocí trojčlenky - zapisuje a znázorňuje intervaly na číselné ose, umí vytvořit jejich průnik, sjednocení a doplněk - znázorní reálné číslo na číselné ose - užívá druhé a třetí mocniny i odmocniny - provádí operace s mocninami s celočíselným exponentem - užívá mocniny s racionálním exponentem a ovládá	Číselné obory Čísla přirozená, celá, racionální a reálná Mocniny Mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem Odmocniny		OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 Mezipředmětové vztahy: Fyzika, Chemie (zápis čísla pomocí exponenciálního tvaru, řešení příkladů pomocí procent a trojčlenky, koncentrace roztoků) Využívá poznatky z matematiky na základní škole
---	---	--	--

Hořické gymnázium

početní výkony s mocninami a odmocninami - odhaduje výsledky numerických výpočtů - provádí efektivně numerické výpočty z paměti, písemně, účelně využívá kalkulátor - provádí početní operace s mnohočleny - rozkládá mnohočleny na součin s užitím vzorců a vytýkáním - provádí operace s lomenými výrazy - určuje definiční obor výrazu - provádí operace s výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny - dovednosti získané při úpravě výrazů využívá při řešení rovnic a nerovnic - stanoví definiční obor rovnice - řeší lineární rovnice o jedné neznámé a rovnice s neznámou ve jmenovateli - rozliší ekvivalentní a neekvivalentní úpravy - posoudí nutnost zkoušky při řešení rovnic - řeší rovnice obsahující výrazy s neznámou v absolutní hodnotě - najde rychlé a elegantní řešení rovnice - vyjádří neznámou ze vzorce - užívá rovnice při řešení slovních úloh - chápe význam parametru - řeší jednoduché rovnice s parametrem - řeší početně i graficky soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých - řeší soustavy tří lineárních rovnic a třech neznámých - při řešení soustav rovnic rozhodne o užití nejvhodnější a nejefektivnější metody	Algebraické výrazy Výrazy s proměnnými Mnohočleny Lomené výrazy Výrazy s mocninami a odmocninami Lineární rovnice a nerovnice Soustavy lineárních rovnic a nerovnic Rovnice s neznámou pod odmocninou Kvadratické rovnice a nerovnice Diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru Rovnice a nerovnice s neznámou v absolutní hodnotě Rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou Soustavy lineární a kvadratické rovnice o dvou neznámých Rovnice s parametrem		OVO: 2.5, 2.6 Mezipředmětové vztahy: Fyzika (úprava výrazů) Využívá poznatky z matematiky na základní škole OVO: 2.7, 2.8, 2.9, 2.10 Mezipředmětové vztahy: Fyzika (slovní úlohy o pohybu, vyjádření neznámé ze vzorce) Využívá poznatky z matematiky na základní škole
--	---	--	--

Hořické gymnázium

- analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních rovnic a jejich soustav - řeší úplné i neúplné kvadratické rovnice - užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice - užívá kvadratické rovnice při řešení slovních úloh - řeší kvadratické rovnice s parametrem - řeší lineární rovnice s jednou neznámou a jejich soustavy - řeší rovnice a nerovnice v podílovém a součinném tvaru - řeší nerovnice obsahující lineární výrazy s neznámou v absolutní hodnotě - řeší početně i graficky kvadratické rovnice a nerovnice - správně používá geometrické pojmy - užívá s porozuměním polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině - rozliší konvexní a nekonvexní útvary s užitím definice konvexnosti - při řešení úloh využívá množiny bodů dané vlastnosti - správně pojmenuje a umí zkonstruovat základní objekty v trojúhelníku - využije jejich vlastností při konstrukcích - při řešení úloh argumentuje s využitím poznatků vět o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - aplikuje poznatky o trojúhelnících v úlohách početní geometrie - dokáže Pythagorovu větu, umí ji používat při výpočtech z praxe - na základě znalostí o podobnosti trojúhelníků a	Planimetrie Rovinné útvary, mnohoúhelníky Trojúhelníky, čtyřúhelníky Kružnice, kruh Obvody a obsahy Shodnost a podobnost trojúhelníků Pythagorova věta Euklidovy věty Úhly v kružnici Početní úlohy z geometrie Konstrukční úlohy Užití množin bodů dané vlastnosti		OVO: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.7 Využívá poznatky z matematiky na základní škole
--	--	--	---

Hořické gymnázium

pomocí nákresů odvodí Euklidovy věty - aplikuje poznatky o trojúhelnících v úlohách konstrukční geometrie - umí sestavit náčrt, provést rozbor úlohy - diskutuje možnosti řešení konstrukčních úloh - rozlišuje úlohy polohové a nepolohové - řeší praktické úlohy užitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníka - rozliší jednotlivé typy čtyřúhelníků - pojmenuje, znázorní a správně užije jejich vlastnosti - užije poznatky o mnohoúhelnících v úlohách početní geometrie - užije poznatky o mnohoúhelnících v úlohách konstrukční geometrie - pojmenuje, znázorní a správně užije základní objekty v kružnici a kruhu - popíše a umí využít jejich vlastnosti - užije polohové vlastnosti mezi body, přímkami a kružnicemi - aplikuje metrické poznatky o kružnicích a kruzích v úlohách početní geometrie - aplikuje poznatky o kružnicích a kruzích v úlohách konstrukční geometrie - řeší konstrukční úlohy na základě výpočtu			
--	--	--	--

Matematika – druhý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - užívá různá zadání funkce v množině reálných čísel - chápe pojmy definiční obor a obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce - načrtne grafy požadovaných funkcí - dokáže vykreslit graf funkce s použitím PC programu - rozhodne, zda je funkce sudá nebo lichá, prostá, omezená, periodická, rostoucí, klesající - stanoví definiční obory funkcí a obory hodnot - používá posunutí při vytváření grafů funkcí - určí funkci inverzní k dané funkci a načrtne její graf - užívá poznatky o složené funkci - určí průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic - určí lineární funkci - načrtne její graf - chápe geometrický význam parametrů a, b v předpisu funkce $y = ax + b$ - užívá pojem a vlastnosti přímé úměrnosti - určí předpis lineární funkce z daných bodů nebo grafu funkce - sestrojí graf lineární funkce s absolutní hodnotou - určí kvadratickou funkci - sestrojí graf kvadratické funkce - najde definiční obor a obor hodnot, intervaly monotonie - vysvětlí význam jednotlivých parametrů v předpisu kvadratické funkce - určí souřadnice vrcholu paraboly - zjistí, zda v tomto bodě funkce nabývá minima či	Základní poznatky o funkcích Pojem funkce, definiční obor, obor hodnot Graf funkce, vlastnosti funkcí Funkce lineární, kvadratická, lineární funkce lomená Funkce absolutní hodnota Mocninné funkce Funkce druhá odmocnina Logaritmická a exponenciální funkce Logaritmické a exponenciální rovnice	řízený rozhovor samostatná práce skupinová práce písemná práce problémové úlohy ústní zkoušení referát test .	OVO: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 Využívá poznatky z matematiky na základní škole Mezipředmětové vztahy: Fyzika (funkční závislosti, grafy funkcí, funkční hodnota v bodě) Chemie (logaritmus a pH, poločas rozpadu) Biologie (exponenciální růst populace)

Hořické gymnázium

maxima - řeší reálné problémy pomocí kvadratické funkce - načrtne graf kvadratické funkce s absolutní hodnotou - pracuje s mocninnými funkcemi - načrtne graf mocninné funkce s celým exponentem - načrtne grafy funkcí druhá a třetí odmocnina - pomocí grafů mocninných funkcí porovnává číselné výrazy s exponentem - určí lineární lomenou funkci, její definiční obor a obor hodnot - najde intervaly monotonie - načrtne graf, najde příslušné asymptoty hyperboly - užívá vlastnosti nepřímé úměrnosti při řešení příkladů z praxe - využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic - určí exponenciální a logaritmickou funkci jako funkce navzájem inverzní - stanoví jejich definiční obor a obor hodnot - umí určit, kdy se jedná o funkci rostoucí případně klesající - načrtne graf exponenciální či logaritmické funkce - užívá logaritmu a jeho vlastností - řeší exponenciální a logaritmické rovnice i jednoduché nerovnice - aplikuje poznatky o exponenciálních a logaritmických funkcích při řešení reálných problémů - užívá pojmu orientovaný úhel a jeho velikost v míře stupňové i obloukové - definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku			
	Goniometrické funkce Goniometrické vzorce Goniometrické rovnice Vztahy mezi goniometrickými funkcemi		OVO: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 5.4 Část učiva o

Hořické gymnázium

- definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel - pracuje s jednotkovou kružnicí - načrtne grafy základních goniometrických funkcí $y = \sin x$, $y = \cos x$, $y = \tan x$, $y = \cot x$ - pomocí funkce $y = f(x)$ sestrojí graf funkce $y = a \cdot f(bx + c) + d$ - umí určit definiční obor a obor hodnot příslušných goniometrických funkcí - určí a užívá vlastnosti goniometrických funkcí - užívá vztahy mezi goniometrickými funkcemi - umí použít goniometrické vzorce při úpravě výrazů a řešení rovnic - řeší goniometrické rovnice a jednoduché nerovnice - umí užít sinovou a kosinovou větu při řešení trigonometrických úloh	Trigonometrie Sinová a kosinová věta Trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku		goniometrických funkcích bude dle možností realizována na počítačích
- popíše a určí shodná zobrazení v rovině (osová a středová souměrnost, posunutí a otočení) - užije vlastností shodných zobrazení při řešení konstrukčních úloh - popíše a určí stejnoolehlost a podobnost útvarů a užije jejich vlastnosti - užije stejnoolehlosti při v úlohách konstrukční geometrie	Shodná a podobná zobrazení Stejnolehlost Osová a středová souměrnost Posunutí Otočení		OVO: 5.5, 5.7
- analyzuje a zpracovává datové soubory - čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy - volí vhodný typ grafu pro názorné zachycení situace - rozlišuje rozdíly v zobrazení podobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám - vypočítá aritmetický průměr, modus, medián a směrodatnou odchylku	Statistika – práce s daty Analýza a zpracování dat Statistický soubor, aritmetický průměr, modus, medián, percentil, kvartil, rozptyl, mezikvartilová odchylka Směrodatná odchylka, variační koeficient		OVO: 3.3, 3.4, 3.5 Tato část učiva matematiky je dle možností realizována na počítačích v předmětu Informatika Mezipředmětové vztahy

Hořické gymnázium

- umí vysvětlit význam jednotlivých charakteristik polohy - při řešení úloh ze statistiky a konstrukci grafů a tabulek pracuje v prostředí MS Excel - pomocí vhodného softwaru pracuje s grafy a řeší lineární rovnice příp. nerovnice. - samostatně zpracuje jeden komplexní příklad (např. protokol na fyziku)	Tabulky, grafy		(Laboratorní cvičení z fyziky, příp. biologie)
---	-----------------------	--	---

Matematika – třetí ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - určí vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky - aktivně užívá pojmy vektor a umístění vektoru, souřadnice vektoru a velikost vektoru - provádí operace s vektory - sestrojí součet dvou vektorů - násobí vektor reálným číslem - vytvoří skalární a vektorový součin vektorů - využívá vektorový a smíšený součin při řešení metrických úloh (obsah rovnoběžníku, objem rovnoběžnostěnu) - určí velikost úhlu dvou vektorů	Vektory Vektory a operace s nimi	řízený rozhovor samostatná práce skupinová práce písemná práce problémové úlohy ústní zkoušení referát test	OVO: 5.9 Mezipředmětové vztahy: Fyzika (vektory, sčítání vektorů, násobení vektoru reálným číslem)
- užívá parametrické vyjádření přímky v rovině - sestaví obecnou rovnici přímky - užívá směrnicový tvar přímky - převádí jednotlivá vyjádření přímky navzájem - určí a aplikuje v úlohách polohové a metrické vztahy bodů a přímek - užívá parametrické vyjádření roviny a obecnou	Přímka a rovina Analytická vyjádření		OVO: 5.8, 5.9 Využití znalostí o lineární funkci a grafu lineární funkce

Hořické gymnázium

rovnici roviny - charakterizuje jednotlivé druhy kuželoseček - používá vlastnosti kuželoseček při jejich sestrojování - sestrojí analytické vyjádření kuželosečky - z analytického vyjádření určí základní údaje o kuželosečce - řeší analytické úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky - určí vzájemnou polohu bodů, přímek, přímky a rovina, rovin - rozhodne o kolmosti nebo rovnoběžnosti přímek a rovin - zobrazí jednoduchá tělesa ve volném rovnoběžném promítání - vytváří papírové modely těles, dokáže využít síť tělesa - zkonstruuje rovinný řez hranolu a jehlanu - určí vzdálenost bodu od přímky a roviny - určí odchylku dvou přímek, přímky a roviny příp. dvou rovin - charakterizuje jednotlivá tělesa - vypočítá jejich objem a povrch - využívá poznatků o tělesech v praktických úlohách	Kuželosečky Kružnice, elipsa, hyperbola, parabola Vzájemná poloha kuželosečky a přímky Geometrie v prostoru Polohové vlastnosti útvarů v prostoru Metrické vlastnosti útvarů v prostoru Tělesa Povrchy, objemy Volné rovnoběžné promítání		OVO: 5.10, 5.11, 5.12 Využití znalostí z matematiky nižších ročníků, řešení rovnic, řešení rovnic s parametrem OVO: 5.6, 5.7
---	--	--	--

Matematika – čtvrtý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - aplikuje znalosti o funkcích při úvahách a řešeních úloh o posloupnostech - určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, rekurentně, graficky - určí aritmetickou posloupnost - používá správně pojem diferenciaci - užívá vzorce pro aritmetickou posloupnost - řeší příklady z praxe, ve kterých se užívá aritmetická posloupnost - určí geometrickou posloupnost - umí vyjádřit kvocient geometrické posloupnosti - užívá vzorce pro počítání s geometrickou posloupností - s porozuměním užívá pojmy vlastní a nevlastní limita posloupnosti, konvergentní a divergentní posloupnost - využívá věty o limitě posloupnosti k výpočtu limity posloupnosti - určí podmínky konvergence nekonečné geometrické řady a vypočítá její součet - využívá poznatků o posloupnostech v reálných situacích - řeší úlohy z finanční matematiky - interpretuje z funkčního hlediska složené/postupné úrokování - řeší úlohy o střádání - vysvětlí, jak se poskytuje úvěr - umí s pomocí vzorce spočítat anuitu	Posloupnosti Aritmetická posloupnost Geometrická posloupnost Určení a vlastnosti posloupností Limita posloupnosti Nekonečné řady Finanční matematika Důkaz matematickou indukcí	řízený rozhovor samostatná práce skupinová práce písemná práce problémové úlohy ústní zkoušení referát práce s literaturou práce s textem	OVO: 4.6, 4.7 Mezipředmětové vztahy: Člověk a svět práce (finance)

Hořické gymnázium

- vysvětlí princip matematické indukce - provede jednodušší důkazy s pomocí matematické indukce - rozpozná kombinatorické skupiny (variac s opakováním i bez opakování, kombinace a permutace) - určí jejich počty - řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem - sám vytváří vhodné úlohy z praxe - počítá s faktoriály a kombinačními čísly - užívá binomickou větu při řešení úloh - využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti - užívá pojmy náhodný jev, jistý a nemožný jev, opačný jev - rozhodne o případné závislosti či nezávislosti jevů - určí pravděpodobnost náhodného jevu - vypočítá pravděpodobnost sjednocení nebo průniku dvou jevů	Kombinatorika Elementární kombinatorické úlohy Variace, permutace a kombinace Binomická věta Pascalův trojúhelník Pravděpodobnost Náhodný jev a jeho pravděpodobnost Pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů Nezávislost jevů		OVO: 3.1, 3.2
- diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení - vysvětlí a používá pojmy statistický soubor, rozsah souboru, statistický znak, absolutní a relativní četnost - vyhledá a vyhodnotí statistická data v grafech a tabulkách - sestaví tabulku četnosti a graficky znázorní rozdělení četnosti - určí charakteristiky polohy a variability	Statistika Statistický soubor, statistický znak Četnost		OVO: 3.3, 3.4, 3.5 Mezipředmětové vztahy: fyzika, biologie (zpracování protokolů z laboratorních prací, statistické vyhodnocení měření)

Hořické gymnázium

- využívá statistické metody v praxi v dalších předmětech - při zpracování statistických dat využívá výpočetní techniku			
---	--	--	--

5.6 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Fyzika* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému a uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v běžném životě. Cílem výuky je osvojení základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí, které vede žáky k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, běžném životě i technické praxi. Zároveň seznamuje žáky s moderními technologiemi, učí je rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Fyzika* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* v RVP pro gymnázia, občas přesahuje i do dalších vzdělávacích oborů (Chemie, Biologie, Zeměpis, Matematika). Integruje průřezová témata *Environmentální výchova* a *Mediální výchova*.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	2	2	3	0

Předmět *Fyzika* může být vyučován v kmenových třídách. Ve 3. ročníku jsou zařazena praktická cvičení, která mohou probíhat ve třídě nebo v laboratořích spolupracujících organizací. Pro žáky s větším zájmem o fyziku, především pro ty, kteří chtějí z fyziky složit maturitní zkoušku, je určena nabídka volitelných předmětů ve 4. ročníku. Výuka je doplňována exkurzemi. Žáci se mohou každoročně účastnit fyzikální olympiády, popř. dalších soutěží.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme různým metodám poznávání přírodních procesů a jevů
- učíme vyhledávat, zpracovávat a používat informace z různých zdrojů (literatura, internet)
- při řešení příkladů dbáme na správný a přehledný zápis
- učíme žáky správně provádět, zaznamenávat a vyhodnocovat experimenty
- zdůrazňujeme souvislost fyziky a dalších přírodních věd a motivujeme k dalšímu vzdělávání a zkoumání reality

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky algoritmům řešení problémů
- podněcujeme žáky k odhadování výsledku a k posouzení reálnosti výsledku
- vyžadujeme fyzikální rozbor situace a zdůvodnění zvoleného postupu
- dbáme na správné užívání matematických úkonů a postupů
- učíme rozlišit fyzikální model od reality a posoudit, kdy lze situaci vhodným modelem zjednodušit
- podporujeme samostatnost a hledání různých cest k řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování v ústním i písemném projevu
- podněcujeme žáky k vyjadřování a prezentování svých názorů
- podporujeme komunikaci a spolupráci při řešení problémů
- klademe důraz na úroveň ústního i písemného projevu

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke kooperaci a společnému řešení problémů

Hořické gymnázium

- zařazujeme do výuky práci ve dvojicích a malých skupinách
- v laboratorních cvičeních sledujeme a podporujeme spolupráci žáků ve skupině
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznání možností využití i zneužití fyziky
- vedeme žáky k odpovědnosti a ochraně svého zdraví a životního prostředí
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- kontrolujeme plnění uložených úkolů a povinností

Kompetence k podnikání

- dbáme na správné používání pomůcek a přístrojů a dodržování zásad bezpečnosti práce
- učíme žáky optimálně plánovat, provádět a vyhodnocovat experimenty a projekty
- podporujeme využívání moderních technologií, výpočetní techniky a internetu
- různými formami seznamujeme žáky s profesním uplatněním fyziky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru FYZIKA

FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ

Očekávané výstupy

žák

- 1.1 měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření
- 1.2 rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh

POHYB TĚLES A JEJICH VZÁJEMNÉ PŮSOBENÍ

Očekávané výstupy

žák

- 2.1 užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených
- 2.2 určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil
- 2.3 využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles
- 2.4 využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh
- 2.5 objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění

STAVBA A VLASTNOSTI LÁTEK

Očekávané výstupy

žák

- 3.1 objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou
- 3.2 aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh
- 3.3 využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu
- 3.4 analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles
- 3.5 porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY, SVĚTLO

Očekávané výstupy

žák

- 4.1 porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant

Hořické gymnázium

- 4.2 využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů
- 4.3 aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech
- 4.4 využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení
- 4.5 porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích
- 4.6 využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy

MIKROSVĚT

Očekávané výstupy

žák

- 5.1 využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů
- 5.2 posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance
- 5.3 využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek
- 5.4 navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření

Fyzika – 1. ročník

83

Hořické gymnázium

práci - určí práci stálé síly výpočtem - řeší úlohy z praxe pomocí vztahů pro výkon a účinnost - užívá souvislost změny energie s mech. prací - využívá ZZME při řešení úloh a problémů - užívá N.g.z. při řešení úloh - rozlišuje pojmy gravitační a tíhová síla - vysvětlí význam kosmických rychlostí - užívá Keplerovy zákony v úlohách - charakterizuje posuvný a otáčivý pohyb tělesa - užitím momentové věty řeší úlohy na rovnováhu na páce, kladce a kole na hřídeli - řeší úlohy na dvojici sil a stabilitu tělesa - určí těžiště tenké desky - porovná reálnou a ideální tekutinu - užívá vztah pro tlak a tlakovou sílu - řeší úlohy užitím Pascalova a Archimédova zákona - vysvětlí funkci hydraulických zařízení a přístrojů pro měření tlaku - předpoví chování těles v tekutině - řeší úlohy s proudící kapalinou - uvede jevy potvrzující kinetickou teorii látek - vysvětlí rozdíly mezi skupenstvími z částicového hlediska - převede teplotu mezi Celsiovou a Kelvinovou	- výkon, příkon, účinnost - kinetická energie, potenciální energie - mechanická energie, zákon zachování energie Gravitační pole - gravitační síla, Newtonův gravitační zákon - tíhová síla - pohyby těles v radiálním gravitačním poli - Keplerovy zákony Mechanika tuhého tělesa - moment síly, momentová věta - těžiště a stabilita těles - jednoduché stroje Mechanika tekutin - vlastnosti kapalin a plynů - tlak, tlaková síla - Pascalův zákon, hydraulický lis - hydrostatický a aerostatický tlak - vztlaková síla, Archimédův zákon - proudění tekutin, rovnice kontinuity, Bernoulliho rovnice MOLEKULOVÁ FYZIKA A TERMIKA Základní poznatky mol. fyziky a termiky - kinetická teorie látek - charakter pohybu, vzájemné interakce částic v různých skupenstvích - stavové veličiny, rovnovážný stav		Zeměpis – Sluneční soustava Exkurze Hvězdárna Hradec Králové (dle možností) OVO: 2.2 Zeměpis – Atmosféra Země OVO: 3.1 Chemie – atomy a ionty, molární veličiny
--	---	--	---

Hořické gymnázium

stupnicí - řeší úlohy s molárními veličinami	- termodynamická teplota - molární veličiny		
---	--	--	--

Fyzika – 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - charakterizuje složky vnitřní energie a uvede příklady její změny - sestaví kalorimetrickou rovnici a řeší úlohy na její použití - vyhledá součinitel tepelné vodivosti a rozhodne o tepelné kvalitě materiálu - charakterizuje ideální plyn a jeho vztah s reálným plynem - užívá stavovou rovnici pro id. plyn stálé hmotnosti v řešení problémů - vyjádří graficky vzájemnou závislost stavových veličin - řeší úlohy na výpočet práce plynu při stálém tlaku - graficky znázorní a vysvětlí kruhový děj - vysvětlí činnost spalovacího motoru a charakterizuje další druhy tepelných motorů - uvede příklady a porovná krystalické a amorfnní látky - charakterizuje jednoduché typy deformací - užívá Hookův zákon při řešení úloh	Vnitřní energie, práce a teplo - vnitřní energie, změna vnitřní energie - přenos vnitřní energie - teplo, měrná tepelná kapacita - kalorimetrická rovnice - 1. termodynamický zákon Struktura a vlastnosti plynů - ideální plyn - tlak ideálního plynu - stavová rovnice ideálního plynu - jednoduché děje s ideálním plynem - stavové změny id. plynu z energet. hlediska - zákon zachování hmotnosti Kruhový děj s ideálním plynem - práce plynu - kruhový děj - druhý termodynamický zákon - tepelné motory Struktura a vlastnosti pevných látek - krystalické a amorfnní látky - síla pružnosti, normálové napětí - deformace pevného tělesa - Hookův zákon	- test - referát - problémové úlohy - praktické předvedení - modelování situace	OVO: 3.2 OVO: 3.3 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí <u>Exkurze</u> Škoda Mladá Boleslav - dle možností OVO: 3.4, 3.5

Hořické gymnázium

- řeší úlohy na teplotní roztažnost - uvede příklady aplikace teplotní roztažnosti	- součinitel teplotní roztažnosti pevných látek Struktura a vlastnosti kapalin - povrchová vrstva - povrchová síla a napětí - jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny - kapilární jevy - teplotní roztažnost kapalin Změny skupenství látek - tání a tuhnutí - vypařování, var a kapalnění - sublimace a desublimace - skupenské a měrné skupenské teplo		OVO: 3.5
- užívá vztah pro skupenské teplo - interpretuje význam měrného skupenského tepla - popíše vlastnosti elektricky nabitých těles - užívá Coulombův zákon při řešení úloh - popíše el. pole pomocí intenzity - řeší úlohy na jednoduchá zapojení kondenzátorů - rozliší elektromotorické a svorkové napětí - nakreslí schéma jednoduchého el. obvodu a sestaví ho - změří napětí a proud v obvodu - dodržuje zásady bezpečnosti při práci s el. zařízeními	ELEKTRINA A MAGNETISMUS Elektrický náboj a elektrické pole - elektrický náboj a jeho zachování - Coulombův zákon - elektrické pole, intenzita el. pole - elektrické napětí - vodič a izolant v el. poli - kapacita vodiče, kondenzátor Vznik elektrického proudu - el. proud jako děj a jako veličina Elektrický proud v kovech		OVO: 4.1

Hořické gymnázium

- užívá obě podoby Ohmova zákona - řeší obvody s více rezistory - využívá vztah pro odpor vodiče - vysvětlí zkrat a funkci jištění - řeší úlohy na energii a výkon stejnosměrného proudu	- Ohmův zákon pro část obvodu - elektrický odpor - závislost odporu na teplotě, supravodivost - spojování rezistorů - Ohmův zákon pro uzavřený obvod - elektrická energie, výkon		OVO: 4.2, 4.3
--	---	--	---------------

Fyzika – 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - rozliší el. vlastnosti vodičů, izolantů a polovodičů - nakreslí schéma a zapojí polovodičovou diodu - specifikuje vedení el. proudu v kapalinách - vysvětlí užití elektrolýzy - užívá Faradayovy zákony - popíše jednotlivé druhy výbojů - uvede příklady užití výbojů v praxi - vysvětlí princip obrazovky - popíše chování magnetky v mg. poli permanentního magnetu, vodiče s proudem, cívky a Země - znázorní indukčními čarami uvedená mg. pole - demonstruje vznik indukovaného napětí - vysvětlí jev elektromagnetické indukce	Elektrický proud v polovodičích - pojem polovodič, PN přechod - polovodičová dioda Elektrický proud v kapalinách - elektrolyt, elektrolýza - Faradayovy zákony elektrolýzy Elektrický proud v plynech a ve vakuu - nesamostatný a samostatný výboj v plynu - výboje za normálního a sníženého tlaku - katodové a kanálové záření, obrazovka Stacionární magnetické pole - magnetické pole vodiče s proudem - magnetická indukce - mg. pole rovnoběžných vodičů s proudem Nestacionární magnetické pole - elektromagnetická indukce - Indukované napětí	- test - laboratorní práce - referát - problémové úlohy - praktické předvedení - modelování situace	OVO: 4.3 Chemie – elektrochemický děj PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí OVO: 4.4

Hořické gymnázium

- užívá Faradayův zákon - uvede příklady užití elmag. indukce - charakterizuje střídavý proud - zakreslí průběh napětí a proudu v jednoduchých obvodech střídavého proudu - rozlišuje okamžitou, maximální a efektivní hodnotu napětí a proudu - užívá vztah pro výkon střídavého proudu - objasní činnost trojfázového generátoru, elektromotoru a transformátoru - užívá transformační rovnici - uvede příklady kmitavých pohybů - graficky vyjádří závislost okamžité výchylky na čase - užívá vztah pro okamžitou výchylku - objasní význam rezonance v praxi - popíše vznik vlnění - ilustruje na příkladech druhy vlnění - charakterizuje stojaté vlnění - rozliší zvuk, ultrazvuk a infrazvuk - řeší úlohy na šíření zvuku - fyzikálně vysvětlí výšku, barvu a hlasitost tónu - vysvětlí vznik ozvěny	- vlastní indukce, indukčnost Střídavý proud - harmonické střídavé napětí a proud - jejich frekvence - jednoduché obvody střídavého proudu s rezistorem, cívkou a kondenzátorem - výkon střídavého proudu Střídavý proud v energetice - generátor střídavého proudu - elektromotor - transformátor KMITÁNÍ A VLNĚNÍ Mechanické kmitání - kmitání mechanického oscilátoru - jeho perioda a frekvence - rezonance Mechanické vlnění - vznik vlnění - postupné vlnění, odraz, stojaté vlnění - interference vlnění - vlnová délka, rychlost vlnění - lom a ohyb vlnění Zvukové vlnění - zdroje, šíření a rychlost zvuku - vlastnosti zvuku, hlasitost, intenzita - ultrazvuk a infrazvuk		Exkurze Elektrárna nebo energetický závod (dle možností) PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Matematika – goniometrické funkce OVO: 2.5 Biologie - ucho
--	--	--	--

Hořické gymnázium

- uvede příklady užití ultrazvuku a infrazvuku - dovede se chránit před nadměrným hlukem	Elektromagnetické kmitání, vlnění a záření - elektromagnetický oscilátor a jeho kmitání - vznik a šíření elmag. vlnění - sdělovací soustava - spektrum elmag. záření		OVO: 4.5 PT: Mediální výchova – Média a mediální produkce
- popíše jevy v oscilačním obvodu LC - zakreslí časový průběh kmitů napětí a proudu - popíše základní schéma sdělovací soustavy - uvede příklady užití jednotlivých druhů elmag. záření - charakterizuje světlo jako elmag. záření	OPTIKA Základní pojmy optiky - šíření a rychlost světla v různém prostředí - stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách - frekvence a vlnová délka světla - index lomu - odraz a lom světla - rozklad světla - optické spektrum		OVO: 4.6
- rozliší a charakterizuje jednotlivé projevy vlnových vlastností světla a objasní jejich užití v praxi	Vlnová optika - interference světla - ohyb světla - polarizace světla		
- sestrojí a charakterizuje obraz vytvořený zrcadlem či čočkou - popíše oko jako optickou soustavu a navrhne korekce jeho možných vad - ozřejmí funkci lupy, mikroskopu a dalekohledu	Optické zobrazování - zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle - zobrazení lomem na tenkých čočkách - oko - zorný úhel - lupa - optické přístroje		Biologie - oko

Hořické gymnázium

- užívá vztah pro kvantování energie - popíše vnější fotoefekt - charakterizuje vlastnosti fotonu - popíše kvantově mechanický model atomu - zná význam kvantových čísel - ozřejmí význam Pauliho principu - charakterizuje princip a užití laseru - charakterizuje atomové jádro - uvede typy radioaktivních přeměn - objasní užití radioaktivity - užívá zákon radioaktivních přeměn - zná způsoby ochrany člověka před rad. zářením - popíše činnost jaderného reaktoru - diskutuje význam jaderné energetiky - změří vybrané veličiny vhodnou metodou a s přiměřenou přesností - zpracuje protokol o měření - vyhodnotí výsledek měření užitím absolutní a relativní odchylky - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech - sestaví elektrický obvod	FYZIKA MIKROSVĚTA Základní poznatky kvantové fyziky - foton a jeho energie, fotoefekt - korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic Atomová fyzika - kvantování energie elektronů v atomu - spontánní a stimulovaná emise - periodická soustava prvků - lasery Jaderná fyzika - radioaktivita - jaderná energie - syntéza a štěpení jader atomů - řetězová reakce - jaderné reakce - jaderný reaktor - ochrana člověka před nebezpečnými druhy záření Cvičení z fyziky - absolutní a relativní odchylka měření - skalární a vektorové veličiny		OVO: 5.1 OVO: 5.2, 5.3, 5.4 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Matematika – exponenciální funkce a rovnice Chemie - radioaktivita OVO: 1.1
--	--	--	--

5. 7 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP, který žákům odkrývá přírodní zákonitosti. Orientuje se na hledání zákonitých souvislostí mezi poznanými aspekty přírodních objektů či procesů, a nikoli jen na jejich pouhé zjištění, popis nebo klasifikaci. Svým obsahovým, strukturním i metodickým pojetím se propojuje s ostatními přírodovědnými předměty. Žáci mají tedy co nejvíce příležitostí postupně si osvojovat vybrané empirické i teoretické metody přírodovědného výzkumu, aktivně je spolu s přírodovědnými poznatky ve výuce využívat, uvědomovat si důležitost obou pro přírodovědné poznání, předně pak pro jeho objektivitu a pravdivost pro řešení problémů, se kterými se člověk při zkoumání přírody setkává.

Výuka směřuje k:

- formulování přírodovědného problému, hledání odpovědi na něj a případnému zpřesňování či opravě řešení tohoto problému
- provádění soustavných a objektivních pozorování, měření a experimentů podle vlastního či týmového plánu nebo projektu, k zpracování a interpretaci získaných dat a hledání souvislostí mezi nimi
- používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování přírodovědných vztahů a zákonů
- využívání prostředků moderních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti
- předvídání průběhu studovaných přírodních procesů na základě znalosti obecných přírodovědných zákonů a specifických podmínek
- předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na přírodní prostředí
- ochraně životního prostředí, svého zdraví i zdraví ostatních lidí
- využívání různých přírodních objektů a procesů pro plnohodnotné naplňování vlastního života při současném respektování jejich ochrany

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* v RVP a přesahuje i do dalších vzdělávacích oborů (biologie, fyzika, zeměpis). Zahrnuje v sobě i některé oblasti z průřezových témat *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* a *Environmentální výchova*. Obsah tohoto předmětu navazuje na znalosti a dovednosti ze základního vzdělávání.

Chemie je povinným vyučovacím předmětem v 1. – 3. ročníku.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	2	2,5	2	0

Výuka probíhá 2 hodiny týdně a 0,5 hodiny ve druhém ročníku je určeno laboratorním cvičením pro zdůraznění praktického a dovednostního pojmání výuky chemie. Laboratorní cvičení se uskutečňují v blocích, v budově školy nebo v externích laboratořích. Součástí výuky jsou i odborné exkurze.

Žáci se mohou každoročně zúčastnit Chemické olympiády, případně dalších chemických soutěží. Rozšířit své znalosti a dovednosti si pak mohou v rámci volitelných předmětů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Chemie**Kompetence k učení**

Učitel:

- vede žáky k samostatnému plánování a organizování učení a pracovní činnosti

Hořické gymnázium

- vede žáky k efektivnímu využívání různých strategií učení k získání a zpracování poznatků a informací, učí hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení
- učí kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávat a využívat při svém studiu a praxi
- učí kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci

Kompetence k řešení problémů

- učí rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu, rozčlenit ho na části
- podporuje vytváření hypotézy, navrhování postupných kroků, zvažování různých postupů při řešení problému
- učí kriticky interpretovat získané poznatky a zjištění, nacházet argumenty a důkazy, formulovat a obhajovat podložené závěry
- učí zvažovat možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků

Kompetence komunikativní

- vede k efektivnímu využívání dostupných prostředků komunikace verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- vede k používání odborného jazyka
- učí vhodným způsobem žáky prezentovat svou práci i sám sebe
- učí správné interpretaci a argumentaci

Kompetence sociální a personální

- učí žáky reálně posuzovat své možnosti, stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti
- podporuje aktivní spolupráci při stanovování a dosahování společných cílů
- přispívá a učí k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- vede k odpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a zdraví druhých

Kompetence občanské

- učí uvažovat z hlediska udržitelnosti života, rozhodovat se a jednat tak, aby nedocházelo k ohrožování a poškozování přírody a životního prostředí
- vede žáky k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- vede žáky k zodpovědnému plnění povinností, učí hájit svá práva i práva jiných
- učí chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, učí poskytnout pomoc ostatním

Kompetence k podnikavosti

- vede k cílevědomému a zodpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucímu profesnímu zaměření
- podporuje rozvíjení osobního i odborného potenciálu žáků
- podporuje iniciativu, tvořivost a aktivní přístup žáků
- učí kriticky posuzovat a hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a učí v případě nezbytnosti připravenosti tato rizika nést

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru CHEMIE

OBECNÁ CHEMIE

Očekávané výstupy

žák

- 1.1 využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů
- 1.2 provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů
- 1.3 předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků
- 1.4 využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích

ANORGANICKÁ CHEMIE

Očekávané výstupy

žák

- 2.1 využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin
- 2.2 charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí
- 2.3 předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin
- 2.4 využívá znalostí základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii

ORGANICKÁ CHEMIE

Očekávané výstupy

žák

- 3.1 zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin
- 3.2 aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů
- 3.3 charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí
- 3.4 aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech
- 3.5 využívá znalostí základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii

BIOCHEMIE

Očekávané výstupy

žák

- 4.1 objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech
- 4.2 charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - popíše soustavu a rozliší směs homogenní a heterogenní - vysvětlí rozdíl mezi směsí a chemicky čistou látkou, chemickým prvkem a chemickou sloučeninou - charakterizuje typy směsí a způsoby oddělování složek směsí - zapíše symboly fyzikálních veličin a jejich jednotky - vysvětlí pojem látkové množství a definuje jednotku mol - užívá definiční rovnice pro veličiny: molární hmotnost a molární objem, hmotnostní a objemový zlomek, molární koncentrace - řeší jednoduché příklady - vyhledá hodnoty základních chemických veličin v chemických tabulkách, grafu či schématu - popíše složení atomového jádra - zná rozdíly mezi pojmy nuklid, izotop, prvek, atom, molekula, ion - charakterizuje typy radioaktivního záření - zapíše a doplní rovnice jaderných reakcí - vysvětlí zásady ochrany životního prostředí a zdraví člověka před škodlivými účinky záření - uvede různé způsoby využití radioaktivních prvků - vymezí pojem orbital a zná význam kvantových	Látky a soustavy látek - soustavy a směsi homogenní a heterogenní - filtrace, sedimentace, krystalizace, destilace, sublimace Základní výpočty v chemii - hmotnostní a objemový zlomek - směšování roztoků - relativní atomová a molekulová hmotnost - látkové množství, mol - molární hmotnost, molární objem, molární koncentrace Stavba atomu a PSP - proton, elektron, neutron - protonové a nukleonové číslo - prvek, izotop, nuklid - atom, molekula, ion - radioaktivita, typy záření, jaderné reakce - kvantová čísla: hlavní, vedlejší, magnetické, spinové - principy výstavby elektronového obalu - elektronová konfigurace	modelová situace pokus problémové úlohy řízený rozhovor test práce s textem skupinová práce	OVO: 1.1 OVO: 1.2 OVO: 1.3 OVO Fyzika 5.4 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí PT: Výchova k myšlení v evropských a

Hořické gymnázium

číslel - zapíše orbitály pomocí symbolů a rámečků - zapíše elektronovou konfiguraci prvků a iontů - vysvětlí periodický zákon a pojmy perioda a skupina - zařadí a klasifikuje prvky periodické soustavy - aplikuje periodický zákon při charakteristice skupin nepřechodných prvků - určí vaznost atomů v molekulách a porovná ji s vazebnými možnostmi v základním a excitovaném stavu	- periodický zákon, periody, skupiny - prvky s, p, d a f - prvky nepřechodné, přechodné a vnitřně přechodné - nekovy, polokovy, kovy - valenční elektrony, vaznost - vztahy a zákonitosti v PSP - excitovaný stav		globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
- vymezí podmínky vzniku chemické vazby - vysvětlí pojmy délka vazby, vazebná (disociační) energie, násobnost, polarita - charakterizuje kovovou vazbu a slabé vazebné interakce a jejich vliv na fyzikální a chemické vlastnosti látek - vysvětlí pomocí poznatků o složení a struktuře látek jejich fyzikální vlastnosti	Chemická vazba - délka, vazebná energie - jednoduchá a násobná vazba, vazba σ a π, koordinační vazba - polarita vazby (polární, nepolární, iontová) - kovová vazba - van der Waalsovy vazby, vodíkové vazby		OVO: 1.1
- definuje pojem chemická reakce a chemická rovnice - rozpozná základní typy chemických reakcí a zapíše je chemickou rovnicí - vysvětlí pojem reakční teplo - klasifikuje chemické děje podle tepelné bilance - aplikuje termochemické zákony při výpočtu reakčního tepla reakce a termochemických rovnic - vysvětlí pojem aktivační energie a aktivovaný komplex - zapíše kinetickou rovnici chemické reakce	Chemický děj a jeho zákonitosti - reakce syntetické, analytické, substituční, podvojně záměny - reakce redoxní, acidobazické, komplexotvorné, srážecí - reakční teplo, exotermické a endotermické reakce - termochemické rovnice a zákony - chemická kinetika, rychlost chemické reakce - aktivační energie, aktivovaný komplex - katalyzátory - chemická rovnováha, rovnovážná konstanta		OVO: 1.1, 1.2, 1.4, 2.3 Fyzika

Hořické gymnázium

- uvede základní faktory ovlivňující rychlost chemické reakce - vysvětlí působení katalyzátorů a katalyzátorových jedů - vysvětlí pojem chemické rovnováhy v soustavě a její dynamický charakter - zapíše vztah pro rovnovážnou konstantu z chemické rovnice a vypočítá její hodnotu - formuluje princip akce a reakce - posoudí vlivy na rovnovážné složení směsi - posoudí význam optimálního průběhu chemických reakcí v průmyslu - užívá názvy a značky prvků - rozliší jednotlivé typy vzorců - určí oxidační číslo jednotlivých prvků v molekule či iontu - podle vzorce určí název a podle názvu napíše vzorec anorganické sloučeniny - uvede základní způsoby přípravy, výroby a využití vodíku a kyslíku - využije poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností vodíku, kyslíku, vody, peroxidu vodíku, hydridů a oxidů - zapíše a vyčísle chemické rovnice vyjadřující základní reakce vodíku a kyslíku - charakterizuje složení běžných druhů vod - zdůvodní význam čistoty vody, uvede hlavní zdroje jejich znečištění a možnosti odstraňování nečistot	- princip akce a reakce Názvosloví anorganických sloučenin - vzorec stechiometrický, molekulový, funkční, strukturní - oxidační číslo - hydridy, oxidy, sulfidy, halogenidy, hydroxidy - kyslíkaté kyseliny, soli, hydrogensoli, hydráty solí Vodík, kyslík a jejich sloučeniny - vodík, hydridy - kyslík, oxidy - ozón, peroxid vodíku - voda, typy vod - autoprotolýza, iontový součin vody, pH		OVO: 2.1 OVO: 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3 Geologie Zeměpis PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí PT: Výchova k myšlení
---	--	--	---

Hořické gymnázium

- vymezí pojem amfoterní látka, amfion, autoprotolýza - zapíše rovnici autoprotolýzy vody - definuje iontový součin vody K_v a pH - klasifikuje roztoky podle hodnoty pH - vypočítá pH roztoků silných kyselin a zásad			v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
---	--	--	--

Chemie – druhý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - na základě krystalové struktury a počtu valenčních elektronů určí fyzikální a chemické vlastnosti s-prvků a jejich sloučenin - uvede příklady výskytu sodíku, draslíku, hořčíku a vápníku - uvede způsob výroby a využití sodíku, hořčíku, hydroxidu sodného, uhličitany sodného, oxidu vápenatého, hydroxidu vápenatého, síranu vápenatého - vysvětlí princip tvrdnutí malty, betonu a sádry - vysvětlí princip elektrolýzy taveniny a vodného roztoku chloridu sodného - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin - objasní průběh krasových jevů v přírodě - vysvětlí hlavní způsoby používání s-prvků a jejich sloučenin v běžném životě - určí fyzikální a chemické vlastnosti vzácných plynů, halogenů a jejich sloučenin	s-prvky a jejich sloučeniny - alkalické kovy - elektrolýza - hydroxid sodný, uhličitany sodný - kovy alkalických zemin - krasové jevy - oxid vápenatý, hydroxid vápenatý, síran vápenatý p-prvky a jejich sloučeniny - vzácné plyny	test pokus modelová situace skupinová práce problémové úlohy řízený rozhovor práce s textem laboratorní práce projekt	OVO: 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí OVO: 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4

Hořické gymnázium

- uvede příklady výskytu halogenů a základní způsoby přípravy a výroby chloru a použití chloru, jodu a sloučenin halogenů - uvede základní způsob přípravy, výroby a využití kyseliny chlorovodíkové - využije poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností síry, dusíku, fosforu, uhlíku, boru, křemíku, cínu, olova a hliníku - uvede příklady výskytu síry, dusíku, fosforu a uhlíku a určí fyzikální a chemické vlastnosti sloučenin - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin - popíše základní výroby a využití kyseliny sírové - popíše výrobu a využití amoniaku a kyseliny dusičné - uvede a vysvětlí příčiny vzniku kyselých dešťů a možné negativní účinky na životní prostředí - popíše využití a zpracování vápence, použití křemičitanů a oxidu křemičitého pro výrobu skla, porcelánu a keramiky - objasní metodu odsiřování kouřových plynů pomocí vápenatých sloučenin - uvede hlavní způsoby využití křemíku a jeho sloučenin v elektrotechnice - pojmenuje a zapíše chemickými vzorci koordinační sloučeniny - využije poznatky o složení a struktuře látek k určení základních fyzikálních a chemických vlastností - uvede významné rudy železa, mědi, stříbra,	- halogeny (fluor, chlor, brom, jod) - kyselina chlorovodíková - prvky 16. skupiny (chalkogeny) - síra a její sloučeniny - prvky 15. skupiny - dusík, fosfor a jejich sloučeniny - kyselá dešť, odsiřování, výfukové plyny - prvky 14. skupiny - uhlík, křemík, cín, olovo - prvky 13. skupiny - bor, hliník d-prvky, f-prvky a jejich sloučeniny - prvky 3. – 12. skupiny - železo, měď, stříbro, zinek, rtuť, zlato, platina - koordinační sloučeniny (komplexy) - těžba rud, úprava kovů - f-prvky		PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky OVO: 1.1, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
--	--	--	--

Hořické gymnázium

- zinku, rtuti, způsob výroby a využití - uvede význam zlata a platiny - využije poznatky o stavbě látek k určení vlastností d-prvků - uvede příklady využití významných sloučenin d-prvků - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce d-prvků - charakterizuje f-prvky a jejich postavení v PSP - uvede významné zástupce f-prvků a jejich využití - používá systematické i triviální názvy a vzorce - objasní strukturu organických sloučenin, odvodí vaznost atomu uhlíku - popíše typy vazeb v organických sloučeninách - klasifikuje organické sloučeniny a organické reakce - charakterizuje uhlovodíky, popíše jejich zdroje a zpracování - popíše alkany, alkeny, alkyny a areny - používá názvosloví - popíše typy izomerie - rozliší a popíše základní typy reakcí uhlovodíků - uvede metody přípravy - popíše toxické působení arenů - popíše výrobu plastů a další průmyslové využití uhlovodíků - vysvětlí metody zpracování uhlí, ropy a zemního plynu - charakterizuje hlavní výrobky z ropy a jejich	Organické sloučeniny - systematické názvosloví - vaznost, typy vazeb - typy vzorců - adice, eliminace, substituce, přesmyk - homolýza, heterolýza - činidla elektrofilní, nukleofilní a radikálová - uhlovodíky a deriváty uhlovodíků Uhlovodíky - alkany, homologická řada, konformace, řetězcová izomerie, halogenace, dehydrogenace - alkeny, geometrická izomerie, adice, polymerace, polyethylen, polypropylen - alkyny, adice, ethyn - areny, substituce, polystyren - zemní plyn, ropa, uhlí		PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky OVO: 1.1, 3.1, 3.2 OVO: 1.1, 1.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 PT: Environmentální výchova - Člověk a životní prostředí PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
--	---	--	---

Hořické gymnázium

použití - charakterizuje halogenderiváty, jejich názvosloví a vlastnosti - popíše a vysvětlí základní reakce a metody přípravy - popíše způsob výroby plastů - objasní toxické působení halogenderivátů - ukáže roli halogenderivátů při znečišťování životního prostředí - pojmenuje základní chemické nádobí a pomůcky - sestaví jednoduchou aparaturu - sestaví protokol o provedení laboratorní práce - rozpozná základní typy chemických reakcí a zapíše je chemickou rovnicí - uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi - z etikety dokáže posoudit nebezpečnost dané látky - ovládá základy kvalitativní a kvantitativní analýzy - provádí soustavná a objektivní pozorování, měření a experimenty - zapíše a vyhodnotí empirické údaje, sestaví tabulku, graf či schéma	Halogenderiváty uhlovodíků - nukleofilní substituce, eliminace, polymerace - PVC, teflon - DDT, freony, polychlorované bifenylly Laboratorní cvičení		OVO: 1.1, 1.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 2.4, 3.4, 3.5 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny tematické okruhy)
---	--	--	---

Chemie – třetí ročník

101

Hořické gymnázium

- charakterizuje organokovové sloučeniny, metody přípravy a reakce - uvede praktické příklady použití organokovových sloučenin - klasifikuje heterocyklické sloučeniny podle struktury - popíše jejich vlastnosti - uvede praktické použití a význam vybraných heterocyklických sloučenin - vysvětlí vznik a výrobu plastů a umělých vláken - zařadí do kategorií podle vlastností, struktury a typu výroby - zhodnotí využití plastů a umělých vláken - posoudí jejich vliv na člověka a jeho okolí - vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin - charakterizuje funkce lipidů v organismech - charakterizuje základní typy lipidů, používá vzorce a názvy lipidů - objasní jejich klasifikaci a vlastnosti - popíše výrobu mýdla a princip jeho čisticích účinků - popíše tenzidy, vysvětlí vliv struktury na prací a čisticí účinky tenzidů, vysvětlí vliv tenzidů na životní prostředí - objasní funkce sacharidů v organismech - charakterizuje a klasifikuje sacharidy, používá názvosloví - objasní strukturu základních hexóz a pentóz,	Heterocyklické sloučeniny - heteroatom - substituce - furan, pyrrol, pyridin, thiofen - purinové a pyrimidinové báze Syntetické makromolekulární látky - PE, PP, PS, PVC, PTFE, PES, PAN, PVAC, PMMA, PET - polymerace, polykondenzace, polyadice - termoplasty, termosety - polyuretany Lipidy - acylglyceroly, vosky, složené lipidy (fosfolipidy) - nasycené a nenasycené mastné kyseliny - zmýdelnění - žluknutí, ztužování, vysychání - detergenty, tenzidy Sacharidy - aldózy, ketózy, pentózy, hexózy - optická izomerie - vzorce Fischerovy, Tollensovy a Haworthovy		OVO: 1.1, 3.2, 3.3, 3.4 OVO: 1.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 OVO: 1.1, 3.2, 3.5, 4.1 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí OVO: 1.1, 3.2, 3.5, 4.1
---	--	--	--

Hořické gymnázium

- vyjádří jejich acyklickou a cyklickou strukturu - vysvětlí optickou izomerii - popíše a vysvětlí fyzikální a chemické vlastnosti a uvede praktické využití - vysvětlí podstatu glykosidické vazby, rozlišení redukcujících a neredukujících disacharidů - popíše získávání sacharidů z přírodních zdrojů a jejich zpracování - popíše výrobu piva a papíru - používá vzorce a názvy vybraných aminokyselin - charakterizuje esenciální aminokyseliny - vysvětlí tvorbu amfiontů aminokyselin - popíše vznik peptidové vazby - klasifikuje bílkoviny a jejich strukturu - vysvětlí funkce bílkovin v organismech - popíše a rozliší strukturu nukleových kyselin - charakterizuje nukleosid, nukleotid - objasní význam DNA a RNA v organismech - charakterizuje enzymy jako biokatalyzátory - vysvětlí strukturu enzymů, aktivaci a inhibici - klasifikuje enzymy a popíše selektivitu jejich působení - charakterizuje vitamíny, popíše jejich klasifikaci - vysvětlí význam vitaminů pro lidský organismus - charakterizuje hormony a jejich funkce v organismech - objasní význam léčiv a pesticidů na bázi enzymů	- poloacetalový hydroxyl, glykosidická vazba - monosacharidy, oligosacharidy, polysacharidy - ribóza, glukóza, fruktóza, sacharóza, maltóza, laktóza - celulóza, škrob, glykogen Bílkoviny (proteiny) - aminokyseliny, peptidy, bílkoviny - esenciální a neesenciální aminokyseliny - amfion, peptidová vazba - šroubovice, skládaný list, fibrilární a globulární bílkoviny Nukleové kyseliny - ribóza, deoxyribóza, purinové a pyrimidinové báze - nukleosid, nukleotid, polynukleotid - replikace, transkripce Biokatalyzátory - apoenzym, kofaktor, prostetická skupina, koenzym, enzym - oxidoreduktázy, transferázy, hydrolázy, lyázy, izomerázy, ligázy - substrátová specifita, regulace enzymové aktivity, inhibitory - vitaminy rozpustné v tucích a ve vodě - avitaminóza, hypovitaminóza, hypervitaminóza		OVO: 1.1, 3.2, 3.5, 4.1 OVO: 1.1, 3.2, 4.1, 4.2 OVO: 1.1, 4.1 Biologie
--	---	--	--

Hořické gymnázium

- vysvětlí ovlivňování metabolických procesů rozdílnou aktivitou enzymů nebo hormonální regulací - vysvětlí podstatu metabolických procesů - rozliší děj anabolický a katabolický - popíše stavbu, syntézu a význam ATP - charakterizuje fotosyntézu, glykolýzu, β-oxidaci, syntézu lipidů, proteosyntézu	- hormony bílkovinné a steroidní - léčiva, pesticidy Látkový metabolismus - děje anabolické a katabolické - makroergické sloučeniny, ATP - primární a sekundární fáze fotosyntézy - C_3, C_4 a CAM rostliny - anaerobní a aerobní odbourávání sacharidů, kvašení, Krebsův cyklus - β-oxidace, proteolýza, proteosyntéza - translace		OVO: 1.1, 4.1, 4.2 Biologie
--	---	--	---

5. 8 Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Svět se změnil. Cítím to ve vodě. Cítím to v půdě. Cítím to ve vzduchu. Mnohé, co kdysi bylo, je ztraceno. Neboť již nežije nikdo, kdo by to pamatoval...

Náš svět se opravdu rychle mění. Nebo se spíš mění náš postoj ke světu, způsob jeho poznávání a zkoumání. Biologie je jednou z disciplín, která se proměňuje ohromnou rychlostí. Někdy se zdá, že je to úplně jiná věda. Dříve spíš přírodopyt (anglicky Natural History), proti tomu dnešní biologie, prošípaná velkým množstvím nejrůznějších „omik“, jako jsou namátkou genomika, proteomika... Tato věda se neodehrává v přírodě, ale v tichu laboratoří, obklopena složitými přístroji, propojena s výpočetní technikou. Někdo ji nazývá „bílá biologie“. Je závislá na nových experimentálních postupech, drahém materiálním vybavení, přísunu grantových peněz... A někde mezi tím se potácí a tápe školní nebo středoškolská biologie.

Je jasné, že ani progresivní biologické disciplíny se neobejdou bez ryze popisných informací. Každý biolog (a nejen biolog) by měl leccos vědět o konkrétních organismech. Znalosti o tom, kde a jak dané organismy žijí, čím a jak se živí, jak se chovají a proč, i to, jak vlastně umírají, nejsou ani v dnešní technicky orientované biologii žádným anachronismem. Pořád budou potřeba lidé, kteří nám budou připomínat, že jakkoli sofistikované jsou metody, jimiž se dostáváme k odpovědím, vždy to musí být odpovědi na tytéž základní otázky: co to jsou živé bytosti, mezi něž se sami rodíme, mezi kterými žijeme a nakonec i umíráme?

Jaká by tedy mohla (měla) být biologie na střední škole? Co má přinášet žákům, jaké metody by měla používat či preferovat? Ne každý chce být totiž biologem. Přesto by měl porozumět alespoň základním přírodním zákonitostem. Naučit se respektovat přírodu, mít ji rád, rozumně ji využívat. Naši žáci by v co největší možné míře měli pracovat se skutečnými přírodními objekty, poznávat je v jejich přirozeném prostředí. Učit se v přírodě a z přírody. Učit se spolu navzájem, chtít nacházet dosud nepoznané. Dorůstající generace mnohdy netuší, že venku, na druhé straně okna, existuje svět přírody. Přírody, která není nepřátelská nebo zlá. Celý život je možné prožít na vnitřní straně okna, aniž by se člověk dostal do kontaktu se světem venku. Lze dokonce žít i zcela virtuálně, bez kontaktu se světem skutečným. My chceme spolu s našimi žáky raději objevovat ten svět opravdový se vším všudy. A i když budou vyrážet do přírody spíš s chytrými telefony a tablety a místo určovacích klíčů hledat v mobilních aplikacích, naučí se přírodu poznávat a rozumět jí.

Vzdělávací oblast *Člověk a příroda* má žákům umožnit poznávat, že hranice mezi jednotlivými úrovněmi organizace uspořádání přírody jsou velice pozvolné, často jsou hlavně v našem myšlení a v izolovaných přístupech. Je tedy nutná spolupráce mezi všemi vzdělávacími obory této oblasti. Vzdělávacími obory, se kterými *Biologie* především spolupracuje a jejichž poznatků využívá, jsou především chemie a fyzika, ale i geografie případně geologie. Přírodovědné disciplíny si jsou blízké i v metodách a prostředcích, které uplatňují ve své výzkumné činnosti. Současně používají empirické prostředky a prostředky teoretické. Žáci mají mít proto co nejvíc příležitostí postupně si osvojovat empirické prostředky (soustavné a objektivní pozorování, měření, pokus) a metody, které používá teoretický výzkum (třídění pojmů, vytváření hypotéz, modelů a teorií). Přírodovědný výzkum má i své hodnotové a etické aspekty. Za nejvyšší hodnotu považujeme objektivitu a pravdivost poznávání, které můžeme dosahovat pouze v prostředí svobodné komunikace mezi lidmi. Současně musí být umožněna svobodná, veřejná a nezávislá kontrola způsobu získávání dat či ověřování hypotéz. Vzdělávání na gymnáziu proto musí vytvářet prostředí pro svobodnou diskusi o nejrůznějších problémech, mělo by vést žáky k formulování a ověřování hypotéz, žáci by se měli naučit ověřovat předkládané hypotézy, vybírat a hodnotit nejrůznější data a informace. Důležité je rozvíjet schopnost diskutovat, hájit svůj názor, ale přitom nevnímat svého oponenta jako nepřítele či protivníka. K základním požadavkům dále patří nezkršlování výzkumů, předkládání pouze pravdivých dat. Výsledky výzkumu by se neměly zneužívat např. pro vytváření technologií, které mohou poškozovat

přírodu či zdraví člověka. Žáci by měli dále rozlišovat, kdy předkládají výsledky své práce a svého výzkumu, kdy pouze přebírají výsledky práce jiných. Zájem žáků o přírodu a přírodní vědy se bude rozvíjet i pomocí projektů, expedic, exkurzí do různých vědeckých, technologických či kulturních institucí. Žáci by měli nacházet souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, odhalit závislost člověka na přírodních zdrojích (a jejich případné vyčerpatelnosti). Své poznatky využijí ve prospěch ochrany životního prostředí a také ochrany lidského a tedy i svého zdraví.

V předmětu *Biologie* se realizuje část obsahu vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví* – vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*. Do předmětu *Biologie* jsou zařazeny části obsahů průřezových témat, především *Environmentální výchova*, *Osobnostní a sociální výchova* a *Mediální výchova*.

Úvaha o poslání biologie byla inspirována úvodníkem Josefa Lhotského z prázdninového čísla časopisu Vesmír (Vesmír, roč. 93. 2014/7-8), úvodní slova z Tolkienovy trilogie jsou asi všem známá/

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Biologie je povinným předmětem pro studenty 1. – 3. ročníku. Vyučuje se v následující týdenní časové dotaci:

1.ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
3 hodiny	2,5 hodiny	2 hodiny	0

K častým organizačním formám (vedle běžných hodin a laboratorních cvičení) patří vycházky, exkurze, terénní cvičení, dále zařazujeme projekty v rámci výjezdů. Biologický obsah mají i plánované expedice. V rámci předmětu realizujeme krátkodobé i delší projekty, některé přesahují do dalších oblastí (fyzika, chemie, jazyk a jazyková komunikace, matematika a její aplikace). Žáci, kteří mají zájem o biologické obory, se zúčastňují biologické olympiády, ekologické olympiády a soutěží v poznávání přírodnin. Se svými pracemi se mohou účastnit SOČ a soutěže AMAVET.

Na předmět navazují biologicky zaměřené semináře ve třetím a čtvrtém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- žáci jsou zodpovědní za své učení, své učení si sami organizují a plánují
- žáci si sami organizují svůj učební proces
- využívají různé strategie učení
- žáci vyhledávají informace v různých informačních zdrojích, kriticky přistupují ke zdrojům informací
- žáci sami vytvářejí a uspořádávají dokumentaci
- žáci jsou schopni porozumět grafům, tabulkám a diagramům
- žáci jsou schopni propojovat znalosti z různých oborů
- při poznávání přírody používají všechny smysly
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce
- přijímají ocenění, kritiku a rady ze strany druhých
- čerpají poučení z chyb svých i z chyb druhých pro další práci

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni vytyčit si cíle, navrhovat a vytvářet projekty
- identifikují členy problémové situace a složky problému, jejich vzájemné vztahy
- žáci jsou schopni analyzovat problémy, rozhodnou, které proměnné/faktory jsou důležité

Hořické gymnázium

- rozpoznají příčiny jevu a jeho důsledek, příčinné vztahy mezi jevy
- rozpoznají, které informace jsou důležité k vymezení problému či k jeho řešení
- schematicky vyjádří strukturu problému
- formulují na základě dostupných informací hypotézy, rozhodují o jejich verifikovatelnosti
- hledají možné klady a zápory různých variant řešení
- při řešení problému aplikují získané vědomosti a dovednosti, užívají logické a kombinatorické myšlení
- žáci se učí konzultovat s odborníky
- žáci se pokoušejí nalézat nová a netradiční řešení problémů
- dokážou být flexibilní při rychlých změnách
- vyhodnocují experiment z hlediska jeho průběhu
- vyvozují obecnější závěry ze získaných poznatků
- navrhnu aplikaci výsledných řešení v konkrétních situacích
- zdůvodňují a obhajují srozumitelně svá řešení

Kompetence komunikativní

- žáci se vyjadřují jasně, přesně srozumitelně a to jak ústně tak písemně
- svoji schopnost mluvit na veřejnosti dokazují během presentace samostatných prací, výkladu referátů, předkládání výsledků svých projektů a to jak před známým, tak i neznámým publikem
- žáci umí naslouchat projevům ostatních
- všímají si i neverbálních signálů
- při svém projevu vysílají zpětné signály
- umí svůj projev dle potřeby opakovat, shrnout
- volí vhodné prostředky komunikace podle toho, s kým komunikují a čeho chtějí dosáhnout
- volí optimální jazykové prostředky
- rozliší, kdy a jak použít odborný jazyk, dokážou používat odbornou terminologii, ale také alternativně vysvětlit odborný pojem
- efektivně využívají moderní informační technologie, jsou si vědomi možných rizik
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích
- v nejasných nebo sporných situacích pomáhají dosáhnout porozumění
- polemizují s názory, ne s osobami jejich autorů, nezesměšňují je, nezlehčují
- názory vyvrací pomocí věcných argumentů
- vyhýbají se paušálním soudům a předsudkům
- zvládají své vlastní emoce, ohradí se proti agresivnímu jednání druhých
- řídí či moderují diskusi
- vyjadřují se jako „já“ případně „my“ (pokud se jedná o týmovou práci)

Kompetence sociální a personální

- vyhodnocují úspěchy ve své práci i v běžném životě
- identifikují, co jim jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky
- identifikují příčiny úspěchu i neúspěchu
- při plánování cíle a cesty staví na svých silných stránkách
- posuzují a korigují své plány vzhledem k vnějším i vnitřním podmínkám
- pokládají konkrétní otázky, aby zjistili názory druhých na svůj plán
- volí úkoly, při nichž rozvíjí i své „slabší“ schopnosti a dovednosti
- cíleně vyhledávají možnost uplatnit se při práci v týmu i samostatně
- jsou ochotni respektovat ostatní
- v rámci práce ve skupině jsou schopni přejímat zodpovědnost

Hořické gymnázium

- umí vyrovnávat případné konflikty ve skupině
- umí se poradit s lidmi ve svém okolí
- účastní se diskusí a umí vyjádřit vlastní názor
- dodržují dojednané úmluvy
- žáci jsou ochotni přijmout různé role ve skupině
- stanovují si dlouhodobé cíle s ohledem na své zájmy, předpoklady a hodnotovou orientaci
- přizpůsobují se měnícím se životním a pracovním podmínkám
- všímají si nových vztahů ve skupině a podle toho jednají
- nesoutěží s členy týmu, oceňují dobré výkony kolegů ve skupině
- předvídají, jak by jejich aktivity mohly ohrozit jejich zdraví i zdraví druhých, snaží se takovým situacím vyhýbat
- kriticky hodnotí nabídky na zlepšení vzhledu, hmotnosti, mužnosti apod.
- rozhodují se samostatně
- umí stát za svým rozhodnutím, podle možností své rozhodnutí podrobují další kontrole
- pokud to uznají, umí změnit svá rozhodnutí
- jsou ostražití a skeptičtí vůči davovým náladám

Kompetence občanské

- žáci jsou si vědomi možností využití i zneužití přírodovědných poznatků
- žáci si uvědomují možnosti poškození životního prostředí v naší zemi i na celé planetě
- žáci se chovají jako zodpovědné osoby
- žáci se chovají ekologicky a to ve škole i mimo školní prostředí
- žáci si uvědomují a respektují biologickou různorodost lidské populace, odmítají xenofobii nebo rasistické názory
- informovaně zvažují vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny a zájmy veřejnými
- upřednostňují ve svém životě takové činnosti a materiální vybavení, které nezpůsobují nebo nezvyšují environmentální a kulturní škody
- vývoj společnosti posuzují mimo jiné z hlediska udržitelnosti života
- ve svém i cizím myšlení odhalují předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy
- své argumenty předkládají srozumitelně i pro neinformované
- analyzují situace a posuzují potřebu a vhodnost pomoci
- zřetelně a účinně varují při hrozícím nebezpečí
- volí záchranné postupy i s ohledem na druhé

Kompetence k podnikavosti

- pojmenují, jakými disponují schopnostmi, znalostmi a dovednostmi
- vystihnou, jaké schopnosti či dovednosti jsou potřebné k úspěšnému zvládnutí určitých profesí
- při rozhodování o své profesi uvažují o své práci v dlouhodobějším horizontu
- stanovují si takové cíle, které jsou přiměřeně náročné a dosažitelné
- umí k dosažení cíle hledat různé cesty
- nespokojují se pouze s přesně zadaným úkolem, ale také uvažují, jak by se daný úkol nechal splnit efektivněji
- umí se pro práci a řešení problémů dostatečně motivovat
- podle povahy úkolu dokážou rozhodnout, kdy stačí na úkol sami, kdy se mají obrátit na pomoc někoho jiného
- dokážou myslet projektově, hlavně plánovat, určit priority, volit vhodné strategie, vytyčit postupové cíle a vyhodnocovat jejich dosažení

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru BIOLOGIE

OBECNÁ BIOLOGIE

Očekávané výstupy

Žák

- 1.1 odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností
- 1.2 porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi
- 1.3 objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk
- 1.4 vysvětlí význam diferenciací a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy
- 1.5 odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci

BIOLOGIE VIRŮ

Očekávané výstupy

Žák

- 2.1 charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy
- 2.2 zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby
- 2.3 zhodnotí pozitivní a negativní význam virů

BIOLOGIE BAKTERIÍ

Očekávané výstupy

Žák

- 3.1 charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska
- 3.2 zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby

BIOLOGIE PROTIST

Očekávané výstupy

Žák

- 4.1 charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

Žák

- 5.1 pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků
- 5.2 posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

Žák

- 6.1 popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkce rostlinných orgánů
- 6.2 objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin
- 6.3 porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin
- 6.4 pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky
- 6.5 zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti
- 6.6 posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla
- 6.7 zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

Hořické gymnázium

Žák

- 7.1 charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce
- 7.2 popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav
- 7.3 objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů
- 7.4 pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky
- 7.5 posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti
- 7.6 charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci
- 7.7 charakterizuje základní typy chování živočichů
- 7.8 zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

Žák

- 8.1 podle přiloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka
- 8.2 využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle
- 8.3 charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru

GENETIKA

Očekávané výstupy

Žák

- 9.1 využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů
- 9.2 analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě

EKOLOGIE

Očekávané výstupy

Žák

- 10.1 používá správně ekologické pojmy
- 10.2 objasňuje základní ekologické vztahy

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

Žák

- 1.1 usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých
- 1.2 zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace
- 1.3 podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

Očekávané výstupy

Žák

- 2.1 korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích
- 2.2 posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění
- 2.3 projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

Očekávané výstupy

Žák

- 3.1 orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách
- 3.2 uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků
- 3.3 orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství
- 3.4 zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

Očekávané výstupy

Žák

- 4.1 projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu
- 4.2 zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování
- 4.3 uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost
- 4.4 rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - hledá podstatné rozdíly mezi živou a neživou přírodou - charakterizuje základní vlastnosti živých organismů - charakterizuje živé organismy jako otevřené soustavy - popíše stavbu a funkci buněčných struktur prokaryotní a eukaryotní buňky - na základě pozorování eukaryotních buněk pod mikroskopem určí viditelné struktury - popíše základní rozdíly ve stavbě, funkcích a způsobu výživy buněk rostlinných, živočišných a buněk „hub“ - charakterizuje zastoupení prvků, anorganických a organických látek v živých organismech a jejich podíl na vlastnostech a funkcích na úrovni buněk i organismů - vysvětlí význam diferenciací a specializace u mnohobuněčných organismů - odvodí přednosti a případné nevýhody jednobuněčné a mnohobuněčné tělní organizace - porovná způsob existence jednobuněčného a mnohobuněčného organismu - objasní principy komunikace mezi buňkami navzájem a mezi buňkami a okolním prostředím - podle schémat vysvětlí význam endosymbiózy	Charakteristika života Živá a neživá příroda Vlastnosti živých organismů Buněčná stavba a chemické složení organismů Diferenciace, specializace buněk Komunikace buněk Evoluce	řízený rozhovor problémové úlohy praktická cvičení, mikroskopování, zápis z praktických cvičení, hodnocení portfolia řízený rozhovor skupinová práce prezentace práce s literaturou práce s textem samostatná práce laboratorní práce	OVO: 1.1 OVO: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 Mezipředmětové vztahy: Chemie (chemické prvky, anorganické a organické látky) PT: Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí

Hořické gymnázium

při vzniku jednotlivých eukaryotních buněk - na základě studia doporučené literatury navrhne hypotézy o vzniku života a vývoji živých organismů - vysvětlí podstatu buněčného metabolismu, uvede příklady metabolických drah probíhajících v cytoplasmě a v organelách konkrétních typů buněk - pomocí schémat popíše způsoby přeměny energie v průběhu základních metabolických reakcí - objasní význam ATP - porovná rozdíly ve způsobu získávání energie u autotrofních a heterotrofních organismů - charakterizuje podstatu a schéma průběhu fotosyntézy - odvodí závislost průběhu a intenzity fotosyntézy na vnějších podmínkách - interpretuje grafy, které popisují závislost fotosyntézy na vnějších podmínkách - zdůvodní význam fotosyntézy pro evoluci života na Zemi, pro koloběh látek a tok energie v biosféře - vysvětlí význam dýchání pro aerobní organismy - pomocí schémat popíše jednotlivé etapy buněčného dýchání a jejich umístění v jednotlivých oddílech eukaryotní buňky, příp. u buňky prokaryotní - uvede základní rozdíly v průběhu aerobní a anaerobní oxidace, porovná energetickou výtěžnost	Metabolismus organismů Metabolické dráhy Způsoby přeměny energie ATP Autotrofie a heterotrofie Fotosyntéza Buněčné dýchání Aerobní a anaerobní organismy Kvašení Osmotické jevy	práce s literaturou kritické čtení řízený rozhovor skupinová práce prezentace laboratorní práce práce s portfoliem Samostatná práce	OVO: 1.3, 1.2
---	--	---	----------------------

Hořické gymnázium

- vysvětlí průběh kvašení, uvede základní typy kvašení - charakterizuje způsoby příjmu a výdeje látek buňkou - popíše základní osmotické jevy v buňce - interpretuje obrázky, které znázorňují vlastnosti živočišné a rostlinné buňky v prostředí s různou koncentrací osmoticky aktivních látek - popíše složení, strukturu a funkce nukleových kyselin - objasní podstatu genetického kódu - umí pracovat s tabulkou genetického kódu, řeší jednoduché příklady - popíše stručně a jednoduše průběh replikace, transkripce a translace - objasní pojem gen, exprese genetické informace, /gen z pohledu molekulární genetiky, vývoj definice genu/ - uvede praktické důsledky rozluštění genetického kódu a význam čtení genomu člověka a dalších organismů - uvede příklady praktického využití metod genového inženýrství - porovná uložení genetické informace v prokaryotní a eukaryotní buňce - charakterizuje a na obrázcích rozpozná jednotlivé fáze mitózy a meiózy - objasní genetické důsledky mitózy a meiózy - vysvětlí podstatu a odvodí důsledky crossing – overu	Molekulární základy dědičnosti Nukleové kyseliny Genetický kód Replikace, transkripce, translace Gen Genové inženýrství Genetika buňky Mitóza, meióza Crossing-over	řízený rozhovor práce s textem práce s literaturou prezentace samostatná práce problémové úlohy referát řízený rozhovor samostatná práce práce s textem prezentace	OVO: 9.1, 9.2 Mezipředmětové vztahy: Chemie (nukleové kyseliny) OVO: 9.1, 9.2
---	---	--	--

Hořické gymnázium

- na příkladech vysvětlí Mendelovy zákony, řeší jednoduché příklady - charakterizuje jednotlivé fáze buněčného cyklu - vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním - zhodnotí význam pohlavního rozmnožování z hlediska rozmanitosti organismů - porovná výhody pohlavního a nepohlavního rozmnožování v různých typech prostředí	Genetika mnohobuněčného organismu Mendelovy zákony Pohlavní a nepohlavní rozmnožování organismů Dědičnost a proměnlivost	řízený rozhovor samostatná práce práce s textem	OVO: 9.1, 9.2
- charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy - pomocí schémat vysvětlí průběh životního cyklu viru, porovná alternativní způsoby rozmnožování viru v hostitelské buňce - zná běžná virová onemocnění a způsob jejich přenosu, možnosti prevence a některé způsoby jejich léčení - posoudí opatření k zabránění virové infekce	Viry Stavba, životní cyklus Virová onemocnění Hepatitidy Choroby přenosné pohlavním stykem HIV/AIDS	řízený rozhovor samostatná práce práce s textem práce s literaturou referát prezentace práce s cizojazyčnými zdroji informací, (WHO)	OVO: 2.1, 2.2, 2.3 Výchova ke zdraví: OVO 4.1 Cizí jazyk
- charakterizuje prokaryota a jejich postavení v systému organismů - popíše stavbu buňky bakteriálních buněk a buněk sinic podle obrázků a schémat - rozliší základní typy metabolismu různých bakterií a sinic - popíše možnosti rozmnožování u bakterií - vysvětlí ekologický význam bakterií a sinic - zjistí, jaké jsou negativní důsledky přemnožení sinic ve vodních nádržích - vysvětlí, jak dochází k eutrofizaci ve vodních nádržích, hledá možná opatření vedoucí ke snížení eutrofizace	Prokaryotní organismy Stavba bakteriální buňky Sinice Typy metabolismů Rozmnožování Význam Bakteriální onemocnění Biotechnologie	praktická cvičení – hodnocení saprobie vody různými metodami Projekt	OVO: 3.1, 3.2 Lze zařadit v rámci expedice, dalších projektů, příp. exkurze v ČOV

Hořické gymnázium

- uvede způsoby šíření bakteriální infekce, posoudí opatření k zabránění bakteriálním nákazám - uvede příklady bakteriálních onemocnění člověka, možnosti prevence a některé způsoby jejich léčby - na základě studia literatury uvede příklady využití bakterií člověkem - umí vysvětlit podstatu biotechnologií			Výchova ke zdraví: OVO 4.1
- objasní specifické znaky rostlinné buňky - charakterizuje typy pletiv - popíše typy cévních svazků a význam vodivých pletiv - vysvětlí význam vodivých pletiv pro suchozemské rostliny - ze znalosti vnitřní stavby rostlin vysvětlí, jak mohou druhotně tloustnout dvouděložné/jednoděložné rostliny - podle obrázků popíše jednotlivé typy stélek řas - popíše podle obrázků typickou stavbu vegetativních i generativních orgánů rostlin a jejich přeměn, umí ukázat konkrétní příklady - vysvětlí funkce jednotlivých orgánů rostlin - umí interpretovat květní vzorce a diagramy - vysvětlí rozdílnou stavbu květu a souvislost s různým způsobem opylování - popíše podle schémat metagenezi u nahosemenných a krytosemenných rostlin - popíše stavbu, význam a způsob šíření semen a plodů u konkrétních příkladů rostlin	Biologie rostlin Anatomie a morfologie rostlin Buňka, typy pletiv Kořen, stonek, list, květ, plod	řízený rozhovor práce s textem samostatná práce laboratorní práce Práce s portfoliem	OVO: 6.1, 6.2, 6.6
- popíše a vysvětlí princip fotosyntézy a její	Fyziologie rostlin	řízený rozhovor	OVO: 6.2, 6.5, 6.6

Hořické gymnázium

význam pro biosféru a pro člověka - charakterizuje příjem, transport a výdej látek rostlinou - vysvětlí význam pohlavního a vegetativního rozmnožování rostlin - charakterizuje životní cyklus vyšších rostlin - vysvětlí působení faktorů, které mají vliv na růst a vývoj rostlin - objasní význam rostlinných hormonů a jejich využití při pěstování rostlin - uvede příklady aktivních a pasivních pohybů rostlin	Fotosyntéza Příjem, transport, výdej látek Rozmnožování Životní cyklus Rostlinné hormony Pohyby rostlin	samostatná práce laboratorní práce prezentace	
- charakterizuje specifické znaky řas - uvede významné skupiny řas a jejich praktické využití - charakterizuje rodozměnu na životních cyklech konkrétních druhů rostlin - vysvětlí hlavní fylogenetické vztahy mezi jednotlivými odděleními rostlin - popíše stavbu těla a způsob života konkrétních zástupců mechorostů - uvede význam mechorostů v přírodě - popíše stavbu těla konkrétního zástupce plavuní, přesliček a kapradin - charakterizuje fylogenetický význam rymofyt - pozná – podle obrázku či živé ukázky důležité kapraďorosty - vysvětlí vývoj kapraďorostů a význam karbonských kapraďorostů - vysvětlí evoluční význam vzniku semene a semenných rostlin - charakterizuje stavbu, rozmnožování	Systém a evoluce fylogeneticky a hospodářsky významných rostlin Řasová oddělení Mechořosty Kapaďorosty Nahosemenné Krytosemenné Čeledi: pryskyřníkovité, růžovité, brukvovité, bobovité, hvězdnicovité, mrkvovité, hluchavkovité, bukovité, břízovité, liliovité, lipnicovité	řízený rozhovor prezentace práce s literaturou práce s textem laboratorní práce	OVO: 6.3, 6.4, 6.7 Učivo je vhodné doplnit exkurzí (botanická zahrada, významná stanoviště, chráněné lokality...)

Hořické gymnázium

nahosemenných rostlin - pozná podle živých ukázek významné druhy našich i cizokrajných nahosemenných rostlin - charakterizuje stavbu a rozmnožování rostlin krytosemenných - vysvětlí význam vzniku květů a plodů - pozná významné druhy krytosemenných - umí zařadit do vybraných řádů a čeledí - porovná charakteristické znaky vybraných čeledí - uvede možnosti hospodářského využití krytosemenných rostlin - objasní vztahy rostliny a abiotických faktorů prostředí - uvede příklady základních přírodních biotopů ČR - zhodnotí problematiku ohrožených rostlin a možnosti jejich ochrany	Ekologie rostlin Rostliny a prostředí Biotopy ČR Ochrana rostlin	řízený rozhovor samostatná práce skupinová práce referát prezentace exkurze projekt	OVO: 6.7 PT: Environmentální výchova (všechny tematické okruhy)
---	--	--	---

Biologie – druhý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - charakterizuje skupinu Opisthokonta - rozliší dvě základní linie opisthokontních organismů – houby (Fungi) a živočichové (Animalia) - charakterizuje způsob výživy hub a různé možnosti výživy hub jako heterotrofních	Opisthokonta Fungi, „houby“ Lišejníky Výživa Saprofytismus, parazitismus, symbióza Rozmnožování	řízený rozhovor samostatná práce prezentace laboratorní práce	OVO: 5.1, 5.2 Dle možností: Projekt Lišejníky

Hořické gymnázium

živočichů - objasní rozdíly mezi saprofytickými, parazitickými a symbiotickými houbami - vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub - popíše pomocí obrázků stavbu typických zástupců hub, pozná tyto houby i jako živé ukázky - popíše typické znaky vřeckovýtrusných a stopkovýtrusných hub - zná významné skupiny parazitických hub (včetně těch, které nepatří mezi Fungi a Opisthokonta) - uvede postupy, které mohou zabránit šíření houbových chorob - objasní význam kvasinek a dalších hub v potravinářském a farmaceutickém průmyslu - charakterizuje stavbu lišejníků s různými stélkami - popíše princip soužití houbového organismu a řasové (sinicové) složky lišejníku - srovná na základě obrazového materiálu vnitřní a vnější stavbu různých stélek lišejníků - rozpozná nejrozšířenější zástupce lišejníků podle fotografií či živých ukázek - objasní ekologický význam lišejníků - umí vysvětlit význam lišejníků jako bioindikátorů - odvodí vztahy mezi imisní zátěží a typem lišejníkové stélky	Houbové choroby Ekologický význam		
- charakterizuje na příkladech prvoky - popíše podle obrázků stavbu těla některých zástupců	Protista („Prvoci“) Stavba těla Význam	řízený rozhovor samostatná práce prezentace	OVO: 4.1

Hořické gymnázium

- naznačí rozmanitost skupin (vztahy mezi „učebnicovými“ systémy a molekulárně biologickými a moderními taxonomickými přístupy není nutné detailně rozebírat) - podle obrázků a fotografií popíše orgány prvků a vysvětlí jejich funkce - popíše základní typy rozmnožování prvků - charakterizuje „tradiční“ skupiny prvků a důležité zástupce - popíše nejvýznamnější parazitární onemocnění působená prvky a jejich rozšíření ve světě - uvede možnosti ochrany člověka proti těmto nemocem - vyhledá v literatuře údaje o rozšíření malárie a spavé nemoci ve světě - pozoruje prvky v senném nálevu	Rozmanitost Parazitární onemocnění	práce s literaturou práce s textem referát laboratorní práce test	Cizí jazyk
- charakterizuje významné taxony živočichů a jejich zástupce - naznačí fylogenetické vztahy mezi jednotlivými skupinami - popíše vývoj jednotlivých orgánových soustav - vysvětlí adaptace na různé typy prostředí - vysvětlí s pomocí schémat a obrázků stavbu a funkci orgánových soustav u jednotlivých skupin - objasní principy pohlavního a nepohlavního rozmnožování živočichů - vysvětlí způsoby určení pohlaví u některých skupin živočichů - podle obrázků pozná druhy živočichů, které jsou významné z různých důvodů (modelové organismy, hospodářsky významné organismy,	Biologie živočichů Morfologie a anatomie živočichů Fyziologie živočichů Systém a evoluce živočichů Živočichové a prostředí Základy etologie	Práce s literaturou, informačními zdroji (včetně cizojazyčných, např. stránky WHO) řízený rozhovor samostatná práce skupinová práce prezentace referát test laboratorní práce práce s textem práce s literaturou exkurze terénní cvičení	OVO: 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8 9.1, 10.1, 10.2 PT: Environmentální výchova (všechny tematické okruhy) Exkurze: ZOO Praha, příp. ZOO Dvůr Králové Dle možností a zájmu studentů:

Hořické gymnázium

parazitické druhy) - s využitím různých informačních zdrojů ukáže ekologické nároky těchto organismů - posoudí postavení různých živočichů v ekosystémech - ukáže na vztah živočichů a člověka - všímá si různých typů chování u živočichů - zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany v dnešním globalizovaném světě - s pomocí literatury, určovacích klíčů určí významné taxony bezobratlých (s důrazem na členovce a hmyz) i obratlovců			Terénní cvičení: Vodní bezobratlí, Stopy po činnosti živočichů v lese, Určování ptáků podle zpěvu, Spolupráce se Stanicí pro handicapované živočichy Jaro Jaroměř
--	--	--	---

Biologie – třetí ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - charakterizuje postavení člověka v systému živočišné říše - naznačí možné cesty evoluce člověka - podle literatury a různých schémat vysvětlí vztahy mezi vývojovými liniemi hominidů - na lidské kostře ukáže typicky lidské znaky, porovná s kostrami opic - popíše stavbu kosti, typy kostí a typy jejich spojení - popíše na modelu v základních rysech kostru člověka - popíše proces růstu dlouhé kosti	Biologie člověka Vývoj člověka Opěrná a pohybová soustava Stavba, typy a spojení kostí Kostra člověka Růst a regenerace Onemocnění	řízený rozhovor práce s literaturou práce s textem prezentace samostatná práce skupinová práce laboratorní práce test	OVO: 8.1 Dle možností exkurze (Hrdličkovo muzeum Praha nebo NM Praha) OVO: 8.2 Výchova ke zdraví: OVO 1.1, 1.2, 1.3

Hořické gymnázium

- objasní průběh regenerace kostí - prokáže znalosti první pomoci při zranění páteře a zlomeninách kostí - umí ošetřit poranění kloubů - má základní vědomosti o onemocněních kosterního aparátu a možnostech léčby a prevence - popíše podle obrázku stavbu kosterního svalu - vysvětlí princip činnosti kosterního svalu - porovná stavbu, funkci a způsob řízení příčně pruhovaných svalů, svalů hladkých a myokardu - pomocí obrázku ukáže jednotlivé svalové skupiny, určí polohu významných kosterních svalů, vysvětlí jejich funkci - zná testovací pohyby, umí je předvést	První pomoc Stavba svalu, princip činnosti	Projekt – První pomoc	
- objasní složení tělních tekutin a jejich funkci při zajišťování homeostázy - vysvětlí vztahy mezi krví, mízou a tkáňovým mokem - charakterizuje jednotlivé složky krve z hlediska jejich stavby a funkce - vysvětlí podstatu krevních skupin a způsob jejich dědičnosti - vysvětlí pravidla, která se musí dodržovat při dárceství krve a krevní transfúzi - objasní problematiku Rh faktoru při dárceství krve a v těhotenství - pomocí schémat popíše malý a velký krevní oběh - pomocí schémat a obrázků popíše stavbu a činnost srdce	Oběhová soustava a imunitní systém Tělní tekutiny a vztahy mezi nimi Složení krve Krevní skupiny Krevní oběh Stavba a činnost srdce Stavba a funkce cév Lymfatický systém Nespecifická a specifická imunita Očkování Onemocnění Civilizační choroby První pomoc	Projekt – Vhodná cvičení pro posilování a uvolňování jednotlivých svalových skupin, praktické ukázky cvičení, použití vhodných pomůcek Projekt Anatomie v matematice	Dle možností spolupráce s odborníkem - fyzioterapeutem apod. Matematika, IVT ,využití jednoduchých statistických metod, jejich zpracování OVO: 8.2 Výchova ke zdraví: OVO 1.1, 1.2, 1.3, 4.1, 4.2

Hořické gymnázium

- popíše rozdíly ve stavbě jednotlivých typů cév - popíše způsob měření TK v klinické praxi, tento způsob předvede prakticky s digitálním tonometrem - umí interpretovat naměřené výsledky - objasní význam lymfatického systému - vysvětlí mechanismy nespecifické a specifické imunity - objasní vztahy mezi antigenem a protilátkou - zná alespoň základní součásti buněčné a látkové imunity (fagocyty, NK buňky, T, B-lymfocyty, protilátky, interferony) - objasní podstatu preventivního očkování - uvede příklady poruch imunity - zná typické alergeny - ví, jak zasáhnout v případě alergické reakce, anafylaktického šoku či při astmatickém záchvatu - prokáže znalost první pomoci při zástavě srdeční činnosti a různých typech krvácení - na resuscitační loutce předvede, jak se provádí kardiopulmonální resuscitace - popíše, jak se může projevit infarkt či jiné projevy ICHS - vysvětlí, jaká jsou preventivní opatření ICHS - popíše stavbu dýchacích cest a plic - popíše mechanismus vdechu a výdechu - vysvětlí vztahy mezi soustavou cévní a dýchací a jejich význam při přenosu dýchacích plynů - vysvětlí nerespirační funkce dýchací soustavy - prokáže znalost preventivních opatření proti onemocněním dýchací soustavy	Dýchání a dýchací soustava Stavba a funkce Onemocnění První pomoc	Nácvik 1. pomoci při tonutí (výuka plavání)	OVO: 8.2 Výchova ke zdraví: 1.1, 1.2, 1.3, 4.1, 4.2 Mezipředmětové vztahy: Fyzika (děje v plynech) TV, výjezdy
---	--	--	--

Hořické gymnázium

- na modelu ukáže účinný postup při zahájení kardiopulmonální resuscitace - vysvětlí, jak postupovat v případě záchrany tonoucího - podle schémat a obrázků popíše stavbu jednotlivých částí trávicího systému - vysvětlí funkce jednotlivých částí TS - popíše postup při zpracování základních živin - vysvětlí důležitost příjmu vitamínů a minerálních látek v potravě a důsledky jejich deficitu - popíše vodní bilanci - objasní význam vrátnicového oběhu - uvede zásady zdravé výživy s ohledem na stav organismu, zdraví, nemoc, těhotenství, stáří - vysvětlí důsledky různých diet - popíše nebezpečí poruch příjmu potravy, umí na ně upozornit, pokud se s nimi v okolí setká - vyhledá v literatuře fakta o onemocněních TS v naší republice a ve světě - uvede možnosti prevence rakoviny tlustého střeva a konečníku	Trávicí soustava a metabolismus Stavba a funkce Metabolismus základních živin Zásady zdravé výživy (věk, zdravotní stav, profese) Poruchy příjmu potravy Onemocnění a prevence	Práce s literaturou a jinými informačními zdroji, kritické čtení Využití cizojazyčné literatury	OVO: 8.2 Výchova ke zdraví: OVO 1.1, 1.2, 4.1, 4.2 Výživa lidstva ve světě Mezipředmětové vztahy: Chemie (základní živiny – cukry, tuky, bílkoviny a jejich zpracování, enzymatické štěpení) Cizí jazyk
- popíše stavbu a funkce jednotlivých částí nervového systému - vysvětlí stavbu a funkci neuronu - podle obrázku vysvětlí stavbu synapse a popíše děje na synapsích - popíše na příkladu obranného reflexu jednoduchý reflexní oblouk - popíše inervaci a řízení činnosti tělních orgánů - rozumí rozdílu mezi motorickými a	Kontrolní a řídicí systémy organismu Nervová soustava Reflexní oblouk Motorické a vegetativní nervy Hormonální soustava Chování Smyslové orgány Onemocnění a vady Duševní hygiena		OVO: 8.2 Výchova ke zdraví: OVO 1.1, 1.2, 1.3 Mezipředmětové vztahy: Fyzika (zvuk, optika, elektrické potenciály) Chemie (hormony)

Hořické gymnázium

vegetativními nervy - charakterizuje žlázy s vnitřní sekrecí - ví, které hormony ovlivňují konkrétní funkce lidského těla - popíše důsledky hypo či hyperfunkce jednotlivých žláz s vnitřní sekrecí - porovná funkce nervové a humorální regulace - vysvětlí chování jako výsledek somatické a vegetativní aktivity – reakce na podněty z vnějšího a vnitřního prostředí - popíše stavbu a funkce jednotlivých smyslových orgánů - objasní na příslušné úrovni činnost jednotlivých typů receptorů - vysvětlí změny membránového potenciálu při různých typech podráždění - zdůvodní důsledky poškození konkrétních částí NS - vysvětlí jednoduchým způsobem, jaké neurodegenerativní změny mohou nastat na mozku člověka - popíše vady zraku a sluchu u člověka - vysvětlí, jak je možné tyto vady korigovat, případně některým poškozením předcházet - posoudí vztah mezi stresem a vznikem civilizačních chorob - ví, jak se bránit stresu, jak stresu předcházet, ovládá některé relaxační techniky - objasní pojem duševní hygiena (a chová se v souladu s pravidly duševní hygieny) - objasní, kde a jak vznikají v organismu odpadní látky a kterými orgány jsou vylučovány	Vylučovací soustava a kůže Stavba a funkce		OVO: 8.2
--	--	--	-----------------

Hořické gymnázium

- podle obrázků a schémat popíše stavbu a funkce vylučovací soustavy - popíše stavbu a děje na úrovni nefronu - vysvětlí, jakým způsobem se VS podílí na udržování stálého vnitřního prostředí - popíše stavbu kůže a kožních derivátů - vysvětlí, jak se provádí vyšetření moči a které ukazatele se sledují - posoudí možné příčiny, které vedou k produkci moči s obsahem glukózy, bílkovin, hemoglobinu, žlučových barviv - prokáže znalosti při ošetření poranění kůže, při omrzlinách a popáleninách - vysvětlí význam kůže při termoregulaci - popíše příznaky onemocnění VS - ví, jaké nebezpečí hrozí při nadměrném slunění - seznámí se s obrázky, které reprezentují různé typy kožních onemocnění (s důrazem na nebezpečí melanomu)	Deriváty kůže Onemocnění a prevence První pomoc	Projekt První pomoc	Výchova ke zdraví: OVO 1.1, 1.3
- uvede rozdíly ve stavbě rozmnožovací soustavy muže a ženy - podle schématu popíše ovulaci a menstruační cyklus - vysvětlí, jak dochází k oplození vajíčka - ví, jak lze prokázat těhotenství - popíše průběh těhotenství a porod - objasní vliv různých rizikových faktorů - charakterizuje stručně jednotlivá období lidského života - porovná rozdíly mezi nimi - vysvětlí, jak je člověk ohrožen v jednotlivých	Rozmnožovací soustava a vývoj člověka Stavba a funkce rozmnožovací soustavy Ovulační a menstruační cyklus Oplození vajíčka, těhotenství, porod Období lidského života Změny v období adolescence (tělesné, duševní, společenské) Pohlavní choroby a prevence Antikoncepce Péče o reprodukční zdraví (faktory ovlivňující plodnost, preventivní prohlídky, vliv nikotinu, alkoholu, drog, sexuálně přenosných chorob)		OVO: 8:2, 8.3 Výchova ke zdraví: OVO 3.2, 3.3, 3.4 dle možností: projekty S tebou o tobě a Spirála (ochrana reprodukčního zdraví)

Hořické gymnázium

etapách svého života na zdraví - objasní, které faktory ovlivňují stárnutí - vysvětlí změny, ke kterým dochází v procesu stárnutí - zná způsob přenosu různých pohlavních chorob - na základě znalosti přenosu umí vysvětlit možnosti prevence - orientuje se dobře v problematice HIV/AIDS - ví, jaká hrozí rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví - je informován o možnosti a případných rizicích očkování proti HPV - uvede základní typy antikoncepčních metod, zhodnotí jejich bezpečnost, porovná spolehlivost a uvede možná rizika při použití - uplatňuje zodpovědné a etické přístupy k sexualitě - rozhoduje se s vědomím důsledků - orientuje se v problematice reprodukčního zdraví s ohledem na budoucí těhotenství a rodičovství - zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce - charakterizuje historický vývoj vlivu člověka na prostředí, vzájemné ovlivňování člověka a přírody - charakterizuje různé postoje člověka k přírodě - vysvětlí rozdíly mezi antropocentrickým a holistickým přístupem - objasní pojmy globální změny, globální problémy lidské populace	Rizika – promiskuita, předčasné ukončení těhotenství Metody asistované reprodukce a její aspekty Hygiena pohlavního styku Hygiena v těhotenství Životní prostředí a člověk Základní ekologické pojmy Podmínky života Biosféra Globální problémy		OVO: 10.1, 10.2 PT: Environmentální výchova - Člověk a prostředí) Mezipředmětové vztahy: Dějepis (starověké civilizace,
--	---	--	--

Hořické gymnázium

- vysvětlí jejich příčiny, důsledky - hledá různé možnosti řešení - uvede základní metody výzkumu genetiky člověka - uvede příklady dědičných chorob u člověka - řeší jednoduché příklady - vysvětlí význam lékařské genetiky - posoudí na základě předloženého rodokmenu riziko ohrožení potomků v případě výskytu geneticky podmíněné choroby v rodině - řeší jednoduché úlohy, při kterých určí z rodokmenu typ dědičnosti sledovaného znaku - objasní genetické zákonitosti v autogamické populaci - vysvětlí podstatu rovnováhy v panmiktické populaci - dokáže na jednoduchých příkladech vysvětlit Hardyho – Weinbergův zákon - charakterizuje faktory, které narušují genetickou rovnováhu v populaci - vysvětlí, v čem spočívá nebezpečí inbreedingu - uvede příklady různých mutací - zhodnotí význam mutací z hlediska evolučního a zdravotního	Genetika člověka Základní metody výzkumu Dědičné choroby Rodokmen Genetika populací Autogamická a panmiktická populace Hardyho-Weinbergův zákon Genetická rovnováha Dědičnost a proměnlivost Inbreeding Mutace		průmyslová revoluce...) Zeměpis (globální problémy) OVO: 9.1, 9.2 Mezipředmětové vztahy: Matematika (pravděpodobnost, binomická věta), Chemie a Fyzika (mutageny, mutageneze) Dějepis (výzkum mutagenů...)
--	---	--	---

5. 9 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis je interdisciplinárním oborem. Je součástí vzdělávacích oblastí *Člověk a příroda* a *Člověk a společnost* z RVP a zahrnuje obsah vzdělávacího oboru *Geografie* a i části vzdělávací oblasti *Informatika a informační a komunikační technologie*. Rovněž integruje tematické okruhy průřezových témat *Environmentální výchova*, *Multikulturní výchova* a *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* z RVP. Má celou řadu mezipředmětových vztahů k ostatním oborům vyučovaným na škole (matematika, fyzika, biologie, dějepis, základy společenských věd).

Zeměpis umožňuje žákům komplexní pohled na přírodní i sociální sféru Země. Zabývá se studiem problémů dopadu přírodních vlivů na společnost i vlivu lidské společnosti na přírodní prostředí. Žáky směřuje k pochopení významu a důležitosti trvale udržitelného rozvoje.

Specifikum zeměpisu ve školním vzdělávání nespočívá pouze ve sledování interakce mezi přírodou a lidskou společností, ale také v zavedení prostorového rozměru. Vede žáky k orientaci na několika úrovních: místní (lokální), regionální (oblastní), na úrovni světadílů (kontinentální) a celosvětové (globální). Rozvíjí dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně a písemně interpretovat. Učí žáky chápat příčiny a následky přírodních i společenských jevů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Díky těmto svým specifickým umožňuje zeměpis pravidelné a cílené procvičování všech klíčových kompetencí, zapojování průřezových témat do výuky a tvorbu projektů ve spolupráci s ostatními vzdělávacími obory.

Časové vymezení předmětu

Ročník	první	druhý	třetí	čtvrtý
Počet hodin	2	2	2	0

Organizační vymezení předmětu

Zeměpis je vyučován v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně v 1.-3. ročníku. Základní učivo je rozšiřováno ve čtvrtém ročníku, podle zájmu, formou výběrových seminářů.

K preferovaným formám výuky patří praktické činnosti s mapami a zeměpisnými daty, prezentace, referáty, tematická videa a skupinové projekty.

Součástí výuky jsou i zeměpisné vycházky, besedy, výukové pořady, zeměpisné exkurze a projektové dny, realizované i mimo budovu školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučující zeměpisu používají ve výuce postupy, metody a formy výuky, které vedou k utváření klíčových kompetencí žáků.

KOMPETENCE K UČENÍ

(vést žáky k odpovědnosti za své vzdělávání, umožnit jim osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání)

Učitel:

- vytváří a rozvíjí zájem žáků o poznávání svého regionu, své vlasti a cizích zemí

Hořické gymnázium

- zadává žákům úlohy, referáty či anotace, při jejichž řešení nebo tvorbě musí vyhledávat, zpracovávat, třídit a používat potřebné informace z širších informačních zdrojů - map, tabulek, grafů, obrázků, knih, filmů, časopisů, internetu, denního tisku, televize
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost
- učí žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti
- podporuje využívání cizího jazyka a mediální techniky
- umožňuje žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- snaží se žáky motivovat k učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

(podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)

Učitel:

- vytváří praktické problémové úkoly a učí žáky je řešit
- rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporuje originální způsoby řešení, samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- učí žáky chápat jevy v souvislostech, vyvozovat, zobecňovat
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- na zeměpisné vycházce či exkurzi předkládá žákům úkoly, které propojují teoretické poznatky s praxí

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

(vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci)

Učitel:

- vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učí žáky prezentovat své myšlenky, názory a práce
- klade důraz na kulturní úroveň mluveného i psaného projevu
- podporuje konstruktivní kritiku i sebekritiku při hodnocení
- podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

(rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých)

Učitel:

- vede žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálního řešení problému
- podporuje práci ve skupinách, týmech a učí žáky zastávat v těchto týmech různé role
- upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učí žáky hodnotit práci skupiny, práci svou i práci ostatních členů skupiny
- netoleruje případné projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu

KOMPETENCE OBČANSKÉ

(vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích)

Učitel:

- vede žáky k poznání možnosti praktického využití geografických dovedností a znalostí
- vede žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvarů minulosti i současnosti
- vytváří a upevňuje v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím
- vede žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- netoleruje nekolegiální chování a odmítnutí požadované pomoci

KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI

Učitel:

- vede žáky k rozvíjení jejich osobního i odborného potenciálu
- podporuje aktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost žáků
- vede žáky ke kritickému hodnocení dosažených výsledků

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru GEOGRAFIE

PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- 1.1 porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- 1.2 porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů, jejich příčiny a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí
- 1.3 objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů
- 1.4 objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině
- 1.5 hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti
- 1.6 rozliší hlavní biomy světa
- 1.7 rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi

SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- 2.1 zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva
- 2.2 analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa
- 2.3 identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení
- 2.4 zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti
- 2.5 zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů
- 2.6 rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti
- 2.7 lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji
- 2.8 vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- 3.1 zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi
- 3.2 analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny

- 3.3 zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni

REGIONY

Očekávané výstupy

Žák:

- 4.1 rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi
- 4.2 vymezí místní region podle bydliště, školy na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům
- 4.3 zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky
- 4.4 lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika
- 4.5 lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná

GEOGRAFICKÉ INFORMACE A TERÉNNÍ VYUČOVÁNÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- 5.1 používá dostupné kartografické produkty, další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů
- 5.2 orientuje se pomocí map v krajině
- 5.3 používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- 5.4 vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území
- 5.5 čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - objasní obsah předmětu Zeměpis - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a porovná podmínky panující na Zemi s ostatními planetami Sluneční soustavy - popíše tvar a velikost Země - popíše pohyby Země a jejich důsledky - posoudí vliv střídání ročních dob v různých místech Země na přírodu a společnost - zhodnotí gravitační vlivy mezi Zemí, Měsícem a Sluncem a jejich důsledky - používá dostupné kartografické produkty, další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů - reprodukuje historický vývoj mapování - vyjádří principy kartografické projekce azimutální, kuželové a válcové, v poloze normální, příčné a obecné - používá s porozuměním vybranou topografickou	ÚVOD DO PŘEDMĚTU ZEMĚPIS PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ ZEMĚ JAKO VESMÍRNÉ TĚLESO - vesmír, galaxie, hvězdy, planety, planetky, komety, meteorická tělesa, gravitace, zákony pohybu kosmických těles - tvar a pohyby Země, zemská osa - důsledky pohybů Země pro život lidí a organismů - střídání dne a noci, střídání ročních období, rozdílná délka dne, místní, světový a pásmový čas, letní čas, časový posun, datová hranice, kalendář, slapové jevy, časová pásma na Zemi GEOGRAFICKÉ INFORMACE A TERÉNNÍ VYUČOVÁNÍ GEOGRAFICKÁ KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE - glóbus a mapa, obsah a měřítko mapy, legenda mapy, druhy map, plán, zeměpisná síť, typy kartografických zobrazení, další způsoby vyjadřování na mapě – diagram, kartodiagram, lokalizovaný diagram, anamorfóza, tečková metoda - praktické aplikace s kartografickými produkty - plán města, turistická mapa, katastrální mapa, tematické mapy, kartogramy GEOGRAFICKÝ A KARTOGRAFICKÝ	řízený rozhovor test skupinová práce referát praktické provedení samostatná práce modelová situace beseda výklad prezentace kritické čtení myšlenková mapa rozběr filmů a zpráv	OVO: 1.1 Fyzika - pohyb těles, vzájemné působení OVO: 5.1 OVO: 5.3, 5.5

Hořické gymnázium

a kartografickou terminologii - čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje - vyčte informace z leteckých a družicových snímků - vytváří a užívá vlastní mentální schémata a mapy pro orientaci v konkrétním území - orientuje se pomocí map v krajině - zná zásady bezpečnosti pohybu a pobytu v terénu - porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy - analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších procesů - porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí - analyzuje různé druhy poruch v litosféře - popíše vznik antropogenních tvarů, zhodnotí	VYJADŘOVACÍ JAZYK - obecně používané pojmy, kartografické znaky, symboly, zkratky, smluvené značky, vysvětlivky, statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii GEOGRAFICKÉ INFORMAČNÍ A NAVIGAČNÍ SYSTÉMY - geografický informační systém (GIS) - dálkový průzkum Země (DPZ) - praktické využití GIS a DPZ a satelitních navigačních přístrojů GPS TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE - geografická exkurze, terénní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v terénu - postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení přírodních a společenských prvků krajiny a jejich interakce PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ FYZICKOGEOGRAFICKÁ SFÉRA - vzájemné vazby a souvislosti složek fyzickogeografické sféry - základní zákonitosti stavu a vývoje složek - důsledky pro životní prostředí - litosféra: složení zemského tělesa, zemská kůra, litosférické desky, posun kontinentů, endogenní a exogenní síly a procesy, geomorfologie, hypsografická křivka, tvary a		Informatika – Zdroje a vyhledávání informací, komunikace OVO: 5.2, 5.4 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí OVO: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
--	--	--	---

Hořické gymnázium

jejich funkci a míru narušení krajiny - porovná horizontální a vertikální členitost oceánů a pevnin - popíše princip skleníkového efektu, objasní jeho vliv na život na Zemi a příčiny a důsledky jeho zesilování - objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů - zdůvodní zvláštnosti podnebí hlavních klimatických oblastí světa a posoudí jejich vliv na život společnosti - objasní princip velkého a malého oběhu vody, rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině - specifikuje režim odtoku konkrétní řeky v závislosti na klimatu oblasti, kterou protéká - zhodnotí vlastnosti mořské vody a oceánských proudů - jejich vliv na klima - zhodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti - zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v daném regionu - zdůvodní rozšíření půdních typů v určité podnebné oblasti - rozliší hlavní biomy světa - rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi - popíše regionální rozdíly v rozložení fyzickogeografických prvků, jevů a procesů v závislosti na šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti	typy georeliéfu, reliéf oceánského dna - atmosféra: význam atmosféry, složení, její vrstvy, procesy v ní probíhající, počasí, podnebí, podnebné pásy, meteorologie, klimatologie, skleníkový efekt, destrukce ozónové vrstvy, monzun, pasát, cyklona, anticyklona, klimadiagram, vzduchová hmota, vzduchová fronta, předpověď počasí, synoptická mapa - hydrosféra: rozložení vodních zásob na Zemi, procesy v hydrosféře, povodí, rozvodí, úmoří, říční síť, bezodtoké oblasti, režim řek, vznik jezer, ledovce - vznik, druhy, kryogenní tvary, voda v mořích - salinita, oceánské proudy, efekt slapových jevů - pedosféra: půda - složení, význam, půdotvorní činitelé, půdotvorné procesy, druhy a typy půd, ochrana půdního fondu - biosféra: vegetační stupně a pásma, biomy, vzájemné vazby a souvislosti SYSTÉM FYZICKOGEOGRAFICKÉ SFÉRY NA PLANETÁRNÍ A NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI - objekty, jevy, procesy, zonalita, azonální jevy		OVO: 1.7
---	---	--	-----------------

Hořické gymnázium

- zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi - analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny - určí limity přírodního prostředí pro rozvoj území - objasní hlavní zásady koncepce trvale udržitelného rozvoje - zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální regionální a globální úrovni - posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí - posoudí význam a ekologickou únosnost těžby - vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů - zdůvodní nerovnoměrné rozmístění a využívání přírodních zdrojů a energií ve světě - posoudí příčiny a hodnotí následky globálního narušení životního prostředí	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ KRAJINA - vývoj krajiny, přírodní a společenské prostředí - vývoj ve využívání půdy - kulturní krajina - typy krajiny, krajinný potenciál - krajinná ekologie - environmentalistika INTERAKCE PŘÍRODA - SPOLEČNOST - typ krajiny – přírodní, kulturní, přeměněná, devastovaná, degradovaná, rekultivovaná - prostorová koexistence - limity přírodního prostředí - udržitelný rozvoj - globální problémy lidstva - limity přírodního prostředí - výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí		OVO: 3.1, 3.2, 3.3 PT:Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Biologie - ekologie OVO: 4.4
--	---	--	--

Zeměpis – 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - zhodnotí v daném regionu dynamiku vývoje	SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ OBYVATELSTVO	test	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4,

Hořické gymnázium

obyvatelstva, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva - zdůvodní příčiny a důsledky nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva - identifikuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení - posoudí vliv tradic a modernizace společnosti na vývoj populace v různých částech světa (v širších souvislostech s náboženstvím, postavením ženy ve společnosti) - analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa - rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace - podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji - zhodnotí v daném regionu hospodářství jako otevřený dynamický systém, s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit,	- základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky - struktura obyvatelstva - rasy, jazyky, národy, náboženství - přirozená měna obyvatelstva, přirozený přírůstek, přirozený úbytek, porodnost, úmrtnost - mechanická měna obyvatel - migrace - demografická revoluce, věková pyramida SÍDLA A OSÍDLENÍ - sídelní struktura a její vývoj - sídlo, obec, město a jejich funkce KULTURNÍ A POLITICKÉ PROSTŘEDÍ - struktura obyvatelstva - rasa, národ, etnikum, jazykové skupiny - státní zřízení, geopolitické procesy, politické a vojenské organizace, hlavní světová ohniska napětí SVĚTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ - struktura hospodářství, lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky SOCIOEKONOMICKÁ SFÉRA - sociálněgeografické systémy vývoj, jádrové a periferní oblasti, geografické aspekty bohatství a chudoby	skupinová práce samostatná práce problémové úlohy referát řízený rozhovor projekt výklad prezentace kritické čtení beseda myšlenková mapa rozbor tematických filmů a zpráv .	2.5, 2.6, 2.7, 2.8 PT: Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Globalizační a rozvojové procesy - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
--	---	---	---

Hořické gymnázium

vymezí jádrové a periferní oblasti - rozliší typy zemědělské výroby a lokalizuje hlavní produkční oblasti významných plodin a hospodářských zvířat - zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů - rozlišuje průmyslová odvětví a zdůvodňuje jejich prostorovou lokalizaci - zhodnotí systém dopravy, vliv jednotlivých druhů dopravy na životní prostředí - vyhledá na mapách hlavní oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál - zhodnotí pozitivní a negativní aspekty globalizace - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezení jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry - provede srovnání jednotlivých makroregionů	- globalizace - zemědělství: typy zemědělské výroby, rostlinná a živočišná produkce, vliv zemědělství na životní prostředí - průmysl: nerostné suroviny, odvětvová struktura - lokalizace jednotlivých odvětví - doprava: význam a druhy dopravy - cestovní ruch a služby: typy služeb a hlavní oblasti cestovního ruchu REGIONY - mikroregiony, makroregiony MAKROREGIONY SVĚTA - jádra, periferie, modelový region, modelové problémy - regiony světa: regionalizace v rámci kontinentů (kromě Evropy a České republiky) - Afrika - Amerika - Asie		OVO: 4.1, 4.5
--	--	--	----------------------

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - objasní vývoj evropské integrace a principy EU - charakterizuje a porovná jednotlivé regiony Evropy - zhodnotí polohu přírodních poměrů a zdroje České republiky - využívá geologickou mapu ČR - popíše hlavní geomorfologické celky - vyjmenuje faktory ovlivňující klima - vymezí úmoří a charakterizuje jednotlivá povodí - lokalizuje velkoplošná chráněná území přírody a určí jejich charakter - zdůvodní rozmístění obyvatelstva - vymezí a uvede znaky zemědělských výrobních oblastí - popíše lokalizační faktory působící na vznik a současný stav hlavních průmyslových center ČR - lokalizuje hlavní dopravní uzly a sítě - vymezí na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika - vymezí místní region na mapě podle zvolených kritérií a zhodnotí přírodní, hospodářské a	REGIONY MAKROREGIONY SVĚTA - jádra, periferie, modelový region – modelové systémy s důrazem na Evropu a Evropskou unii - Rusko - Evropa - integrace EU - regionalizace Evropy ČESKÁ REPUBLIKA - hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě - stručný historický vývoj - přírodní podmínky - charakteristiky obyvatelstva a sídel - transformační ekonomické procesy - struktura hospodářství - regiony - euroregiony MÍSTNÍ REGION - charakteristika mikroregionu	test skupinová práce samostatná práce problémové úlohy referát řízený rozhovor projekt výklad prezentace kritické čtení beseda myšlenková mapa rozběr tematických filmů a zpráv	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě OVO: 4.3, 4.4 PT: Environmentální výchova – Životní prostředí regionu a České republiky

Hořické gymnázium

kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům	- možnosti rozvoje, strategické a územní plánování		
--	--	--	--

5.10 Geologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Geologie je jedním z předmětů vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*, který žákům umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě.

Výuka směřuje k:

- Využívání přírodovědných poznatků a dovedností v praktickém životě ve všech situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí.
- Logickému uvažování, analyzování a řešení jednoduchých přírodovědných problémů.
- Předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na přírodní prostředí.
- Komunikaci, vyhledávání a interpretování informací.
- Provádění objektivních pozorování, měření a experimentů podle vlastního či týmového plánu nebo projektu, k zpracování a interpretaci získaných dat a hledání souvislostí mezi nimi.
- Spolupráci na plánech či projektech přírodovědného poznávání a k poskytování dat či hypotéz získaných během výzkumu přírodních faktů ostatním lidem.
- Motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti.
- Ochranu životního prostředí, svého zdraví i zdraví ostatních lidí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Geologie* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* v RVP a přesahuje i do dalších vzdělávacích oborů (biologie, fyzika, chemie, zeměpis). Zahrnuje v sobě i některé oblasti z průřezových témat *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* a *Environmentální výchova*. Obsah tohoto předmětu navazuje na znalosti a dovednosti ze základního vzdělávání.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	1	0	0	0

Časová dotace je 1 hodina týdně. K častým organizačním formám (vedle běžných hodin v učebnách) patří vycházky, exkurze, terénní cvičení. Při výuce jsou používány dataprojektory, PC, internet.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatnému plánování a organizování učení a pracovní činnosti a jejich využití pro seberealizaci a osobní rozvoj
- vede žáky k efektivnímu využívání různých strategií učení k získání a zpracování poznatků a informací, učí hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení
- učí kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávat a využívat při svém studiu a praxi
- učí kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu, rozčlenit ho na části
- podporuje vytváření hypotézy, navrhování postupných kroků, zvažování různých postupů při řešení problému

Hořické gymnázium

- učí uplatňování vhodných metod a dříve získaných vědomostí a dovedností při řešení problémů
- učí kriticky interpretovat získané poznatky a zjištění, nacházet argumenty a důkazy, formulovat a obhajovat podložené závěry
- učí zvažovat možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede k efektivnímu využívání dostupných prostředků komunikace verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu
- vede k používání odborného jazyka
- využívá moderní informační technologie
- učí vhodným způsobem žáky prezentovat svou práci i sám sebe
- učí správné interpretaci a argumentaci

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- učí žáky reálně posuzovat své možnosti, stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti
- učí korigovat své jednání a chování v nejrůznějších situacích
- podporuje aktivní spolupráci při stanovování a dosahování společných cílů
- přispívá a učí k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- vede k odpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a zdraví druhých
- učí rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům

Kompetence občanské

Učitel:

- učí uvažovat z hlediska udržitelnosti života, rozhodovat se a jednat tak, aby nedocházelo k ohrožování a poškozování přírody a životního prostředí
- vede žáky k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- vede žáky k zodpovědnému plnění povinností, učí hájit svá práva i práva jiných
- učí chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, učí poskytnout pomoc ostatním

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- vede k cílevědomému a zodpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucímu profesnímu zaměření
- podporuje rozvíjení osobního i odborného potenciálu žáků
- podporuje iniciativu, tvořivost a aktivní přístup žáků
- učí kriticky posuzovat a hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a učí v případě nezbytnosti připravenosti tato rizika nést

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru GEOLOGIE

SLOŽENÍ, STRUKTURA A VÝVOJ ZEMĚ

Očekávané výstupy

Žák:

- 1.1 porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy

- 1.2 využívá vybrané metody identifikace minerálů

GEOLOGICKÉ PROCESY V LITOSFÉŘE

Očekávané výstupy

Žák:

- 2.1 analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů
- 2.2 určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin
- 2.3 analyzuje různé druhy poruch v litosféře
- 2.4 využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů

VODA

Očekávané výstupy

Žák:

- 3.1 zhodnotí využitelnost různých druhů voda a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu

ČLOVĚK A ANORGANICKÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

žák

- 4.1 určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu
- 4.2 posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí
- 4.3 posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu
- 4.4 vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu

Geologie – první ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - pozoruje (okem, lupou) horniny a minerály a zařadí do hlavních skupin - rozliší pomocí klíče minerály na základě zjištění a změření hustoty, tvrdosti, barvy, vrypu, lesku, krystalové soustavy a chemických vlastností - definuje pojem nerost a hornina - popíše chemické vlastnosti nerostů - rozlišuje jednotlivé krystalové soustavy nerostů - objasní podstatu vzniku nerostů a hornin a jejich výskytu v ČR a ve světě - charakterizuje základní geologická období vývoje Země - objasní změny polohy kontinentů ve vývoji Země	Složení, struktura a vývoj Země - základní geobiocykly - chemické, mineralogické a petrologické složení Země - vznik a ložiska minerálů - krystaly a jejich vnitřní stavba - fyzikální a chemické vlastnosti minerálů - geologická období vývoje Země - změny polohy kontinentů - evoluce bioty a prostředí	- test - prezentace - referát - modelová situace - skupinová práce - řízený rozhovor - experiment	OVO: 1.1, 1.2
- definuje vnitřní geologické procesy - objasní podstatu kontinentálního driftu, magmatismu, vulkanismu, zeměřesení a jejich důsledky pro utváření zemského povrchu a života na Zemi - rozlišuje jednotlivé skupiny hornin podle jejich původu - vysvětlí možnosti praktického využití nerostů a hornin - definuje vnější geologické procesy - objasní podstatu působení větru, vody, ledu, gravitace a jejich důsledků pro utváření zemského povrchu a života na Zemi	Geologické procesy v litosféře - vznik magmatu a jeho tuhnutí - krystalizace minerálů z magmatu - mechanické a chemické zvětrávání - srážení, sedimentace - typy metamorfních procesů - kontaktní a regionální metamorfóza - křehká a plastická deformace geologických objektů - vývoj stavby pevnin a oceánů - mechanismus deskové tektoniky - zeměřesení a vulkanismus - tvary zemského povrchu		OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 zeměpis biologie chemie

Hořické gymnázium

- interpretuje údaje zjištěné z geologické mapy - zná jednotlivé druhy vod - zhodnotí využitelnost různých druhů vod - objasní význam vody na utváření krajiny - vyhodnotí možnosti ochrany podzemních vod - charakterizuje základní typy půd - určí základní vlastnosti půdního vzorku půdního profilu - navrhne využitelnost způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu - rozvine dřívější poznatky o výskytu a využití hornin a nerostů v souvislosti geologického vývoje ČR - objasní procesy utváření konkrétní oblasti - posoudí geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí - vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů v dané oblasti	Voda - rozložení povrchových vod na Zemi - chemické složení, pH - hydrogeologický cyklus - geologické působení vody - podzemní vody a propustnost hornin - hydrogeologické systémy - chemické složení podzemních vod - ochrana podzemních vod Člověk a anorganická příroda - vznik a vývoj půd - přístupy environmentální geologie - rekultivace a revitalizace krajiny - práce v terénu - geologická exkurze		OVO: 3.1 OVO: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky PT: Environmentální výchova - Problematika vztahů organismů a prostředí - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a České republiky
--	--	--	---

5. 11 Základy společenských věd

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Základy společenských věd* je utvořen ze vzdělávacích oborů *Občanský a společenskovědní základ* a *Člověk a svět práce*. V jeho rámci jsou realizována některá témata ze vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví* a průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova*, *Mediální výchova*, *Multikulturní výchova* a *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*. Vzdělávací obsah integrovaných témat (*Výchova ke zdraví*, *průřezová témata*) se neodděluje a je žákům podáván v širších souvislostech společně s obsahem hlavních vzdělávacích oborů (*Občanský a společenskovědní základ*, *Člověk a svět práce*).

Mezi hlavní cíle vyučovacího předmětu patří seznámení žáků se základy různých společenskovědních oborů, jež povede k vytvoření komplexního pohledu žáků na svět v celé jeho společenské a kulturní rozmanitosti, pestrosti a složitosti a k rozvíjení schopnosti využít ho k rozvoji vlastní osobnosti, k utváření a rozvoji mezilidských vztahů, k aktivní účasti na společenském a občanském životě a v neposlední řadě k orientaci ve světě 21. století.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět je zařazen jako povinný v 1. - 3. ročníku. Vzhledem k naplnění hlavních cílů vyučovacího předmětu probíhá výuka „tradiční“ metodou výkladu (frontální výuka), a metodami, které napomáhají k formování žákovy osobnosti, tj. například diskuse, psychosociální hry, skupinová práce, práce na projektech apod.

Některá témata *Výchovy ke zdraví* jsou realizována v projektových dnech.

Výuka probíhá ve třídách, případně v učebně vybavené dataprojektorem. Součástí výuky mohou být i odborné exkurze, projekty, skupinová práce.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	2	2	2	0

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Na úrovni vyučovacího předmětu ZSV jsou využívány následující výchovné a vzdělávací postupy:

- učitel motivuje žáky ke sběru informací k zadaným či vybraným tématům prostřednictvím multimediálních encyklopedií, internetových zdrojů, statistických analýz apod.
- učitel využívá mezipředmětových vztahů jednak ke zpestření výuky, jednak k prohloubení znalostí a opakování učiva
- učitel používáním různých informačních zdrojů rozvíjí u žáků schopnosti vyhledávat a získávat informace a používat je při studiu

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni vyučovacího předmětu ZSV jsou využívány následující výchovné a vzdělávací postupy:

- učitel upozorňuje žáky na významné společenské problémy, události či situace
- učitel navozuje situace (např. pomocí psychosociálních her), v nichž žáci analyzují vybraný společenskovědní problém, navrhuji vlastní postupy řešení a snaží se věcně argumentovat
- učitel zadává úkoly tak, aby žáci byli nuceni jejich řešení hledat v konkrétní společenské situaci, ve které se nacházejí

Kompetence komunikativní

Na úrovni vyučovacího předmětu ZSV jsou využívány následující výchovné a vzdělávací postupy:

Hořické gymnázium

- učitel vytváří žákům dostatek příležitostí k nácviku vhodných způsobů chování v modelových situacích
- učitel směřuje žáky k vytváření ucelených názorů k zadaným či vybraným společenskovedním tématům (jednotlivě nebo ve skupinách)

Kompetence sociální a personální

Na úrovni vyučovacího předmětu ZSV jsou využívány následující výchovné a vzdělávací postupy:

- učitel navozuje situace (např. pomocí psychosociálních her), v nichž žáci rozvíjejí vztahy k sobě i k ostatním, podporuje vytváření a rozvíjení mezilidských vztahů mezi žáky a rovněž mezi žáky a učitelem
- učitel navozuje situace, v nichž si žáci stanovují osobní cíle a reflektují své životní hodnoty a postoje a konfrontují je se spolužáky

Kompetence občanské

Na úrovni vyučovacího předmětu ZSV jsou využívány následující výchovné a vzdělávací postupy:

- učitel motivuje žáky ke sledování aktuální situace (politické, sociální, ekologické, ekonomické aj.) v ČR i ve světě
- učitel na modelových situacích (např. simulace jednání v parlamentu) seznamuje žáky se základními principy občanské demokratické společnosti
- učitel využívá aktuálních možností pro uspořádání setkání žáků s (významnými) osobnostmi z politického, kulturního a společenského života

Kompetence k podnikavosti

Na úrovni vyučovacího předmětu ZSV jsou využívány následující výchovné a vzdělávací postupy:

- učitel motivuje žáky ke sledování aktuální ekonomické situace v ČR i ve světě
- vede žáky zařazováním diskuzí a referátů k tomu, aby pochopili podstatu podnikání, naučili se rozpoznávat rizika a možnosti a naučili se orientovat v tržním prostředí

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru OBČANSKÝ A SPOLEČENSKOVĚDNÍ ZÁKLAD

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

Žák:

- 1.1 objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka
- 1.2 porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví
- 1.3 vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat
- 1.4 porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení
- 1.5 využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace
- 1.6 na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák:

- 2.1 uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních a neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem

Hořické gymnázium

- 2.2 respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky
- 2.3 objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a větších sociálních celcích
- 2.4 posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní
- 2.5 objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost

OBČAN VE STÁTĚ

Očekávané výstupy

Žák:

- 3.1 rozlišuje a porovná současné a historické typy států (forem vlády)
- 3.2 vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje
- 3.3 objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR
- 3.4 vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě
- 3.5 objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií
- 3.6 rozlišuje složky politického spektra, porovná přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů
- 3.7 uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu
- 3.8 vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstev
- 3.9 obhájí svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování
- 3.10 vede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady
- 3.11 uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky

OBČAN A PRÁVO

Očekávané výstupy

Žák:

- 4.1 objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy
- 4.2 uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy a jak a kde je uveřejňují
- 4.3 rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady
- 4.4 vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů
- 4.5 na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek
- 4.6 rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním
- 4.7 rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti
- 4.8 rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet
- 4.9 ve svém jednání respektuje platné právní normy

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

Žák:

- 5.1 objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy
- 5.2 rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti
- 5.3 posoudí vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva
- 5.4 uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR
- 5.5 uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí
- 5.6 posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních projevů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky

ÚVOD DO FILOZOFIE A RELIGIONISTIKY

Očekávané výstupy

Žák:

- 6.1 objasní podstatu filosofického tazání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka
- 6.2 rozliší hlavní filosofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filosofického myšlení
- 6.3 eticky a správně argumentuje v dialogu a diskuzi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci
- 6.4 zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití
- 6.5 posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem
- 6.6 rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

TRH PRÁCE A PROFESNÍ VOLBA

Očekávané výstupy

Žák:

- 1.1 kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace
- 1.2 posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře
- 1.3 posoudí profesní poptávku na českém a evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním
- 1.4 vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi
- 1.5 vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu
- 1.6 reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy

PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY

Očekávané výstupy

Žák:

- 2.1 uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď
- 2.2 uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti
- 2.3 objasní funkci odborů
- 2.4 volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky
- 2.5 chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu

TRŽNÍ EKONOMIKA

Očekávané výstupy

Žák:

- 3.1 vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu
- 3.2 stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky
- 3.3 rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky
- 3.4 rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější
- 3.5 posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním
- 3.6 uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak požádat o živnostenské oprávnění
- 3.7 analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu

NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE

Očekávané výstupy

Žák:

- 4.1 objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu
- 4.2 rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje
- 4.3 uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění
- 4.4 na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inlace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů
- 4.5 vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit
- 4.6 uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti, a požádá o sociální dávku, na niž má nárok
- 4.7 objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikace v různých typech médií

FINANCE

Očekávané výstupy

Žák:

Hořické gymnázium

- 5.1 používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku
- 5.2 uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů
- 5.3 rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti
- 5.4 navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti
- 5.5 na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu)
- 5.6 navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč
- 5.7 vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení
- 5.8 vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN
- 5.9 vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby
- 5.10 objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank
- 5.11 využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- 1.1 usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých
- 1.2 zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace
- 1.3 podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- 2.1 korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích
- 2.2 posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění
- 2.3 projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

Očekávané výstupy

Žák:

- 3.1 orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách
- 3.2 uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků
- 3.3 orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství
- 3.4 zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

Očekávané výstupy

Žák:

- 4.1 projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu
- 4.2 zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování

- 4.3 uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost
- 4.4 rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení

OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- 5.1 rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události
- 5.2 prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel

Pravidelné projektové dny

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence (Výchova ke zdraví OVO 4.1 – 4.4)

učivo:

- sexuálně motivovaná kriminalita (pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchod se ženami)
- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání (šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti)
- autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy (zdravotní a psychosociální rizika)
- výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek
- návykové látky a bezpečnost v dopravě
- sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích (duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových a stresových situacích, rozhodování se v eticky problematických situacích)

Ochrana člověka za mimořádných událostí (Výchova ke zdraví OVO 5.1 a 5.2)

učivo:

- vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události
- živelní pohromy
- únik nebezpečných látek do životního prostředí
- jiné mimořádné události
- první pomoc (klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel)
- sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí (rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace)

Projektové dny budou pořádány ve spolupráci s odborníky na jednotlivé oblasti formou přednášek, besed, exkurzí, praktického cvičení, skupinové práce apod.

Základy společenských věd – 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: – klasifikuje obsah společenských věd, místo psychologie v jejich struktuře – objasní dělení psychologických disciplín, vysvětlí její vývoj a různé přístupy k poznání lidské psychiky – objasní pojem psychická struktura osobnosti – uvede základní psychické jevy a přiřadí je k příslušným kategoriím (psychické vlastnosti, stavy, procesy) – určí, které vnější a vnitřní vlivy působí na lidskou psychiku a jakým způsobem; svá tvrzení doloží na příkladech – rozčlení vývoj jedince do jednotlivých etap, charakterizuje momenty, které jsou klíčové pro změny lidské psychiky (v návaznosti na změny fyziologické či na nabývání vlastních životních zkušeností) – orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách – vysvětlí vztah mezi věkem jedince a vývojem poznávacích procesů – vysvětlí vztah mezi věkem jedince a vývojem myšlení – vymezí podstatu psychických vlastností, procesů a stavů – objasní podstatu a rozdíl mezi temperamentem a charakterem a v čem se tyto projevují – uvede typy temperamentu a složky charakteru	Člověk jako jedinec (Základy psychologie) - psychologie jako věda - předvědecká minulost psychologie - disciplíny psychologie, směry v psychologii - osobnost a její vlastnosti - lidská psychika - psychická struktura osobnosti - vlivy na lidskou psychiku - obecná psychologie - psychologie osobnosti, typologie osobnosti - vývojová psychologie - etapizace vývoje lidského jedince - změny v období adolescence (hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, emoční stavy, citové vztahy) - vývoj poznávacích procesů - vývoj myšlení - fyziologická podstata lidské psychiky - psychické jevy osobnosti - psychické vlastnosti osobnosti – temperament, schopnosti – inteligence a tvořivost, charakter, motivy a postoje, potřeby, volní vlastnosti - psychické procesy osobnosti – vnímání, smysly, paměť, myšlení, představy, fantazie, učení, city, vůle - psychické stavy osobnosti – stavy pozornosti, vědomí a změny vědomí - sociální chování - modely vzájemného chování související	modelová situace skupinová práce test projekt samostatná práce referát řízený rozhovor projekt problémové úlohy beseda exkurze	OVO:1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 Výchova ke zdraví: - Změny v životě člověka a jejich reflexe - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - Zdravý způsob života a péče o zdraví PT: Osobnostní a sociální výchova - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Hořické gymnázium

(tzv. charakterové vlastnosti) – uveďte základní zákonitosti a specifika psychických procesů: učení, myšlení, paměť – porovná jednotlivé styly učení, uveďte vzájemné souvislosti s pamětí a myšlením – uveďte vztah mezi vlohami, schopnostmi, inteligencí uveďte základní zákonitosti a specifika vnímání, pozornosti – určí, které faktory ovlivňují lidské poznávání a jakým způsobem mohou znesnadnit lidské vztahy (haló efekt, chyba 1. dojmu atd.) – zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce – uveďte druhy komunikace a vysvětlí specifika lidské komunikace – na příkladech ukáže působení reklamy na člověka – uveďte možnosti a příčiny chyb v zaměřenosti lidské osobnosti – porovná možné způsoby řešení konfliktů – vyjmenuje zásady duševní hygieny – uveďte nejčastější duševní poruchy a jejich příčiny – provede psychologickou analýzu vlastní osobnosti (popíše sám sebe z hlediska temperamentu, charakteru, schopností, studijních návyků, volných vlastností), kriticky posoudí své přednosti a nedostatky – na základě sebehodnocení rozhoduje o své budoucí profesní orientaci – uveďte základní rozdíly mezi psychologii a	s etickými a psychosociálními aspekty partnerského a sexuálního života - chyby v sociálním poznávání - role, postoje, komunikace - sociální psychologie - psychologie reklamy - náročné životní situace - zátěžové situace - vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví - stres, frustrace a deprivace - konflikt - systém psychologického poradenství - psychohygiena - péče o duševní zdraví - duševní poruchy - sebepoznání a sebehodnocení - celoživotní učení a sebevýchova Člověk ve společnosti (Základy sociologie)		
--	--	--	--

Hořické gymnázium

sociologií – porovná jednotlivé etapy, jejich odlišnosti a dominantní pohledy – na hlavních postavách sociologického myšlení vysvětlí vývoj hlavních sociologických témat – vysvětlí postavení sociologie ve struktuře společenských věd a její praktickou roli v současné společnosti – vyjmenuje druhy a metody sociologického výzkumu a podmínky správného sběru dat – odůvodní nezbytnost výzkumu pro společnost – připraví si ve skupině a ve spolupráci se spolužáky vlastní výzkum a v průběhu školního roku jej vypracuje – vysvětlí různé pohledy na vztah člověka (společnosti) a přírody a na jeho místo – ukáže na příkladech vzájemné ovlivňování společenského vývoje přírodou a naopak – uvede negativní zásahy člověka do přírody a nezbytnost ochrany přírody – korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích – vysvětlí význam slova kultura a jeho vztah k pojmu příroda – objasní základní funkce kultury a její význam pro člověka – rozebere pojem masová kultura, uvede typické projevy a zhodnotí její přínos i negativní dopady na současného člověka – uvede vývoj pohledu na skupinové složení společnosti, význam jednotlivých členění a důvody jejich změny v souvislosti s vývojem společnosti	- etapy vývoje sociologického myšlení - současná sociologie - Česká sociologie - předmět a struktura sociologie - vztah k dalším společenským vědám - sociologické disciplíny - sociologický výzkum - prvky a metody sociologického výzkumu - zadání vlastního výzkumu - příroda a společnost - vztah příroda – člověk (společnost) - přírodní faktory ovlivňující společnost - význam začlenění jedince do sociálních vazeb, proces socializace - mezilidská komunikace, problémy v mezilidských vztazích - rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi - modely sociálního chování v intimních vztazích - kultura - funkce kultury - členění kultury - masová kultura, klady a zápory - skupinová struktura společnosti - primární a sekundární skupina - sociální skupiny a útvary - teorie davu - referenční skupina - sociální pozice, status a role - sociální struktura a problém rovnosti - sociální mobilita - stratifikační teorie		OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5 Výchova ke zdraví: - Vztahy mezi lidmi a formy soužití - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence PT: Osobnostní a sociální výchova - Morálka všedního dne PT: Multikulturní výchova - Psychosociální aspekty interkulturality PT: Mediální výchova - Uživatelé - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách
---	---	--	--

Hořické gymnázium

– rozebere různé stratifikační teorie a vysvětlí, proč je jejich základem nevyhnutelná společenská nerovnost – umí pracovat s termíny sociální pozice, status, role, mobilita – na příkladech vysvětlí význam sociální kontroly – objasní svět norem, jejich tvorbu a nevyhnutelnost pro fungování společnosti – orientuje se v pojmech norma, zákon, právo, morálka – vysvětlí pojem deviace, její přirozené a sociálně patologické formy – na teorii vytěsnění objasní rozdílný přístup společnosti k různým deviačním projevům	- sociální kontrola - jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování) - normy a deviantní chování - chápání norem - deviace a sociální patologie - teorie vytěsnění - sociální problémy: nezaměstnanost, kriminalita, extremismus - sexuálně motivovaná kriminalita - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání - rodina, práce, masmédia, životní prostředí - vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem - partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina - náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče - rizika spojená s volbou životního partnera - krizové situace v rodině		Spolupráce s nízkoprahovým zařízením (např. PoHoDa v Hořicích)
---	--	--	---

Základy společenských věd – 2. ročník

Žák: – vymezí pojem stát a jeho charakteristické náležitosti – objasní podstatu státu jako mocenské organizace společnosti – vysvětlí základní funkce státu a jejich historický vývoj	Občan ve státě (Politologie) - vznik, podstata a vymezení - znaky státu - funkce státu - typy a formy státu - politologie a politika - název, charakteristika, vývoj politologie	skupinová práce modelová situace test samostatná práce referát problémové úlohy	OVO: 3.1,3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.10, 3.11 PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních
---	---	--	---

Hořické gymnázium

– rozliší na konkrétních příkladech pojmy občan a obyvatel státu – rozliší a porovná historické a současné typy států – rozliší formy státu podle základních kritérií – demonstruje na konkrétních příkladech rozdíly mezi unií, federací a konfederací – objasní pojem politologie a politická věda – vysvětlí vývoj politologie jako vědní disciplíny a zdůrazní nejvýznamnější postavy světové a české politologie – objasní pojem politika a vysvětlí obsah politické činnosti – charakterizuje demokratickou politickou kulturu – objasní pojem demokracie, vymezí její základní formy – vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje – popíše dělbu moci v demokratických státech a vysvětlí systém brzd a rovnováh – charakterizuje vznik Československa a samostatné ČR – charakterizuje ústavu ČR včetně Listiny základních práv a svobod – orientuje se v politickém systému ČR a definuje fungování politických stran v ČR – orientuje se v programech politických stran – objasní význam demokratických voleb pro uplatňování nepřímé demokracie – porozumí základním volebním systémům – orientuje se v problematice lidských práv – rozliší charakteristické znaky vybraných	- definice, předmět, metoda, nejvýznamnější představitelé - politika a politický program - systém, moc a autorita - demokracie a právní stát - světové ústavy a jejich vývoj - základní principy fungování demokracie - politické subjekty - politický život ve státě - úřady - politický systém ČR - Ústava ČR - občanská společnost a její instituce - občanská práva a povinnosti - politické strany - volby a volební systémy - svoboda, lidská práva, volnost, spravedlnost - politické doktríny a ideologie - zakotvení lidských práv v dokumentech - porušování a ochrana lidských práv - funkce ombudsmana	řízený rozhovor exkurze projekt beseda	souvislostech - Žijeme v Evropě PT: Multikulturní výchova - Psychosociální aspekty interkulturality PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
---	---	---	---

ideologií (liberalismus, konservatismus, socialismus, anarchismus, nacionalismus, fašismus, komunismus a socialismus, feminismus, environmentalismus) – vysvětlí, jakými způsoby se státy zapojují do mezinárodních vztahů – posoudí důvody, význam, výhody a nevýhody mezinárodní spolupráce – charakterizuje účel a náplň činnosti vybraných významných mezinárodních organizací – zhodnotí aktuální postavení ČR v rámci mezinárodní spolupráce a mezinárodních organizací – posoudí důvody vzniku evropské integrace – vysvětlí podstatu, význam a cíle EU – uvede významné mezníky ve vývoji evropské integrace od počátků do současnosti – analyzuje strukturu orgánů EU, objasní náplň jejich činnosti – uvede princip zastoupení jednotlivých států v Radě EU, Evropské komisi, Evropském parlamentu – zná základní pojmy – diplomatická mise, atašé, chargé d'affaire, konzul – navrhne situace, v nichž se občan potřebuje obrátit v případě potřeby na instituce českého zastoupení v zahraničí – objasní pojem globalizace – posoudí její příčiny a důsledky – zhodnotí, jak se globalizace projevuje v různých sférách každodenního života	Mezinárodní vztahy, globální svět - mezinárodní vztahy - typy mezinárodní spolupráce: důvody, význam - významné mezinárodní organizace: jejich účel a náplň činnosti (RE, NATO, OSN) - evropská integrace: podstata, význam, vývoj - Evropská unie: podstata, význam, cíle - struktura, činnosti orgánů EU - jednotná evropská měna - diplomacie - spolupráce a zastoupení ČR v zahraničí - globalizace: podstata, projevy, klady a zápory - globální problémy: příčiny, důsledky		OVO: 5.1,5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6
---	---	--	---

Hořické gymnázium

– určí klady a zápory globalizace, vyjádří se k otázce globálních problémů a domýšlí jejich možná řešení nebo zmírnění důsledků – rozliší morální a právní normy, vysvětlí odlišnost v postihu při porušení morálky a práva – odůvodní účel sankcí při porušení právní normy – uvede, které státní orgány vydávají státní předpisy, jak a kde je uveřejňují, rozlišuje základní a prováděcí právní předpisy – vysvětlí proces tvorby zákonů, pojmy zákonodárná iniciativa, prezidentské veto – rozliší fyzickou a právnickou osobu – vysvětlí právní subjektivitu a způsobilost k právním úkonům a rozdíl mezi nimi – vymezí podmínky vzniku a zániku právních vztahů, práva a povinnosti účastníků, uvede příklady – rozeznává občanské a trestní soudní řízení – rozlišuje právní odvětví – uvede příklady právních problémů, se kterými se může občan obracet na jednotlivé právní instituce – vysvětlí strukturu soudů ČR – rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany – objasní pojem trestného činu, rozlišuje mezi trestným činem a přestupkem – rozlišuje mezi pachatelem a účastníkem trestného činu – vymezí podmínky trestní odpovědnosti, objasní	Občan a právo - morálka a právo, právo jako minimum morálky, charakteristika morální a právní normy - smysl a účel práva, právní a morální vědomí, svědomí, veřejné mínění, stát jako garant dodržování právních norem - vývoj práva - právní síla, právní řád a normy, descendenční teorie - právní řád ČR a jeho uspořádání - prameny práva, instituce zajišťující zákonnost ve státě - právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům - právní vztahy, práva a povinnosti účastníků právních vztahů - právnické profese, účel a průběh občanského soudního řízení, orgány činné v trestním řízení - právní poradenství, činnost a úkoly občanských poraden - státní zastupitelství, soudy, mluvčí pro lidská práva - druhy právních norem - smlouvy, jejich obsah a význam - všeobecné podmínky smluv - právo veřejné, soukromé a veřejně soukromé, ústavní a správní právo		OVO: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9 Výchova ke zdraví - Vztahy mezi lidmi a formy soužití - Změny v životě člověka a jejich reflexe - Ochrana člověka za mimořádných událostí - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
---	---	--	--

Hořické gymnázium

pojmy skutková podstata trestného činu a vina – uvede typy trestů a ochranných opatření, zhodnotí funkci a účel trestů a ochranných opatření – uvede typy trestných činů a reflektuje možnost překročení zákona ve vztahu k vlastní osobě – orientuje se v občanském a rodinném právu – objasní základní zásady trestního práva procesního (trestního řízení) – rozlišuje mezi obviněným a obžalovaným – objasní pojmy práva věcná a práva závazková – vysvětlí pojem věc hmotná (movitá, nemovitá) a věc nehmotná, uvede jejich příklady – objasní pojem vlastnictví, spoluvlastnictví – reflektuje meze vlastnického práva – uvede příklady možností dědického práva, vyloží princip dědictví ze zákona – vymezí podmínky vzniku a zániku závazků, uvede příklady nejběžnějších typů závazků. – vyloží principy rodinného práva – vymezí podmínky vzniku a zániku manželství – objasní právní aspekty rodinných vztahů (zejména rodič – dítě) – objasní vyživovací povinnosti ve vztahu rodič- dítě i dítě-rodič – rozumí právům dítěte – vyloží pojem domácí násilí – zná rozdíl mezi adopcí a osvojením – objasní smysl a obsah Zákoníku práce – rozliší na konkrétních příkladech základní typy	- trestní právo, podmínky trestní odpovědnosti - tresty a ochranná opatření - trestné činy a přestupky - trestní právo procesní - trestní řízení - občanské právo - vlastnictví, spoluvlastnictví - dědictví - věcná práva - závazkové právo, vznik a zánik závazků, druhy smluv - rodinné právo - manželství, rodinné vztahy - vyživovací povinnosti - náhradní rodinná výchova Pracovněprávní vztahy - pracovní právo		OVO Člověk a svět práce:
--	--	--	---------------------------------

Hořické gymnázium

pracovních poměrů – demonstruje na příkladu z praxe, co musí obsahovat pracovní smlouva, aby byla platná (za jakých okolností je neplatná) – posoudí na příkladu, zda nebyla porušena důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	- práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny) - pracovní poměry (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné) - odbory - bezpečnost práce: zásady, ekologie - pracovní úraz, odškodnění		2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5
---	--	--	-------------------------

Základy společenských věd – 3. ročník

Žák: – rozlišuje mezi ekonomikou a ekonomikou – objasní pojmy základní ekonomické subjekty, základní ekonomické otázky – objasní pojmy statek, služba a potřeba z hlediska ekonomického uvažování – rozlišuje tržní a plánovanou ekonomiku – objasní pojem poptávka, uvede faktory ovlivňující poptávku, doloží na ilustračních příkladech – objasní pojem nabídky, uvede faktory ovlivňující nabídku, doloží na ilustračních příkladech – vysvětlí tržní mechanismus na základě střetávání poptávky a nabídky, objasní tvorbu ceny na trhu – objasní princip změny rovnováhy na trhu, doloží na ilustračních příkladech – uvede příklady selhání trhu, objasní jejich	Tržní ekonomika - ekonomie, ekonomika - typy ekonomik - ekonomický cyklus - tržní mechanismus - nabídka a poptávka - tvorba ceny - globální ekonomické otázky - tržní zákony a selhání trhu - právní subjekty v ekonomice (typy firem) - právní formy podnikání (živnost, obchodní společnosti, družstvo) - právní normy týkající se podnikání - obchodní společnosti - marketing a public relations - reklama, reklamní agentury	referát skupinová práce modelová situace projekt problémové úlohy test samostatná práce řízený rozhovor beseda exkurze	OVO Člověk a svět práce: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7
---	---	--	---

Hořické gymnázium

příčiny – rozlišuje mezi různými právními subjekty v ekonomice, porovnává jejich výhody a nevýhody pro různé typy podnikání – posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním – rozlišuje mezi účetním ziskem a ekonomickým ziskem, objasní pojmy explicitní a implicitní náklady – orientuje se v základních právních normách týkajících se podnikatelské činnosti – porovná druhy obchodních společností – rozliší výrazy marketing a management, jejich roli v tržní ekonomii – charakterizuje a rozliší jednotlivé formy peněz a objasní jejich funkci – odliší na příkladech funkci centrální banky a komerčních bank – navrhne a posoudí možnosti financování svých potřeb v konkrétních životních situacích v rámci rozpočtu domácnosti – vysvětlí výrazy úvěr, leasing a způsob jejich užití včetně rizik s nimi spojených – objasní základní principy kapitálového trhu – uvede základní typy cenných papírů – objasní princip obchodování na burze – posoudí bezpečnost investice do cenných papírů	Finance - peníze v tržní ekonomice - funkce peněz - formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně - banky a bankovní soustava - ČNB a komerční banky - specializované finanční instituce - moderní formy bankovníctví - kapitálový trh, burza, cenné papíry, akcie - finanční produkty – využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty - úvěry, leasing, úrokové sazby, RPSN - pojištění - hospodaření domácnosti: rozpočet, tok peněz - spotřební výdaje		OVO Člověk a svět práce: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11
--	---	--	---

Hořické gymnázium

– posoudí na konkrétním případě vývoj makroekonomických ukazatelů a jejich vliv na životní úroveň občanů – uvede konkrétní příklady zásahu státu do tržní ekonomiky – objasní na příkladech, jak občan přispívá do státního rozpočtu a co z něho získává – rozliší způsob úhrady přímých a nepřímých daní – popíše systém sociálního a zdravotního pojištění – orientuje se v základních typech daní – uvede, jakým způsobem se podává daňové přiznání – vysvětlí podstatu inflace – umí vypočítat životní minimum – objasní funkci podpory v nezaměstnanosti – kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace – posoudí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře vysvětlí, jak se vytváří rovnováha mezi poptávkou a nabídkou práce – rozpozná typy a příčiny nezaměstnanosti – posoudí účinky migrace na alokaci práce v mezinárodním měřítku – posoudí efektivnost a otevřenost pracovního	- práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice - základní makroekonomické ukazatele - zásahy státu do ekonomiky - státní a veřejné rozpočty - daňová soustava ČR - monetární politika ČNB - inflace, kurz měny, zahraniční platební bilance, HDP - důchodový systém - systém sociálních dávek - životní minimum - nezaměstnanost - státní politika zaměstnanosti - systém sociálního a zdravotního pojištění Trh práce a profesní volba - práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností - pracovní úspěšnost a kariérní růst - vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka) - dobrovolnictví - nabídka práce a poptávka po práci - mezinárodní migrace práce, pracovní trh v EU, nezaměstnanost - globalizace pracovního trhu - vytváření pracovních míst, informační,		OVO Člověk a svět práce: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7 OVO Člověk a svět práce: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 PT: Osobnostní a sociální výchova - Spolupráce a soutěž PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě
---	--	--	--

Hořické gymnázium

trhu v rámci EU a také EU k ostatnímu světu – najde informace o nabídce práce – porovnává úroveň pracovní mobility v EU i mimo ni – vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi – objasní podstatu filozofického tazání – vysvětlí vztah filozofie k mýtu, náboženství, umění, ideologii a světovému názoru – provede zamyšlení nad základními filozofickými otázkami – rozliší předmět jednotlivých filosofických disciplín – charakterizuje a rozliší hlavní filozofické směry a jejich představitele – porovná antický a středověký obraz světa a význam křesťanství pro další vývoj vztahu filozofie a teologie – identifikuje charakteristické znaky jednotlivých směrů 19. a 20. století – charakterizuje a na příkladech ukáže pluralismus současné filozofie – rozezná hlavní světová náboženství – porozumí roli náboženství v každodenním životě – orientuje se v problematice církví a sekt	poradenské a zprostředkovatelské služby - profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání - přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie) - osobní management: plánování osobní práce, time management - zaměstnání a mezilidské vztahy - zaměstnání a rodina - workholismus Úvod do filozofie a religionistiky - předmět, vznik a vývoj filozofie - filozofie jako vidění světa v celku - obrat od mýtu k logu, vztah filozofie, náboženství, mýtu vědě a umění - dělení filozofie, hlavní filosofické disciplíny - filozofie v dějinách – klíčové etapy a směry filozofického myšlení - současná filozofie - víra v lidském životě - podoby víry, znaky náboženské víry - světová náboženství, religionistika - církve a sekty		OVO: 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6
--	---	--	--

Hořické gymnázium

– poukáže na roli náboženství v problémech současného světa			
---	--	--	--

5. 12 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Dějepis* rozšiřuje a upevňuje poznatky o vývoji činností a myšlení člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je dosažení vyššího stupně historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků, jevů a vztahů mezi nimi, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. V tomto kontextu se jedná především o dějiny od konce 18. až do konce 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace a jejich kořenů (antické dědictví, křesťanství, rozvoj plurality, demokracie a parlamentarismu). Vědomí těchto hodnot je nutnou přípravou žáků na život v integrované Evropě, v Evropské unii. Důležité je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím národních dějin, dějin širších regionů i dějin místních.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a společnost* v RVP. Navazuje na znalosti a dovednosti, které žáci získali na nižších stupních vzdělávání. Dějepis se vyučuje od prvního do třetího ročníku s dotací dvě hodiny týdně.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	2	2	2	0

Výuka překračuje rámec jediného předmětu, dotýká se vlastně všech předmětů i průřezových témat, protože se zabývá vývojem jakéhokoliv konání člověka. Každému vyučovacímu předmětu tedy pomáhá poznat vlastní minulost a vývoj a zařadit ho do kontextu s jinými předměty a činnostmi. Výuka může být také realizována v podobě exkurzí, besed či praktických cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu DĚJEPIS**KOMPETENCE K UČENÍ****Učitel:**

- Podporuje rozvíjení aktivního zájmu žáků o poznávání historie své vlasti, Evropy a světa.
- Učí žáky různým metodám poznávání duchovních, kulturních a materiálních výtvarů minulosti.
- Učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.
- Učí žáky vyhledávat, zpracovávat, používat a kriticky hodnotit potřebné informace v odborné literatuře, z historických pramenů a na internetu.
- Učí žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment.
- Uplatňuje individuální přístup k žákovi, motivuje k učení. Při hodnocení používá spíše prvky pozitivní motivace.
- Jde příkladem - neustále si dalším vzděláváním ve svém oboru rozšiřuje svůj pedagogický obzor a snaží se badatelskou činností shromáždit a veřejně prezentovat nové poznatky ve svém oboru.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Učitel:

- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učí žáky prakticky problémy řešit.
- Učí žáky rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu a rozčlenit ho na části.
- Učí žáky při řešení problémů uplatňovat vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení učí využívat i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti historických faktů.
- Učí žáky základům logického vyvozování a předvídání důsledků z analýzy historických faktů.
- Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.
- Učí žáky vytvářet hypotézy, navrhnout postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problémů.
- Podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Podporuje využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů.
- Učí zvažovat možné klady a zápory jednotlivých variant řešení problémů, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.
- Jde příkladem - učí se lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Učitel:

- Vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci.
- Učí žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup, výsledky a závěry svých zjištění a prezentovat svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem.
- Klade důraz na kulturní úroveň mluveného i písemného projevu.
- Vede žáky k tomu, aby s porozuměním používali odborného jazyka.
- Vede žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.
- Jde příkladem profesionálním přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Učitel:

- Vede žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.
- Učí žáky stanovit si cíle a priority s ohledem na své schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky.
- Učí žáky pracovat v týmech, učí je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Učí žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci a význam ostatních členů týmu.
- Upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování.
- Jde příkladem tím, že podporuje spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Učitel:

- Vede žáky k poznání možností praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě.

Hořické gymnázium

- Vede žáky k posuzování událostí a vývoje veřejného života, ke sledování, co se děje v jejich bydlišti a okolí, učí je zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.
- Vede žáky k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí.
- Učí žáky uvažovat o chodu společnosti a civilizace z hlediska udržitelnosti života, vede je k takovému rozhodování a jednání, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu a životní prostředí ani kulturní a materiální výtvořiny minulosti, ale aby je sami aktivně chránili.
- Vytváří a upevňuje v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím, vede je ke spoluvytváření tohoto bohatství.
- Respektuje osobnost žáka a jeho práva a sám vyžaduje respektování vlastní osobnosti.
- Buduje přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.
- Chová se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přeje a vyžaduje, aby se oni chovali k němu.

KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI

Učitel:

- Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Vede žáky cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovat o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření.
- Vede žáky k rozvíjení svého osobního i odborného potenciálu, k rozpoznávání a využívání příležitostí pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě.
- Učí žáky optimálně plánovat a provádět jejich pracovní činnosti a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat.
- Vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocování informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit.
- Seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie.
- Jde příkladem, příkladně si plní své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku).

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru DĚJEPIS

ÚVOD DO STUDIA HISTORIE

Očekávané výstupy

Žák:

- 1.1 charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého
- 1.2 rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí interpretace

PRAVĚK

Očekávané výstupy

Žák:

- 2.1 objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku, charakterizuje pojem archeologická kultura
- 2.2 vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti
- 2.3 zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku

STAROVĚK

Očekávané výstupy

Žák:

- 3.1 zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společností, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace
- 3.2 objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy
- 3.3 popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin

STŘEDOVĚK

Očekávané výstupy

Žák:

- 4.1 objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě, vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti
- 4.2 definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích
- 4.3 charakterizuje základní rysy vývoje na našem území
- 4.4 vymezí specifika islámské oblasti
- 4.5 vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu

POČÁTKY NOVOVĚKU

Očekávané výstupy

Žák:

- 5.1 rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14. – 17. století, zhodnotí jejich praktické dopady
- 5.2 porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám
- 5.3 popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj
- 5.4 vymezí základní znaky stavovství a absolutismu, uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů
- 5.5 posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry

OSVÍCENSTVÍ, REVOLUCE A IDEA SVOBODY, MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák:

- 6.1 určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století
- 6.2 na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení
- 6.3 posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů
- 6.4 vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev, vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů
- 6.5 charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky, rozpozná její ekologická rizika, určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace

- 6.6 vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období

MODERNÍ DOBA I – SITUACE V LETECH 1914 - 1945

Očekávané výstupy

Žák:

- 7.1 charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky
- 7.2 uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku
- 7.3 vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie, objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit
- 7.4 vysvětlí souvislosti mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil
- 7.5 popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury

MODERNÍ DOBA II – SOUDOBÉ DĚJINY

Očekávané výstupy

Žák:

- 8.1 charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty
- 8.2 vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku, zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi
- 8.3 porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích
- 8.4 popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí, zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování
- 8.5 objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí, objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě
- 8.6 vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - charakterizuje předmět historie a její specifika jako vědy - orientuje se v dějepisné mapě - vyhledává informace a historické prameny, umí je rozlišit a využívat (knihovny, muzea, archívy) - rozliší a seřadí vývojové typy člověka - popíše způsob obživy a pravěké nástroje a vysvětlí neolitickou revoluci - popíše rodovou společnost vznik náboženství - ukáže na dějepisné mapě, kde se lidé začali zabývat zemědělstvím nejdříve a které začali užívat nejdříve kovy, uvede důsledky užívání kovů - uvede některá archeologická naleziště u nás - vysvětlí důvod a místo vzniku prvních států – mapa - uvede příklady, co přinesly starověké státy Orientu světu v oblasti materiální i duchovní kultury - popíše způsob života ve staroorientálních a antickém státě - uvede přírodní podmínky významné pro vznik řeckých států, zdůvodní řeckou kolonizaci a její důsledky - rozliší spartské a athénské zřízení (aristokratická a demokratická vláda), zná výsledky řecko – perských	Úvod do studia historie - význam historického poznání pro současnost - práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití - dějepisná mapa - pomocné vědy historické - periodizace dějin Pravěk - vývojové typy člověka - pravěké nástroje - vznik náboženství - doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit, eneolit) - doba bronzová - doba železná - stěhování národů a barbarská Evropa v době římské Starověk - obecné znaky nejstarších civilizací - staroorientální státy, Mezopotámie, Egypt, Fénicie, Izrael, Persie, říše Chetitů, Indie, Čína - počátky písma, věd a první zákony, kulturní přínos starověkých civilizací, Židé a judaismus - antické Řecko, Mykénské, homérské, archaické a klasické období, řecká	beseda řízený rozhovor praktické provedení skupinová práce problémové úlohy vyprávění test referát prezentace popis s demonstrací práce s prameny	OVO: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 PT: Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž PT: Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí PT: Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy

Hořické gymnázium

válek a peloponéské války a válek Alexandra Makedonského - doloží příklady vlivu řecké vzdělanosti, vědy a umění na další vývoj v historii - doloží, jak se z Říma stalo impérium, zhodnotí významné osobnosti a události v řím. dějinách - vysvětlí úlohu křesťanství a odkaz římské kultury - porovná vývoj západořímské a východořímské říše	demokracie, vzdělanost a kultura, doba Alexandra Makedonského a helenismus - starověký Řím - vývoj Říma do ovládnutí Itálie, krize římské republiky, římské císařství, počátky křesťanství, římská kultura, krize a rozpad říše západořímské - naše země a Evropa v době římské - civilizovanost, barbarství - Limes romanus Středověk - utváření středověké Evropy - francká říše a oblast západní, byzantsko - slovanská oblast, východní a střední Evropa – první státní útvary na našem území		
- objasní, co je stěhování národů (využití map), uvede význam Byzantské říše pro vzdělanost Slovanů - rozliší základní pojmy islámu, uvede příklady arabské kultury v raném středověku - zhodnotí úlohu křesťanství v raném středověku - uvede příklady karolinské kultury - objasní nutnost sjednocení slovanských kmenů pro obranu před kočovnými kmeny - vyhledá příklady pro výlučnost kultury Velké Moravy a důležitost cyrilometodějské mise			

Dějepis - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - rozliší základní pojmy islámu, uvede příklady arabské kultury v raném středověku - využije dokumentů a mapy pro doložení úlohy	Středověk - islám a arabská říše - mongolská a turecká expanze - české knížectví, české království za	test referát prezentace	OVO: 4.4, 4.5, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5

Hořické gymnázium

Přemyslovců v našich dějinách - vysvětlí vznik západních států v Evropě - uvede znaky románského a gotického slohu, příklady staveb, vysvětlí změny v zemědělské výrobě, popíše život ve středověkém městě, uvede příklady řemesel - pomocí mapy a dějepisného atlasu doloží rozvoj českého státu za Lucemburků - posoudí události stoleté války - zhodnotí úlohu reformátora Jana Husa, popíše způsob boje husitů a význam husitství pro prosazování plurality ve společnosti - zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad, jednotu bratrskou, stavovský stát za Jagellonců - vybere hlavní znaky a příklady památek renesanční kultury ve světě i u nás, objasní pojem humanismus a jeho projev - objasní základní pojmy a shrne okolnosti související se vznikem střeoevropského soustátí - na mapě ukáže cesty mořeplavců, uvede důvody hledání nových cest - shrne význam objevných plaveb a jejich důsledků - sestaví přehled hlavních reformátorů a míst jejich působení - objasní pojem: absolutní monarchie, stavovská monarchie, parlamentarismus v Anglii - uvede významné osobnosti rudolfínské doby - vysvětlí úlohu českých stavů, popíše průběh stavovského povstání - popíše průběh třicetileté války - zhodnotí osobnost J. A. Komenského a význam díla	posledních Přemyslovců - český stát a Lucemburská dynastie - křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko, vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství, křížové výpravy, kacířství, husitství - Evropa v období vrcholného a pozdního středověku - venkov a zemědělství, kolonizace, rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace - vzdělanost a umění středověké společnosti - český stát v době husitské Počátky novověku: - renesance a humanismus, reformace - počátky česko – uherského soustátí, postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí - zámořské plavby - rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku, třicetiletá válka - absolutismus, stavovství a parlamentarismus - barokní kultura, politika, náboženství	problémové úlohy praktické provedení modelová situace řízený rozhovor beseda práce s prameny popis s demonstrací skupinová práce vyprávění	PT: Osobnostní a sociální výchova - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž PT: Multikulturní výchova (všechny tematické okruhy) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (všechny tematické okruhy) PT: Environmentální výchova - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a České republiky PT: Mediální výchova - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich význam
---	---	---	---

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - vysvětlí pojem osvícenství a absolutní a konstituční monarchie - zhodnotí vliv osvícenců, posoudí osobnost panovníka a jeho reformy, uvede nové myšlenky doby a jejich hlavní představitele - aplikuje poznatky o osvíceném absolutismu a zhodnotí význam uvedených panovníků, doloží jejich reformami, zhodnotí důsledky reforem - popíše boj za nezávislost (USA) a vysvětlí vznik občanské společnosti, sestaví přehled (typy) států a vlád, stanoví příčiny, popíše průběh francouzské revoluce a zhodnotí význam - rozpozná charakter válek, posoudí úlohu osobnosti v dějinách - uvede podstatu průmyslové revoluce, objasní základní pojmy, zdůvodní vznik průmyslové společnosti - stanoví předpoklady, úkoly a cíle národního obrození, posoudí úlohu buditelů, porovnává utváření dalších novodobých národních společností (hlavně slovenské, německé a italské) - vysvětlí, jak se hledaly odpovědi na řešení sociálních otázek, provede přehled hnutí, uvede cíle a zhodnotí výsledky - vysvětlí vzestup jednotlivých velmocí a jejich imperiální politiku, nástup Ruska mezi velmoci - vysvětlí význam sjednocení pro další vývoj Německa	Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti - osvícenství - osvícenský absolutismus v Evropě a v rakouské monarchii - velké revoluce – francouzská revoluce 1789 – 1799, vznik USA, rok 1848 - Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu - rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře - utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské), emancipační hnutí sociálních skupin - předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí, nástup Ruska jako evropské velmoci, USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do 1. světové války - vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer 1. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů - proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle époque“ přelomu 19. a 20. století	test referát prezentace problémové úlohy praktické provedení modelová situace řízený rozhovor beseda popis s demonstrací skupinová práce vyprávění práce s prameny	OVO: 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6 PT : Osobnostní a sociální výchova - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (všechny tematické okruhy) PT: Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí PT: Environmentální výchova - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a České republiky

Hořické gymnázium

- stanoví příčiny, popíše průběh, určí důsledky pro další vývoj USA - zhodnotí vzájemné střetávání velmocí, porovná diplomatické a vojenské úsilí a vznik bloků před 1. světovou válkou - porovná změny v životním stylu, změny technické a sociální na přelomu století - zhodnotí kvalitativní i kvantitativní nárůst vzdělanosti a umění přelomu 19. a 20. století - uvede vztahy mezi velmocemi, rozpory a lokální střety, rozliší pojmy: záminka a příčiny, vyhledá příčinné vztahy, popíše průběh války, posoudí výsledek a důsledky - vysvětlí příčiny revoluce v Rusku, bolševickou ideologii - posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy - vysvětlí boj o samostatnost, uvede formy odboje a hlavní představitele - rozliší politické směry v ČSR, opatření, reformy, zhodnotí úroveň země a mezinárodní postavení - vysvětlí nárůst poválečné revoluční vlny, objasní vznik a cíle fašistického hnutí - uvede projevy, snahy o řešení a důsledky krize, porovná různé cesty řešení krize (USA, německý fašismus, vlády Lidové fronty atd.) - na příkladech zhodnotí postoj umělců - rozpozná souvislost našich a světových dějin, rozliší postoje velmocí, uvede důsledky Mnichova pro nás a svět - uvede sled hlavních válečných událostí, hlavní	Moderní doba I – situace v letech 1914 - 1945 - první světová válka, české země v době první světové války, I. odboj - revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci - versailleský systém a jeho vnitřní rozpory - vznik Československa, Československo v meziválečném období - Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek - mnichovská krize a její důsledky - kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport) - druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředek vedení války, holocaust), Protektorát Čechy a Morava, II. odboj		PT: Mediální výchova - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách
--	--	--	---

Hořické gymnázium

etapy, rozhodující bitvy, postup spojenců, zhodnotí výsledek a důsledky 2. světové války - popíše život v protektorátě, zhodnotí organizování odboje vnitřního a zahraničního, jeho hrdiny, zhodnotí význam a činy našich vojáků a letců - objasní situaci v poválečném Československu ve všech oblastech - objasní komunistický převrat a jeho důsledky - posoudí závislost ČSR na SSSR - vysvětlí pojem studená válka, uvede příklady, vyhledá spojitost světových a národních dějin, určí zařazení do vojenských bloků - na příkladech rozliší systém totalitní a demokratický - zdokumentuje a porovná vnitřní situaci Maďarska v roce 1956 a Československa v roce 1968 - porovnává konflikty ve světě po 2. světové válce (např. Blízký východ), přiblíží vznik státu Izrael - s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému - seznámí se s pojmem „perestrojka“ a objasní snahu o změnu systému, přiblíží pád komunistických režimů - objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení v roce 1993 - zachytí proces evropské integrace a jeho význam - posoudí vnitřní a mezinárodní postavení ČR v současnosti	Moderní doba II. – soudobé dějiny - Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu) - Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj, SSSR jako světová velmoc, RVHP, Varšavská smlouva - euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie, USA jako světová velmoc - životní podmínky na obou stranách „železné opony“ - konflikty na Blízkém východě, vznik státu Izrael - dekolonizace, „třetí svět“ a modernizační procesy v něm – ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě - pád komunistických režimů a jeho důsledky, sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě - globální problémy moderní společnosti		
--	---	--	--

Hořické gymnázium

- sleduje tisk, televizi atd. a vyhledává informace o globálních problémech moderní společnosti			
---	--	--	--

5.13 Informatika

Charakteristika, obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah tohoto předmětu navazuje na znalosti a dovednosti ze základního vzdělávání.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	2	2	0	0

Realizují se následující vzdělávací oblasti a průřezová témata.

Člověk a svět práce. Žáci jsou vedeni k individuálnímu řešení problémů, projevují vlastní tvořivost i originalitu, snaží se dotahovat řešení do konce, v oblasti počítačové grafiky vytvářejí vlastní grafické návrhy, webové stránky, animované scény, fotoscénáře, plakáty na školní akce apod. Během vyučování prohlubují své dovednosti, asertivní komunikace se spolužáky i učitelem (výklad, řízená diskuze v teoretických oblastech výuky, frontální výuka atd.). Práce na společných projektech posiluje schopnost práce ve skupině, žáci si vyzkouší různé role při skupinové práci, čímž se připravují na budoucí začlenění do pracovního kolektivu (např. konstrukce vlastního modelu robota, multimediální animace atd.)

Multikulturní výchova – skupinové projekty napomáhají rozvoji vztahů mezi spolužáky.

Mediální výchova – velký důraz je kladen na projektové vyučování, žáci ve skupinách vytvářejí např. vlastní noviny, krátkou obrazovou reportáž ze života školy, fotoscénáře, reklamní sdělení apod. Vytvořené materiály žáci představují ostatním spolužákům, diskutují, prezentují své názory (prezentace, internetová konference s dalšími školami), v průběhu celého vyučovacího předmětu se žáci seznamují s novinkami v oboru pomocí referátů a prezentací. Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení – na příkladech si žáci ověřují relevanci získaných informací, snaží se chápat podstatu sdělení. Žák je veden k tomu, aby zejména sbíral, třídil a ověřoval věrohodnost informací ze zdrojů dostupných prostřednictvím internetu, ovládal práci s výpočetní technikou a se základními aplikacemi, dokázal prezentovat svoji práci, aplikoval získané znalosti a dovednosti ve všech ostatních vzdělávacích předmětech, zejména při zpracování dokumentů

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

- podněcuje žáky ke sběru informací a orientaci ve zdrojích informací – kompetence k učení, kompetence komunikativní, užívání výpočetní techniky – kompetence komunikativní, kompetence pracovní
- klade důraz na zpracování prezentací, obhajobu práce – kompetence pracovní, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů
- klade důraz na význam výpočetní techniky a digitálních technologií ve všech oblastech života – kompetence k učení, sociální a personální
- nabádá k dlouhodobé systematické práci – kompetence k řešení problémů, kompetence k učení

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru INFORMATIKA**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE****Očekávané výstupy**

žák

- 1.1 ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT

Hořické gymnázium

- 1.2 využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh
- 1.3 organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití
- 1.4 orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe

ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE

Očekávané výstupy

žák

- 2.1 využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci
- 2.2 využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů
- 2.3 posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací
- 2.4 využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky

ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ

Očekávané výstupy

žák

- 3.1 zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu
- 3.2 aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - ovládá základní pojmy informatiky - dodržuje základní bezpečnostní, hygienická pravidla a předpisy při práci s digitální technikou - ovládá základní pojmy z oblasti hardware - ovládá operační systém a systematicky pracuje s aplikacemi - instaluje a odinstaluje aplikace - ovládá základní funkce digitální techniky, diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky - propojuje vzájemně digitální zařízení - používá a rozlišuje základní formy dokumentů, určí, které jsou vhodné pro publikování na internetu	Informatika a výpočetní technika - historie, vývoj, užití, číselné soustavy - vymezení teoretické a aplikované informatiky - hygiena při práci s počítačem, ergonomie - bezpečnost při práci s digitální technikou, ochrana zdraví, první pomoc - možnosti využití ICT handicapovanými osobami Základy práce s počítačem a digitální technikou, hardware, operační systémy - digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi - hardware, funkce prostředků ICT, periferie a komponenty - technologické inovace - software, funkce operačních systémů - programové aplikace, uživatelské prostředí - digitalizace a reprezentace dat - správa souborů a složek, komprese - zabezpečení počítače, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat, licence Publikování - formy dokumentů a jejich struktura - zásady grafické a typografické úpravy dokumentu	referát písemný test, práce ve skupině, diskusní skupiny samostatná práce, písemný test, praktické cvičení samostatná práce, projekt, referát	Trh práce a profesní volba, Člověk a svět práce - integrace využití digitálních technologií OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 OVO: 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5

Hořické gymnázium

- sestaví webovou stránku v jazyce html (xhtml) - pracuje s kaskádovými styly - zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě na webových stránkách - použije pro presentaci na www fotografie, video nebo zvukovou nahrávku - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - zpracuje a prezentuje informace v grafické formě s využitím bitmapových grafických editorů - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - ovládá práci s textovým editorem - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové podobě	- esteticke zásady publikování - základy jazyka html (xhtml), kaskádové styly Rastrová grafika - základní pojmy počítačové grafiky - práce s bitmapovým grafickým editorem - příprava grafiky pro web - základní úpravy fotografií - konverze grafických formátů, export a import dat Textové editory - základy práce s textovým editorem - základní typografická pravidla pro práci s textem - svobodný software		
		práce ve skupině, projekt	
		projekt, samostatná práce, problémové úlohy	

Informatika – 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - pracuje s informacemi v souladu se zákony o	Počítačové sítě, internet, mobilní technologie, služby internetu		Média a mediální produkce

Hořické gymnázium

duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi - používá v počítačové komunikaci informační etiku - vyhledává informace z relevantních zdrojů	- typologie sítí, síťové služby - síťové protokoly, způsoby přenosu dat - vyhledávání a ověřování informací - globální charakter internetu - multikulturní a jazykové aspekty internetu, odborná terminologie	referát, samostatná práce, řízený rozhovor test	Role médií v moderních dějinách OVO: 3.1 Mediální výchova
-zpracuje a prezentuje informace v grafické formě s využitím rastrových a vektorových grafických editorů -uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem -pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví -provádí jednoduché úpravy digitálních fotografií, jejich archivaci a tisk -provádí jednoduché úpravy videonahrávek, jejich archivaci	Pokročilejší rastrová a vektorová grafika - základní pojmy vektorové a rastrové grafiky - příprava grafiky pro webové stránky - tvorba a úprava fotografií - tvorba 2D animací	skupinová práce samostatná práce	
- ovládá práci s programem na tvorbu prezentací - zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě na dané téma - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	Tvorba prezentací - základy práce s programem pro tvorbu prezentací - prezentace s komentářem - propojení s multimédií (fotografie, grafika, animace, video, audio)	samostatná práce na libovolné téma, problémové úlohy	Mediální výchova OVO: 3.1

Hořické gymnázium

- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - ovládá práci s tabulkovým kalkulátorem - zpracuje a prezentuje informace ve formě tabulek - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem, objekty a obrazem - při řešení úloh ze statistiky a konstrukci grafů a tabulek pracuje v prostředí MS Excel - pomocí vhodného softwaru pracuje s grafy a řeší lineární rovnice příp. nerovnice. - zpracuje a prezentuje audio a videosekvence - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci se zvukem a obrazem - pracuje se speciálním softwarem – dynamická geometrie, CAS, GIS apod. - pracuje se speciálním hardwarem – GPS apod. - objasní pojem algoritmus, zvolí vhodný algoritmus pro řešení dané úlohy, zaznamená ho pomocí vývojového diagramu nebo pomocí jednoduchých slov - sestaví (nebo upraví) program na ovládání robota (podle možností)	Tabulkové kalkulatory - základy práce s programem - odkazy, vzorce, funkce, databáze - grafy, tisk Statistika – práce s daty - analýza a zpracování dat - statistický soubor - tabulky, grafy Multimédia - základy práce na úpravě audia a videa - záznam, střih videa, renderování videa - audio a video formáty, komprese dat Aplikační software a hardware - dynamická geometrie v rovině - modelování a simulace - práce s GPS Algoritmizace - algoritmus a jeho vlastnosti - zápis algoritmu, vývojové diagramy - úvod do programování, robotika	samostatná práce samostatná práce, praktické ukázky problémové úlohy práce ve skupině	Mezipředmětové vztahy na libovolné předměty, zvláště pak na předměty s laboratorními cvičeními Mezipředmětové vztahy zvláště pak matematika a fyzika Mezipředmětové vztahy k libovolným předmětům OVO: 3.1,3.2
--	---	--	--

5. 14 Umění a kultura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu *Umění a kultura* odpovídá vzdělávacímu obsahu *Hudebního oboru*, *Výtvarného oboru* a společného vzdělávacího obsahu integrujícího tématu *Umělecká tvorba a komunikace*, jak byly vymezeny v RVP G. Zařazeny jsou také některé tematické okruhy průřezových témat *Osobnostní a sociální výchova*, *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*, *Multikulturní výchova* a *Mediální výchova*.

Vzdělávání v této oblasti kromě hlubšího poznání výtvarného, hudebního a dalších druhů umění vede žáka k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti a uměleckých oborů v jejich vzájemných vazbách a přesazích. Vzdělávací obsah umožňuje žákovi pochopit základní principy umělecké tvorby a procesu komunikace v umění a prohlubuje jeho schopnost reflexe umění a kultury jako celku.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Umění a kultura je povinný vyučovací předmět v prvním a druhém ročníku s dotací dvě vyučovací hodiny týdně. V prvním pololetí prvního ročníku mají žáci po jedné hodině týdně hudební i výtvarný obor. Ve druhém pololetí prvního ročníku si vybírají pouze jeden z těchto oborů. Většina výuky je v učebně školy. Některé aktivity mohou probíhat i ve volné přírodě, výstavních síních, galeriích, muzeích, historických objektech. Součástí výuky jsou i návštěvy koncertů, výstav a dlouhodobé projekty.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	2	2	0	0

Výchovné a vzdělávací strategie**Kompetence k učení**

Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit jim osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení:

- učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti, jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné a hudební činnosti
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech

Kompetence k řešení problémů

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému:

- učíme žáky různým technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru
- na modelových příkladech učíme žáky využívat vhodný algoritmus řešení problému
- podporujeme netradiční způsoby řešení v uměleckém vyjadřování

Kompetence komunikativní

Vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci:

Hořické gymnázium

- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky naslouchat druhým a vnímat umělecké projevy druhých jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

Kompetence sociální a personální

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých:

- vedeme žáky k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k umění
- učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k ostatním lidem

Kompetence občanské

Vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých; jako osobnosti zodpovědné za svůj život a za své životní prostředí; jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích:

- učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a k toleranci
- v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace
- jsme vždy připraveni komukoli z žáků podat pomocnou ruku
- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které není plný výtvarný prožitek možný

Kompetence k podnikavosti

Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit je používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit je chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky používat při jejich výtvarném a hudebním projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky
- učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými uměleckými profesemi

Vzdělávací obsah HUDEBNÍHO OBORU

PRODUKCE

Očekávané výstupy

žák:

- 1.1 využívá svůj pěvecký potenciál při zpěvu, vede svůj hlas ke správné artikulaci, uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě
- 1.2 využívá jednoduché hudební nástroje při individuálních i společných aktivitách
- 1.3 reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním i pohybovým dispozicím

- 1.4 orientuje se v zápise jednoduchých, popřípadě složitějších vokálních nebo instrumentálních písní a skladeb a na základě svých schopností tyto skladby realizuje

RECEPCE A REFLEXE

Očekávané výstupy

žák:

- 2.1 vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku
- 2.2 popíše a na vybraných hudebních dílech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje
- 2.3 interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit
- 2.4 orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla
- 2.5 odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích
- 2.6 uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání
- 2.7 uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout
- 2.8 upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat

Vzdělávací obsah VÝTVARNÉHO OBORU

OBRAZOVÉ ZNAKOVÉ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák:

- 1.1 porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného projevu, hudby, dramatického umění
- 1.2 rozpoznává specifičnosti jednotlivých obrazových znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci
- 1.3 v konkrétních případech vizuálně obrazných vyjádření vlastní umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky
- 1.4 objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření
- 1.5 na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě
- 1.6 na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace
- 1.7 pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vyjádření, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání
- 1.8 při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření
- 1.9 na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření, aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu

ZNAKOVÉ SYSTÉMY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ

Očekávané výstupy

žák:

- 2.1 nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů
- 2.2 využívá znalostí aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy
- 2.3 charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálních obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků
- 2.4 své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahu jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci
- 2.5 na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot
- 2.6 vytváří si přehled vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií
- 2.7 rozlišuje umělecké slohy a směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti) z hlediska podstatných změn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření
- 2.8 na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl
- 2.9 na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace
- 2.10 samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění

Společný vzdělávací obsah HUDEBNÍHO i VÝTVARNÉHO OBORU (integrující téma oborů)

UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy

žák:

- 3.1 vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě
- 3.2 vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční
- 3.3 na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci
- 3.4 uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí
- 3.5 vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti
- 3.6 objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu
- 3.7 objasní podstatné rysy aktuálního pluralitního, postmodernistického přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“
- 3.8 dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu

Hořické gymnázium

Hudební obor - 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - transponuje melodie do své hlasové polohy - správně zachází se svým hlasem, správně artikuluje - snaží se o improvizaci v dur a moll tóninách - uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě - orientuje se v notovém zápise - podle svých schopností reprodukuje zpívaný vzor, dotváří hudební melodie nebo vytváří vlastní jednoduchou hudební improvizaci - rozliší a reprodukuje základní intervaly od primy do oktávy - uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách - dokáže objasnit význam tvořivosti v procesu umělecké tvorby a v životě - upevní a ověří si své poznatky pomocí hry na hudební nástroje - podle svých možností reprodukuje na nástroje hudební motivy nebo kratší skladby a hudební doprovody, využívá hudební nástroje k vyjádření svých vlastních představ a myšlenek - orientuje se v zápise jednoduchých písní a skladeb a tyto skladby realizuje - rozezná a znázorní tempové a dynamické změny - reprodukuje pohyby prováděné při tanci nebo pohybových hrách	Vokální činnosti - pěvecký a hlasový projev (zpěv melodicky složitějších písní) - hlasová výchova, hlasová hygiena, artikulace - improvizace - intonování melodií - melodie, rytmus, tempo - základ harmonie - sólový a sborový zpěv - notový zápis a orientace v něm - umělecký proces a jeho vývoj Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje - tvorba instrumentálních doprovodů, jednoduchá aranžmá - nauka o hudebních nástrojích, partitura - vývoj notace - stupnice a tónina - orientace v notovém a grafickém zápise Hudebně pohybové činnosti - pohybové reakce na hudbu - pohyb hudby a gesto - pohybové etudy	praktické provedení test sluchová analýza referát prezentace	OVO: 1.1, 1.4, 3.1 PT: Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů OVO: 1.2, 1.4 PT: Mediální výchova - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy OVO: 1.3

Hořické gymnázium

- reaguje na hudbu pohybem podle svých schopností - uvědomuje si význam hudby v kulturních tradicích národa - rozpoznává hudebně výrazové prostředky - na vybraných dílech popíše důležité znaky tvorby - vysvětlí nezaměnitelný přínos skladatele, interpreta či díla - orientuje se ve vývoji hudebního umění - odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce - interpretuje a kriticky hodnotí hudbu, na základě svých schopností a zkušeností vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit - uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě	- tance lidové, dobové, společenské - pantomima Recepce a reflexe - postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny - hudba a její využití v běžném životě - hudba jako statek a zboží - základní atributy hudby: využití melodie, harmonie, rytmu, tempa a dynamiky v hudební kultuře - hudební dílo – hudební objekt - umělecká hodnota hudebního díla - hudebně výrazové prostředky, hudební forma, hudební znak, formální struktura a sémantika skladby - novodobá podoba tradičních forem - úloha skladatele a interpreta, vztah tvůrce a příjemce uměleckého díla - hudba vokální a instrumentální - inspirace folklórem, exotickými kulturami - periodizace hudebního vývoje - vývoj hudby – charakteristické hudební znaky: impresionismus, expresionismus, neobaroko, neoklasicismus - hudební styly a žánry - opereta, revue, muzikál, jazzová a rocková opera - komercializace hudby, hudební kýč - vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality		OVO: 2.1 – 2.8, 3.1 – 3.8 exkurze, koncert – dle možností a nabídky
--	--	--	---

Hořické gymnázium

	- prezentace uměleckého díla - role subjektu v uměleckém procesu		
--	---	--	--

Hudební obor - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě - upevní si a dle svých individuálních schopností dále rozšíří pěvecký repertoár - orientuje se v notovém zápisu vokálních kompozic - využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu - při mluveném projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje - orientuje se v zápise přiměřeně náročných vokálních skladeb a dokáže je na základě svých individuálních hudebních schopností realizovat - upevní a ověří si své poznatky pomocí hry na hudební nástroje - podle svých schopností používá hudební nástroje jako prostředek sdělování myšlenek a představ - podle svých možností reprodukuje na nástroje hudební motivy nebo kratší skladby a hudební doprovody - orientuje se v zápisech i složitějších písní a skladeb - rozezná a znázorní tempové a dynamické změny	Vokální činnosti - kultivace pěveckého a hlasového rozsahu - intonační výcvik - rytmický výcvik - jednohlasý a vícehlasý zpěv - pěvecký projev (zpěv melodicky složitějších písní) - hlasová hygiena - improvizace jednoduchých vokálních kompozic Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje - orientace v notovém a grafickém zápise - instrumentální doprovody - instrumentální kompozice - moderní hudební nástroje a počítač Hudebně pohybové činnosti - pohybové reakce na hudbu	praktické provedení sluchová analýza test referát prezentace	OVO: 1.1, 1.4 PT: Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů OVO: 1.2, 1.4 PT: Mediální výchova - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy OVO: 1.3

Hořické gymnázium

- pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů, uplatňuje se jako tanečník, případně choreograf - je schopen sestavit jednoduchou choreografii - uvědomuje si hudební formu díla - popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla - vytváří hodnotící soudy, zabývá se významem a poselstvím díla - rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích - uvědomuje si možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a poukáže na příklady jejího zneužívání - je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout - rozpozná ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat	- tanec jako způsob komunikace - paměťové uchování a reprodukce pohybů - tance lidové, dobové, umělé - výrazový tanec - choreografie k písním Recepce a reflexe - nové technologie v hudbě, záznam hudby - přímá a nepřímá komunikace hudby - světová hudba 20. století - česká hudba 20. století - USA jako kolébka jazzu - jazz a swing v české hudbě - vývoj populární hudby ve světě a u nás - interpretace v hudbě - interpretace hudebního díla - postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny - umělecká znakovost, role umělce - umělecký provoz - hudební průmysl - hudba jako kulisa - hudba jako terapie - hudební průmysl, hudba na objednávku a možnosti jejího zneužití - nové směry v hudbě - hudba jako generační výpověď a sebe prezentace - historické proměny pojetí uměleckého procesu		OVO: 2.1 - 2.8, 3.1 – 3.8 exkurze, koncert – dle možností a nabídky
---	--	--	--

Hořické gymnázium

	- subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané		
--	--	--	--

Výtvarný obor - 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - uplatňuje vlastní tvořivost při všech aktivitách jako proces rozvoje osobnosti - umí objasnit význam tvořivosti v procesu tvorby i v životě - uvědomuje si význam vlastních prožitků, vlastních zkušeností s uměním - učí se rozpoznat předpoklady ke vnímání současného umění - učí se rozpoznávat rysy magického (snového), mytického, realistického a modernistického přístupu ke skutečnosti - snaží se rozpoznávat rysy obecného vkusu ve vztahu k morálce doby - snaží se vystihnout vlivy a rysy dnešních proměn na proměnu komunikace v uměleckém procesu - uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů - rozlišuje umělecké směry - realizuje základní formy prezentace akcí školy, pozvánka, plakát, vývěsní štít - umí si vystavět slovní projev k průvodcovství výstavy, zvládne zahájení výstavy	Umělecká tvorba a komunikace <i>Umělecký proces a jeho vývoj</i> - umělecký proces a realita, chápání uměleckého procesu, znakové systémy jednotlivých druhů umění, historické proměny pojetí uměleckého procesu, osobnosti a sociální rozměr uměleckého procesu - prezentace uměleckého díla <i>Role subjektu v uměleckém procesu</i> - smyslové vnímání a jeho rozvoj - interpretace a recepce uměleckého díla, tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a příjemce <i>Úloha komunikace v uměleckém procesu</i> - umění ve společnosti, role umělce, publikum a jeho role, subjektivní chápání uměleckých hodnot a hodnoty společensky uznávané Využití vlastní tvorby při realizaci akcí školy - dny otevřených dveří, realizace výstav, jejich propagace, základní parametry realizace pozvánek, plakátů - divadelní tvorba, kostýmy, kulisy	praktické provedení řízený rozhovor skupinová práce referát výklad prezentace práce návštěva výstav projekt – dlouhodobý vztahující se k regionu	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 1.7, 2.1, 2.3, 2.5, 2.6, 2.8, 3.1, 3.3, 3.4, 3.6 PT: Osobnostní a sociální výchova - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Globalizační a rozvojové procesy - Žijeme v Evropě PT: Multikulturní výchova - Psychosociální aspekty interkulturality - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci

Hořické gymnázium

- realizuje návrhy kostýmů a kulís - zkouší základní způsoby malby temperou, získává přehled o možnostech obrazového vyjádření - poznává a porozumí umění prostřednictvím soustředěné a vědomé reflexe a vlastní tvorby - sleduje a hodnotí umění na pozadí historických, společenských a technologických změn - chápe umění jako specifický a nezastupitelný způsob komunikace probíhající mezi všemi účastníky uměleckého procesu - získává schopnost odlišovat podstatné znaky jednotlivých druhů umění na základě porovnávání - charakterizuje secesi a hlavní představitele - identifikuje využití barvy a světla - vysvětlí umělecký výraz - objasní podstatné rysy aktuálního přístupu k uměleckému procesu - seznámí se s barevným kruhem, vnímá komplementární barvy - identifikuje směry v sochařství a malířství 20. století - pozoruje postupné osvobození obrazu od zavedeného zobrazování vnímatelného	Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci - plošné a prostorové vyjádření - malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, uhlím a fixem - nauka o barvách - kompozice, kontrast a harmonie Secese – poslední celistvý umělecký směr – dělítko mezi 19. a 20. stoletím - vztahy předmětů a tvarů v prostoru - znaky secese, ornament, barevnost, stylizace - architektura: Kotěra, Fanta - sochařství: Bílek, Gaudí - malířství: Mucha, Klimt Impresionismus - význam světla, barvy, smyslové vnímání barev - Monet, Manet, Renoir, Cezanne - relativita barevného vidění - pohyb, zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby - vztahy s neevropskými kulturami Postimpresionismus - východisko pro další umělecké směry	rostlinný ornament plakát, tapeta ikebana secesní domy v Hořicích barevná cvičení barevný kruh komplementární barvy barevná skvrna pohyb barevná skvrna	mezi lidmi z různého kulturního prostředí PT: Mediální výchova - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Role médií v moderních dějinách Český jazyk a literatura Dějepis - projektové dny Spolupráce s mateřským školami - divadelní představení - výroba dárků - zvyky a tradice návštěva aktuálních výstav
---	---	--	--

Hořické gymnázium

	- Francie - Gauguin, Gogh, Seurat, Cézane - relativita barevného vidění, celistvost barevného a plošného vidění - iluze prostoru, objemu, pohybu	forma a obsah výtvarného díla barva a emoce duchovní rozměr díla v malířství	fyzika dějepis
--	---	---	------------------------------

Výtvarný obor - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách - umí vysvětlit umělecký výraz jako neukončený ve svém významu - uvědomuje si význam osobních podnětů pro vznik estetického prožitku, odhaluje vlastní zkušenosti s uměním - snaží se vnímat a rozpoznávat proces vzniku „obecného vkusu a estetických norem“ - uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů - rozlišuje umělecké směry	Umělecká tvorba a komunikace <i>Umělecký proces a jeho vývoj</i> - umělecký proces a realita, chápání uměleckého procesu, znakové systémy jednotlivých druhů umění, historické proměny pojetí uměleckého procesu, osobnosti a sociální rozměr uměleckého procesu - prezentace uměleckého díla <i>Role subjektu v uměleckém procesu</i> - smyslové vnímání a jeho rozvoj - interpretace a recepce uměleckého díla, tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a příjemce <i>Úloha komunikace v uměleckém procesu</i> - umění ve společnosti, role umělce, publikum a jeho role, subjektivní chápání uměleckých hodnot a hodnoty společensky uznávané Vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace	praktické provedení řízený rozhovor skupinová práce modelová situace problémové úlohy referát výklad popis s demonstrací	OVO: 1.4, 1.6, 1.8, 1.9, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 3.1, 3.2, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8 PT: Osobnostní a sociální výchova - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Globalizační a rozvojové procesy - Žijeme v Evropě PT: Multikulturní výchova

Hořické gymnázium

- zkouší základní způsoby malby temperou, získává přehled o možnostech obrazového vyjádření - poznává a porozumí umění prostřednictvím soustředěné a vědomé reflexe a vlastní tvorby, sleduje a hodnotí umění na pozadí historických, společenských a technologických změn - chápe umění jako specifický a nezastupitelný způsob komunikace probíhající mezi všemi účastníky uměleckého procesu - získá schopnost odlišovat podstatné znaky jednotlivých druhů umění na základě porovnávání a uvědomování si jejich shodností a odlišností - zařadí do historických souvislostí různé typy zobrazení, na konkrétních příkladech porovnává různé přístupy ke zvolenému tématu, snaží se odhalit jejich kulturní a historické kontexty - užívá jazyka umění jako prostředku k vyjádření nejrozličnějších jevů, vztahů, prožitků, emocí a představ - získává schopnost svůj způsob vyjádření hodnotit, porovnávat a nabízet ostatním - ověřuje a využívá kompoziční principy, a to jak při vlastní tvorbě, tak při interpretaci vizuálně	Využití vlastní tvorby při realizaci akcí školy - dny otevřených dveří, realizace výstav, jejich propagace, základní parametry realizace pozvánek, plakátů - divadelní tvorba, kostýmy, kulisy - uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační Výtvarné umění jako experimentální praxe - plošné a prostorové vyjádření - malba temperou, suchým pastelem, kresba tužkou, uhlem a fixem - nauka o barvách - kompozice, kontrast a harmonie Světónázorové, náboženské, filosofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků pro porozumění aktuální obrazové komunikaci Secese – poslední celistvý umělecký směr – dělítko mezi 19. a 20. stoletím - vztahy předmětů a tvarů v prostoru - znaky secese, ornament, barevnost, stylizace - architektura: Kotěra, Fanta - sochařství: Bílek, Gaudí - malířství: Mucha, Klimt Umění konce 19. století: Impresionismus - význam světla, barvy, smyslové vnímání barev - Monet, Manet, Renoir, Cezanne		- Psychosociální aspekty interkulturality - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí PT: Mediální výchova - Média a mediální produkce - Mediální produkty a jejich významy - Role médií v moderních dějinách
--	---	--	--

Hořické gymnázium

obrazných vyjádření vlastních i uměleckých -experimentuje s různorodými materiály pro vizuálně obratná vyjádření, vytváří v ploše i v prostoru jejich kombinace -zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ -seznamuje se s jednotlivými typy vizuálně obrazných vyjádření a zkoumá jejich účinky ve vztahu k osobním prožitkům - své kontakty a získané poznatky uvádí do vztahů s aktuálními i historickými výtvarnými projevy - porovnává výběr a způsob využití vyjadřovacích prostředků - objasní podstatné rysy aktuálního přístupu k uměleckému procesu - seznámí se s barevným kruhem, vnímá komplementární barvy - identifikuje směry v sochařství a malířství 20. století - pozoruje postupné osvobození obrazu od zavedeného zobrazování vnímatelného	- relativita barevného vidění, dojem, pohyb - stopy člověka v krajině Postimpresionismus - východisko pro další umělecké směry - Francie - Gauguin, Gogh, Seurat, Cézane - relativita barevného vidění Umění 20. století: Kubismus - analytický, syntetický - koláž, asambláž Futurismus - proměnlivost obrazu v čase Dadaismus - op-art, pop-art, kinetické umění Surrealismus Performace - land-art, body-art - happening, nové figurace, nefigurace Užité umění		
--	--	--	--

5. 15 Jazyková komunikace

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Jazyková komunikace* nabízí žákům posledního ročníku čtyřletého gymnázia shrnutí a rozvinutí některých témat z předmětu *Český jazyk a literatura*, zvláště z oblasti jazykové komunikace, a doplňuje jejich znalosti a dovednosti v oblasti projevů mluvených. Zvláštní význam je také věnován kultuře jazykových projevů. Vzhledem k menšímu počtu žáků je možné různé typy projevů procvičovat prakticky, což vede k rychlejšímu rozvoji jejich dovedností a k prohloubení znalostí a schopností práce s textem.

Výuka předmětu *Jazyková komunikace* upřednostňuje tvořivou práci s textem před výkladem a žáci se do tvorby hodin zapojují aktivněji než v běžných hodinách. Učitel vede žáky k prezentaci vlastních názorů, vzájemné toleranci v diskusi a kultivovanému projevu. Je zároveň pomocníkem při tvorbě žákovských textů. Do předmětu jsou integrována průřezová témata: *Osobnostní a sociální výchova*, *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*, *Multikulturní výchova* a *Mediální výchova*. Výuka je realizována v budově školy, v případě potřeby i mimo školu.

Hodinová dotace: 1h týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- Vede žáky k vyhledávání a třídění informací a k jejich využívání v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě.
- Vede žáky ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací, k jejich hodnocení z hlediska věrohodnosti, k jejich zpracování a využívání v dalším studiu, tvůrčích činnostech i v praktickém životě.
- Vede žáky k doplňování si vědomostí a jejich prohlubování v procesu vzdělávání, k propojování nových vědomostí s vědomostmi již nabytými, k jejich systemizaci v oblasti jazyka i při studiu jiných oborů.
- Stanovením dlouhodobějších úkolů motivuje žáky k plánování, organizaci a hodnocení vlastní práce.
- V kontaktu se žáky se snaží vystupovat otevřeně, vstřícně a tolerantně a tím je učí toto chování nenásilně a přirozeně přijímat a uplatňovat tyto zásady v komunikaci s ostatními lidmi.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- Vede žáky k aplikaci jazykových a literárně teoretických poznatků při analýze a interpretaci vybraných textů a k vytváření vlastních projevů mluvených i psaných.
- Vede žáky k uplatňování fantazie, intuice a představivosti v tvůrčích činnostech (např. tvůrčí psaní).
- Motivuje žáky k zapojení do soutěží a olympiád z českého jazyka.
- Umožňuje žákům zapojovat se do dlouhodobějších projektů.
- Vede žáky k originálním metodám řešení problémů, k hlubšímu uvažování o problému a k vhodné argumentaci (řízená diskuse apod.).

Kompetence komunikativní

Učitel:

Hořické gymnázium

- Vede žáky k jasnému, srozumitelnému a přiměřenému vyjadřování vzhledem ke komunikativnímu záměru a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných.
- Vede žáky k porozumění sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, ve složitějších, nejasných nebo sporných sděleních správnému porozumění napomáhá.
- Vede žáky k tomu, aby naslouchali promluvám jiných lidí, snažili se jim porozumět, aby citlivě a tolerantně přistupovali k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v diskusi.
- Vede žáky k tomu, aby se účinně zapojovali do diskuse, uměli obhájit svůj názor a vhodně argumentovali v komunikaci s jinými lidmi.
- Vede žáky k veřejné prezentaci vlastní samostatné práce přiměřeným způsobem.
- Vede žáky k využívání komunikačních dovedností v dalším studiu i ve svém životě.
- Vede žáky k vhodnému vystupování na veřejnosti a k dodržování zásad komunikace.
- Vede žáky k efektivnímu využívání moderních informačních technologií.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- Na základě práce s textem navozuje dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti a jedinečnosti každého člověku.
- Vede žáky k odhalování důsledků vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích.
- Vede žáky k reálnému posuzování vlastních možností a ke spolupráci při stanovování a dosahování společných cílů.
- Vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě a toleranci.
- Vede žáky k tomu, aby se rozhodovali na základě vlastního úsudku, aby odolávali společenským a mediálním tlakům.

Kompetence občanské

Učitel:

- Vede žáky k toleranci, vstřícnosti, otevřenosti a respektování přesvědčení druhých lidí při komunikaci.
- Vede žáky k respektování a ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví.
- Vede žáky k vytváření a rozšiřování poznání etických, duchovních a kulturních hodnot a k jejich ochraně.
- Vede žáky k posuzování událostí a vývoje veřejného života a života ve svém okolí a k jednání k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.
- Vede žáky k zodpovědnému a tvořivému plnění povinností, k vhodné obraně vlastních práv a práv jiných a k vystupování proti jejich potlačování.

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- Vede žáky k tomu, aby rozvíjeli svůj osobní a odborný potenciál, rozpoznávali a využívali příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě.
- Vede žáky k tomu, aby uplatňovali proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost.
- Vede žáky k tomu, aby usilovali o dosažení stanovených cílů, revidovali a kriticky hodnotili dosažené výsledky, korigovali další činnost s ohledem na stanovený cíl a dokončovali zahájené aktivity.
- Vede žáky k tomu, aby posuzovali a kriticky hodnotili rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti byli připraveni tato rizika nést.

Jazyková komunikace – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - Odlišuje různé variety národního jazyka, vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací. - Při analýze vybraných textů popíše základní rys češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence. - V mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči. - V mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči. - V písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou o příručky řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu. - Ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slohotvorných a syntaktických principů českého jazyka. - Využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího vhodně vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího. - V mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny. - Používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění	Úvod do studia - seznámení s úkoly a možnostmi práce - práce s prameny, infromatická výchova Rétorika - pravidla komunikace, vztah mluvčí – posluchač (autor – adresát) - vztah mezi jazykovým vyjadřováním a myšlením - druhy řečnických projevů, příprava a realizace řečnického vystoupení - verbální a nonverbální komunikace - zásady působivé řeči Text (komunikát) a komunikační situace - prostředí - účastníci komunikace, jejich role - funkce komunikátů (sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace) - objektivní a subjektivní činitelé - základní vlastnosti textu, výstavba textu (koherence textu), koheze textu, intertextovost - míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace; mluvenost a psanost - grafická stránka psaného textu - komunikační strategie - adresnost, volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a nonverbálních - vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa	Metody práce: rozbor a charakteristika textů, jazykové hry, kritické čtení, kritické myšlení, řešení problémů, poslech, práce ve dvojicích, recitace, řečnický výstup, řízená diskuse, slohové cvičení, skupinová práce, tvůrčí psaní, výklad učitele, jazykové aktuality Hodnocení: hodnotí se především aktivita žáků při zpracování dílčích úkolů, jazyková úroveň projevů mluvených a psaných, praktické činnosti	Český jazyk a literatura, Základy společenských věd

Hořické gymnázium

v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu. - Při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky. - Volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera i publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit. - Posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou. - Efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet).	Jazyková kultura Výklady a rozhovory o nové češtině Slovní zásoba a její změny Vývojové tendence současné spisovné češtiny		
--	---	--	--

5.16 Konverzace v angličtině

Charakteristika, obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět *Konverzace v angličtině* vychází z charakteristiky vzdělávacího oboru *Cizí jazyk* RVP G. Vzdělávání v tomto předmětu navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností v oboru *Cizí jazyk -jazyk anglický* a rozšiřuje a prohlubuje znalosti žáka získané v oboru *jazyk anglický*. Předmět připravuje žáky k maturitní, přijímací a jiné zkoušce. Předpokládaná vstupní úroveň odpovídá úrovni B1 *Společného evropského referenčního rámce*. Předmět je vyučován 2 hodiny týdně.

Vzdělávání vychází z obsahového, časového a organizačního vymezení předmětu *anglický jazyk*. Organizační formy a metody práce se používají adekvátně charakteru učiva a cílům vzdělávání. Rozsah slovní zásoby a náročnost výuky jsou přizpůsobeny schopnostem a potřebám žáků. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, výuka gramatiky je podřízena tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se v běžných situacích a hovořit o jednoduchých tématech každodenního života. Vedle produktivních řečových dovedností jsou rozvíjeny i receptivní, tedy žáci musí porozumět jednoduchému čtenému textu. Při výuce se žák průběžně seznamuje s realitami anglicky mluvících zemí, uvědomuje si rozdíly a shody a vzájemné historické i kulturní vazby mezi mateřštinou a anglickým jazykem.

Klíčové kompetence

Kompetence komunikativní

- jsou cílovými kompetencemi předmětu, žák se učí produktivním, receptivním i interaktivním řečovým dovednostem, učí se kultivovaně a jazykově správně vyjádřit svůj názor, reagovat na otázku, formulovat svůj projev s ohledem na adresáta a komunikační záměr
- učitel rozvíjí schopnosti žáka prezentovat své názory a myšlenky, klade důraz na „kulturní úroveň“ komunikace, připravuje žáky na komunikaci s jinými lidmi, na naslouchání druhým

Kompetence k učení

- žák si uvědomuje specifiku učení se cizímu jazyku, je veden k pravidelné a soustavné práci, k samostatnému učení se, k práci s jinými zdroji informací a k individuálnímu rozšiřování aktivní a pasivní slovní zásoby
- učitel pravidelně do hodin zařazuje skupinovou i samostatnou práci s různými výstupy, zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů (Internet, literatura, mapa)

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k samostatnému řešení a hledání odpovědí, vyvozování obecných závěrů, nejen k přejímání hotových závěrů a pouček
- učitel vytváří praktické problémové úlohy a situace a učí žáky problémy řešit pomocí metody hraní rolí, podporuje týmovou práci při řešení problémů

Kompetence občanské

- žák se učí toleranci v přijímání jiných názorů a projevů jiné kultury, respektuje je, seznamuje se s důležitými příčinami odlišného historického a kulturního vývoje v rámci Evropy i světa

Hořické gymnázium

- učitel zadává referáty a mluvní projevy, aby žáci museli formulovat vlastní postoje, hájit svá práva a práva ostatních a sledovat dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti, vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým, vede žáky k aktivní ochraně zdraví a k ochraně životního prostředí

Kompetence sociální a personální

- v průběhu výuky se žák učí poznávat své silné i slabší stránky, pracovat ve skupině, respektovat druhé, objektivně hodnotit sebe i druhé, být odpovědný za výsledky své práce
- učitel zařazuje do hodin kooperativní vyučování a týmovou práci, při které žáci procvičují osvojené jazykové prostředky a nacvičují hraní rolí, rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role, podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence k podnikavosti

- učitel vede žáka k profesní orientaci.
- učitel vede žáka k tvůrčímu myšlení, estetickému cítění.
- učitel vede žáky ke spolupráci a kooperaci.
- učitel vede žáky k naplňování činnosti a dodržování plánů.
- učitel vede žáka k systematickému učení.

Konverzace v angličtině – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
Žák: - formuluje plynule svůj názor, přednese souvislý projev na zadané téma - obhájí svůj názor, vyjádří ne/souhlas, svolení, prosbu, odmítnutí, ne/možnost, nutnost, zákaz, příkaz - vyjádří emoce – ne/libost, ne/zájem, radost/zklamání, překvapení, obavu, sympatie, strach - zaujímá morální postoje – vyjádří omluvu, odpuštění, pochvalu, pokárání, lítost, přiznání - komunikuje plynule a foneticky správně v konkrétních situacích - rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu proneseného standardním tempem a běžnou výslovností - rozumí složitějšímu a stylisticky diferencovanějšímu projevu na aktuální téma - v souvislém dialogu rodilých mluvčích vedeném ve standardním tempu a s běžnou výslovností rozezná téma rozhovoru, postoje aktérů a hlavní informace - v kontextu je schopen odhadnout neznámé slovo či spojení, odhadne význam frazeologismů - odvodí význam odvozených nebo přejatých slov - porozumí jednoduché definici pojmu - účelně využívá překladového i výkladového slovníku - formuluje hlavní myšlenky slyšeného i přečteného textu - do konverzace se aktivně zapojí tvořením otázek, reakcí na ně i delší promluvou, je schopen dialog řídit - vyzve partnera, aby vyjádřil a obhájil svůj názor - předkládá argumenty a zdůvodňuje je	Tematické okruhy - osobní charakteristika, životní styl, způsob vnímání sebe sama - rodina a společenské vztahy - domov a bydlení, domácí potřeby - každodenní život - vzdělání a práce, pracovní události, vybavení - volný čas a zábava, vybavení pro sport a zábavu, netradiční koníčky - sport, nehody - cestování a doprava, netradiční dovolená - zdraví a hygiena, nehody - stravování, recepty - nakupování a služby - společnost, veřejné instituce, služby - věda a technika, pokrok - média, informace z médií, tisk, rozhlas, televize, internet, film, telefon - příroda, životní prostředí, ekologie, globální problémy Reálie zemí studovaného jazyka - charakteristika anglicky mluvících zemí, život, kultura a tradice - politické strany, literatura, významná díla a autoři - národní zvláštnosti a záliby - jazykové zvláštnosti a odlišnosti	testy ústní zkoušení skupinová práce vyprávění role play referát / prezentace sebehodnocení	anglický jazyk zeměpis biologie základy společenských věd dějepis fyzika

Hořické gymnázium

- vede formální i neformální rozhovor, reaguje na náhodné situace v osobním i profesním životě - rozumí komunikaci prostřednictvím telefonu	- aktuální události - autentické materiály - vztahy s Českou republikou Důraz na prohloubení konverzačních dovedností k ústní maturitní zkoušce - rychlé reakce - popis obrázku - porovnání obrázků - samostatná promluva, logicky uspořádaná - aktivní interakce v dialogu		
--	---	--	--

5. 17 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj jedince. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinku konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na různé sociální role, které vyžadují spolupráci, překonávání zábran, tvořivost, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného požitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tělesná výchova se vyučuje s ohledem na značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a s ohledem na rozdílnou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností. Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do tematických bloků, které se v jednotlivých ročnících opakují a postupně rozšiřují. Výuka probíhá odděleně, v rámci projektů školy může probíhat i koedukovaně.

Ročník	1.	2.	3.	4.
Počet hodin	2	2	2	2

Předmět je vyučován s dotací 2 hodin týdně.

Výuka může být organizována v tělocvičnách místních základních škol, městském bazénu, městské hale, atletickém hřišti u městské haly či Smetanových sadech.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

KOMPETENCE K UČENÍ

- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost a dovednosti
- podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“
- při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace
- jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním v oblasti sportu a pohybové výchovy rozšiřujeme svoji kvalifikaci a svůj „pedagogický obzor“

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

Hořické gymnázium

- podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních či duševních stavů
- jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií
- vedeme žáky k čestnému jednání v duchu „fair play“
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve vnitřním řádu školy, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na tvorbě těchto pravidel
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svoji osoby a svojí školy na veřejnosti
- jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejnosti, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní jednání“, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) – volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnosti žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- učíme žáky, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy
- jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže)
- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy
- nabízíme žákům vhodné pozitivní hodnoty
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví
- při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich příčinu
- v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace
- jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku
- jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, respektujeme osobnost žáka a jeho práva

KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, prací netrestáme

Hořické gymnázium

- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- důsledně učíme žáky dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí
- jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru TĚLESNÁ VÝCHOVA

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

- 1.1 organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity
- 1.2 ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy
- 1.3 usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti, vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití
- 1.4 vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití
- 1.5 využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci
- 1.6 připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení
- 1.7 uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí
- 1.8 poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

- 2.1 provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů
- 2.2 zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení
- 2.3 posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně
- 2.4 respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

- 3.1 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- 3.2 volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje
- 3.3 připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci

Hořické gymnázium

- 3.4 respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech
- 3.5 respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva
- 3.6 sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje změřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje
- 3.7 aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti

218

Hořické gymnázium

- připraví organismus na následnou pohybovou činnost - provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony - užívá a rozpozná základní startovní povely - poskytne první pomoc - zná zásady bezpečného chování - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného - rozpozná která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání - rozpozná základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře - určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele - používá aktivně osvojované pojmy - ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zná základy anatomie těla - zná zásady bezpečného chování	- základy evidence výkonů MÍČOVÉ A DALŠÍ HRY Basketbal - herní činnosti jednotlivce (driblink, přihrávka, dvojtakt) - herní kombinace - průpravné hry - hra se zjednodušenými pravidly Volejbal - herní činnosti jednotlivce (odbití obouruč vrchem, odbití obouruč spodem, spodní podání, příjem podání) - herní kombinace - průpravné hry - hra se zjednodušenými pravidly Florbal, házená, kopaná, softbal (dle podmínek a zájmu žáků) - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace - průpravné hry - hra se zjednodušenými pravidly GYMNASTIKA - protná: kotouly, vazby kotoulů, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou - hrazda: výmyk, sešin vpřed - přeskok: roznožka, skrčka - kladina (lavičky): rovnovážná cvičení - švihadlo: vazby kroků	kontrola znalostí pravidel herní testy výkon ve hře kontrolní činnost závody - bodování praktické provedení	
---	---	---	--

Hořické gymnázium

- poskytne první pomoc - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení	KONDIČNÍ, ZDRAVOTNÍ A ESTETICKÁ CVIČENÍ Posilování - různých svalových partií s náčiním a bez náčiní Zdravotní cvičení - základní vyrovnávací cvičení – kompenzační cviky - cvičení na správné držení těla - relaxační cvičení - dechová cvičení - regenerační cvičení - protahovací cvičení - balanční cvičení - základy masáží - netradiční formy cvičení Estetická cvičení (dívky) - základní názvosloví aerobiku - základní taneční kroky - jednoduché sestavy s hudebním doprovodem - moderní formy tance	praktické provedení	
	ÚPOLY - pádová technika - úpolové hry prvního typu - sebeobrana	praktické provedení	
- zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání - používá různé plavecké způsoby, startovní skok a obrátku - předvede první pomoc při záchraně tonoucího	PLAVÁNÍ - význam plavání pro zdraví a regeneraci - hygiena a bezpečnost - základní plavecké disciplíny - záchrana tonoucího - skok do neznámé vody - startovní skok - plavání pod vodou	plavecký test zkouška	Plavání - zařazeno dle zájmu žáků a provozních podmínek

Hořické gymnázium

- zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost - provede ošetření bruslí - předvede první pomoc při úrazu na bruslích - ukáže jednoduché prvky při jízdě - předvede práci s hokejkou	BRUSLENÍ - osvojení sportu na ledě, hokej, krasobruslení - ošetření bruslí a bot - způsoby záchrany a přivolání pomoci. - jednoduché prvky při jízdě – jízda vpřed, vzad, obraty, zastavení, změna směru - in – line	ukázka – hodnocení praktické předvedení	Bruslení - zařazeno dle zájmu žáků a klimatických podmínek
- zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost - provede ošetření lyží - předvede první pomoc při úrazu na lyžích. - ukáže jednoduché prvky při jízdě - zná zásady bezpečného chování - zná bezpečnostní zásady při pobytu na horách - má znalosti o lyžařském vybavení a výstroji	LYŽOVÁNÍ - osvojení sportu na horách - ošetření lyží a bot - způsoby záchrany a přivolání pomoci - základní prvky při jízdě – carving - běh na lyžích – klasický i bruslení - snowboard	ukázka - hodnocení praktické předvedení	Lyžování a snowboarding . forma kurzu dle zájmu a možnosti žáků
- podílí se na přípravě turistického pobytu - ovládá základní zásady orientace v krajině - zná a dodržuje pravidla orientačního běhu - volí a používá vhodnou výstroj a výzbroj - poskytne první pomoc i v nestandardních podmínkách	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (expedice) - příprava turistické akce - příprava pobytu v přírodě - orientace v krajině - orientační běh - příprava a likvidace tábořiště (podle podmínek)		Sportovně turistický kurz - zařazen dle zájmu a možností žáků

Tělesná výchova - druhý ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
ŽÁK: - užívá tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností - volí a používá pro osvojované činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje - respektuje pravidla osvojených sportů	ČLOVĚK A SPORT - základní pravidla osvojovaných pohybových činností - vhodná výstroj a výzbroj pro různá sportovní odvětví - plnění sportovních rolí v různých sportovních	řízené měření rozprava a diskuse popis denního režimu cvičení v přírodě	OVO: 1.1 až 1.8, 2.1 až 2.4, 3.1 až 3.7 Výchova ke zdraví: OVO 1.1, 1.2, 1.3

Hořické gymnázium

- respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role - spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - užívá a rozpozná základní startovní povely - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly - usiluje o zdokonalení již osvojených pohybových dovedností - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného - rozpozná která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání	činnostech - měřitelné údaje související s tělesnou výchovou, jejich dokumentace - spolupráce ve sportovní činnosti, vzájemná pomoc, pravidla fair play, sport a ochrana přírody - odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu ATLETIKA - atletická abeceda - běžecká cvičení - odrazová cvičení - obratností cvičení - nácvik štafety (zdokonalování techniky) - starty (různé polohy) - skok vysoký MÍČOVÉ A DALŠÍ HRY Basketbal - driblink, přihrávka, dvojtakt, střelba z místa - herní kombinace - průpravné hry Volejbal - odbití obouruč vrchem a spodem, spodní a vrchní podání, příjem podání - herní kombinace - průpravné hry Florbal, házená, kopaná, softbal (dle podmínek a zájmu žáků)	PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny tematické okruhy) měření praktická činnost tabule rekordů měření výkonů rozhodování - řízení diskuse kontrola znalostí pravidel praktická činnost kontrola znalosti pravidel herní testy výkon ve hře
--	---	--

Hořické gymnázium

- rozpozná základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře - určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele - rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru - používá aktivně osvojované pojmy - ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - ukáže využití gymnastických prvků při tvorbě krátké sestavy - provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem - rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat - využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a dušení relaxaci - usiluje o zdokonalení již osvojených pohybových dovedností - usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých - zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace	- herní činnosti jednotlivce - herní kombinace - průpravné hry GYMNASTIKA - prostná: kotouly, stoj na rukou bez dopomoci, přemet stranou, jednoduché sestavy - hrazda: výmyk, sešín vpřed, nácvik podmetu - přeskok: roznožka, skrčka, odbočka - kladina: chůze, obraty, různé skoky - švihadlo: vazby skoků - jednoduché sestavy KONDIČNÍ, ZDRAVOTNÍ A ESTETICKÁ CVIČENÍ Kondiční cvičení - posilování s náčiním i bez - kruhový trénink - kondiční a pohybové testy Zdravotní cvičení - kompenzační cviky - cviky na správné držení těla - relaxační cvičení - dechová cvičení - regenerační cvičení - protahovací cvičení - balanční cvičení - základy masáží - netradiční formy cvičení Estetická cvičení (dívky) - aerobik, jednoduché sestavy - tanec	kontrolní činnost závody - bodování praktické provedení praktické provedení kondiční a pohybové testy	
--	---	--	--

Hořické gymnázium

- zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání - používá různé plavecké způsoby, startovní skok a obrátku - předvede první pomoc při záchraně tonoucího	ÚPOLY - základní a průpravné - pádová technika - úpolové hry druhého typu - sebeobrana PLAVÁNÍ - význam plavání pro zdraví a regeneraci - základní plavecké disciplíny - hygiena a bezpečnost - záchrana tonoucího - skok do neznámé vody - startovní skok - plavání pod vodou	plavecký test zkouška	Plavání - zařazeno dle zájmu žáků a provozních podmínek
- zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost - provede ošetření bruslí - předvede první pomoc při úrazu na bruslích - ukáže jednoduché prvky při jízdě - předvede práci s hokejkou	BRUSLENÍ - osvojení sportu na ledě, hokej, krasobruslení - ošetření bruslí a bot - způsoby záchrany a přivolání pomoci - jednoduché prvky při jízdě – jízda vpřed, vzad, obraty, zastavení, změna směru - in – line	ukázka – hodnocení praktické předvedení	Bruslení - zařazeno dle zájmu žáků a klimatických podmínek
- zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost - provede ošetření lyží - předvede první pomoc při úrazu na lyžích - ukáže jednoduché prvky při jízdě	LYŽOVÁNÍ - osvojení sportu na horách - ošetření lyží a bot - způsoby záchrany a přivolání pomoci - základní prvky při jízdě – přívrat, odvrat, oblouky - kročňý, v přívratu, carvingový - průpravné cviky - běh na lyžích – klasické i bruslení	ukázka - hodnocení praktické předvedení	Lyžování a snowboarding . forma kurzu dle zájmu a možnosti žáků
- podílí se na přípravě turistického pobytu	TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (expedice) - příprava turistické akce		Sportovně turistický kurz - zařazen dle zájmu a

Hořické gymnázium

- ovládá základní zásady orientace v krajině - zná a dodržuje pravidla orientačního běhu - volí a používá vhodnou výstroj a výzbroj - poskytne první pomoc i v nestandardních podmínkách	- příprava pobytu v přírodě - orientace v krajině - orientační běh - příprava a likvidace tábořiště (podle podmínek)		možností žáků
---	---	--	---------------

Tělesná výchova - třetí ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NÁSTROJE, HODNOCENÍ	VAZBY, PŘESAHY
ŽÁK: - užívá tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží - volí a využívá vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje - připraví ve spolupráci s ostatními studenty třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci - respektuje pravidla a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně uplatňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora	ČLOVĚK A SPORT - základní pravidla osvojovaných pohybových činností na úrovni cvičence a rozhodčího, vzájemná komunikace při pohybových činnostech - vhodná výstroj a výzbroj: funkčnost, finanční dostupnost, kvalita, péče - příprava soutěží v rámci třídy, školy (propagace, organizace, vyhodnocení, dokumentace) - spolupráce ve sportovní činnosti, vzájemná pomoc, pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným - sport pro všechny, pravidla fair play - propagace sportovních úspěchů ČR a historických sportovních událostí - odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu	řízené měření rozprava a diskuse popis denního režimu cvičení v přírodě	OVO: 1.1 až 1.8, 2.1 až 2.4, 3.1 až 3.7 Výchova ke zdraví: OVO 1.1, 1.2, 1.3 PT: Osobnostní a sociální výchova (všechny tematické okruhy)

soutěží - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje (spoluodhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech - rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony - užívá a rozpozná základní startovní povely - užívá základy techniky osvojovaných disciplín - aplikuje průpravňová cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - dokáže sestavit tabuli rekordů - užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje (spoluodhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako prejev obecné kulturnosti - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného - rozpozná která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí	ATLETIKA - atletická abeceda - běžecká cvičení - odrazová cvičení - obratnostní cvičení - štafeta - skok vysoký, skok daleký - hody MÍČOVÉ A DALŠÍ HRY Basketbal - driblíng, přihrávka, dvojtakt, střelba z místa - střelba po driblíngu z výskoku - obranná činnost jednotlivce-osobní obrana - doskakování - herní kombinace - průpravňové hry - hra + rozhodování Volejbal - odbití obouruč vrchem a spodem - spodní a vrchní podání - příjem podání - útočný úder - blokování - herní kombinace - průpravňové hry - hra + rozhodování Florbal, házená, kopaná, softbal	měření praktická činnost tabule rekordů měření výkonů rozhodování - řízení kontrola znalostí pravidel herní testy výkon ve hře rozhodování kontrola znalostí pravidel
--	--	--

Hořické gymnázium

- ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání - rozpozná základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře - určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele - posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - ovládá dobře dopomoc dle potřeby a záchranu při cvičení na náradí - zvládá provedení akrobatických prvků samostatně i v sestavě - používá aktivně osvojované pojmy - ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích - ukáže využití gymnastických prvků při tvorbě krátké sestavy - rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - dovede využít hudební doprovod k pohybovým činnostem		
(dle podmínek a zájmu žáků) - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace - průpravné hry - hra + rozhodování - základní principy pro řízení a rozhodování - herní role a funkce - příprava a organizace utkání GYMNASTIKA - prostná: kotouly, stoj na rukou, stoj na rukou + kotoul, přemet stranou, rondat - hrazda: výmysk, sešin vpřed, podmet, toč jízmo - kladina: chůze, obraty, rovnovážné výdrže - kruhy: houpaní, seskoky, komínání - přeskok: roznočka a skrčka s oddáleným můstkem - záchrana a dopomoc - zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality - tvorba sestav KONDIČNÍ, ZDRAVOTNÍ A ESTETICKÁ CVIČENÍ Kondiční cvičení - různé druhy posilování bez i s náčiním - posilování v kruhovém tréninku - technika posilování na posilovacích strojích Zdravotní cvičení - kompenzační cviky - cvičení na správné držení těla - cvičení relaxační, regenerační, dechová, protahovací, balanční - netradiční formy cvičení	kontrolní činnost závod - bodování praktické provedení	praktické provedení kondiční testy

Hořické gymnázium

	Estetická cvičení (dívky) - aerobik - taneční kroky - sestavy s hudebním doprovodem - moderní formy tance ÚPOLY - pádová technika - základní a průpravné - sebeobrana - vybrané techniky (judo, aikido, karate) PLAVÁNÍ základní plavecké disciplíny záchrana tonoucího skok do neznámé vody startovní skok plavání pod vodou BRUSLENÍ - osvojení sportu na ledě, hokej, krasobruslení - způsoby záchrany a přivolání pomoci - jednoduché prvky při jízdě – jízda vpřed, vzad, obraty, zastavení, změna směru - in – line		
- zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání - používá různé plavecké způsoby, startovní skok a obrátku - předvede první pomoc při záchráně tonoucího - zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost - provede ošetření bruslí - předvede první pomoc při úrazu na bruslích - ukáže jednoduché prvky při jíždě - předvede práci s hokejkou		plavecký test zkouška	Plavání - zařazeno dle zájmu žáků a provozních podmínek Bruslení - zařazeno dle zájmu žáků a klimatických podmínek Lyžování a snowboarding . forma kurzu dle zájmu a možnosti žáků Sportovně turistický kurz - zařazen dle zájmu a možností žáků

229

Hořické gymnázium

- připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci - dobře zná pravidla jednotlivých her a zvládá rozhodování - zdokonaluje získané pohybové dovednosti - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného - rozpozná která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání - rozpozná základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře - určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele - rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru	MÍČOVÉ A DALŠÍ HRY Basketbal - driblink, přihrávka, dvojtakt, střelba z místa - střelba po driblinku z výskoku - obranná činnost jednotlivce – osobní obrana - zónová obrana - doskakování - herní kombinace - hra - rozhodování Volejbal - odbití obouruč vrchem a spodem, spodní a vrchní podání, příjem podání - útočný úder, blokování - herní kombinace - hra - rozhodování Florbal, házená, kopaná, softbal (dle podmínek školy a zájmu žáků) - herní činnosti jednotlivce - herní kombinace - hra - rozhodování příprava a organizace utkání rozhodování, zápis	herní testy výkon ve hře rozhodování a zápis o utkání
- zdokonaluje získané pohybové dovednosti - posoudí provedení osvojené činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zvládá provedení akrobatických prvků samostatně i v sestavě - používá aktivně osvojované pojmy	GYMNASTIKA - prostná: kotouly, stoj na rukou, stoj na rukou + kotoul, přemet stranou, rondat - hrazda: výmyk, sešín vpřed, podmet, toč jízmo - kladina: chůze, obraty, rovnovážné výdrže - přeskok: kotoul, roznožka, skrčka - kruhy: houpaní, komíhání, seskoky	kontrolní činnost závody - bodování praktické provedení

Hořické gymnázium

- ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - ukáže využití gymnastických prvků při tvorbě krátké sestavy - provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat - vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití - dokáže rozlišit posilování pro jednotlivé svalové skupiny - aktivuje oslabené svaly nechá hyperaktivní svaly relaxovat - dovede využít hudební doprovod k pohybovým činnostem - zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání - používá různé plavecké způsoby, startovní skok a obrátku - předvede první pomoc při záchraně tonoucího	- záchrana a pomoc - tvorba vlastních sestav KONDIČNÍ, ZDRAVOTNÍ A ESTETICKÁ CVIČENÍ Kondiční cvičení - posilování bez náčiní i s náčiním - posilování v kruhovém tréninku - využití netradičního náčiní Zdravotní cvičení - kompenzační cviky - cviky na správné držení těla - cvičení relaxační, dechová, regenerační, protahovací, balanční - netradiční formy cvičení Estetická cvičení (dívky) - aerobik - tanec - sestavy s hudebním doprovodem - moderní formy tance ÚPOLY - pádová technika - základní a průpravné - sebeobrana - vybrané techniky (judo, aikido, karate) PLAVÁNÍ - význam plavání pro zdraví a regeneraci - základní plavecké disciplíny - záchrana tonoucího - skok do neznámé vody - startovní skok - plavání pod vodou	praktické provedení kondiční testy plavecký test zkouška	Plavání - zařazeno dle zájmu žáků a provozních podmínek
---	---	--	--

Hořické gymnázium

- zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou a společenskou činnost - provede ošetření bruslí - předvede první pomoc při úrazu na bruslích - ukáže jednoduché prvky při jízdě - předvede práci s hokejkou	BRUSLENÍ - osvojení sportu na ledě, hokej, krasobruslení - způsoby záchrany a přivolání pomoci - jednoduché prvky při jízdě – jízda vpřed, vzad, obraty, zastavení, změna směru - in – line	ukázka – hodnocení praktické předvedení	Bruslení - zařazeno dle zájmu žáků a klimatických podmínek
---	---	--	---

6. Hodnocení žáků

Systém hodnocení

Hodnocení plní funkci motivační i poznávací a doprovází všechny činnosti, které žáci v rámci vyučování nebo školních akcí vykonávají. Kombinuje klasifikaci a slovní hodnocení. Snaží se také zohlednit důležité prvky výchovy na škole, tj. zejména rozvoj schopnosti týmové práce, samostatné výzkumné a tvůrčí činnosti a rozvoj schopnosti sebevzdělání a sebevýchovy, resp. sebehodnocení žáků.

Předmětem hodnocení je prospěch studentů, ale i jejich chování. Hodnocení je nastaveno tak, aby zabránilo jednostrannému důrazu na oceňování dobré paměti, kázně a schopnosti přizpůsobit se okolí, a umožnilo ocenit osobnostní kvality žáků (např. snahu a vůli po zlepšení, píli, cílevědomost, ochota pomáhat druhým), jejich kreativitu, přínos pro školní kolektiv, účast na dobrovolných akcích či prospěšnou činnost mimo školu, včetně hlubšího zájmu v některém oboru.

Z hlediska jednoho školního roku jsou žáci průběžně hodnoceni v rámci vyučovacích předmětů (forma: klasifikace známkami, podmínkový systém) a studijních výjezdů (forma: podmínky, kredity, ohodnocení konkrétních výstupů z výjezdu). Úspěšné zvládnutí učiva v rámci podmínkových předmětů otvírá studentům možnost plnohodnotné účasti na expedici.

V pololetí a na závěr školního roku obdrží žáci pololetní (výpis) a výroční vysvědčení, jež shrnuje klasifikaci za dané období. Klasifikace vychází z *Klasifikačního řádu Hořického gymnázia*.

Po celý školní rok probíhá také průběžné hodnocení chování žáků. Výsledné hodnocení se opět objevuje na pololetním a výročním vysvědčení, v průběhu školního roku jsou udělovány různé typy výchovných opatření (pochval, napomenutí apod.).

Hodnocení v rámci vyučovacích předmětů

Z hlediska hodnocení lze vyučovací předměty rozdělit do dvou základních skupin. V první skupině jsou předměty, kde učitelé používají tradiční klasifikační stupnici 1-5 (stupeň výborný až nedostatečný). Ve druhé skupině využívají tzv. podmínkový systém. Do první skupiny patří matematika a všechny jazyky.

V rámci podmínkových předmětů může být prospěchová stupnice vyjadřována i formou písmen s tím rozdílem, že se pátý stupeň při prvním zkoušení z dané podmínky neudílí (tj. 1=A, 2=B, 3=C, 4=D). Pokud je výkon žáka hodnocen jako nedostatečný, tak se podmínka považuje za nesplněnou a je nutné zkoušení z této podmínky opakovat. Pokud ani při druhém zkoušení z dané podmínky není žák hodnocen lépe než nedostatečně, je podmínka hodnocena stupněm nedostatečně (5=E). Pokud se žák nedostaví ke druhému termínu zkoušení z této podmínky do uzavření pololetní klasifikace, je toto hodnocení automaticky převedeno na klasifikaci nedostatečně.

Tímto způsobem je hodnoceno především plnění tzv. povinných podmínek. U nepovinných podmínek je čtyřstupňové hodnocení voleno podle charakteru podmínky, v některých případech se hodnocení omezuje na „splnil – nesplnil“.

Žáci mají také možnost si již splněnou zkoušku samostatně opravit, v případě úspěšné opravy se pak počítá lepší výsledek. Tím je žákům dán do ruky nástroj na ovlivnění vlastních výsledků, který ale zároveň vede k jejich větší samostatnosti a reálné zodpovědnosti za své výsledky i průběžný výkon.

V každém předmětu je stanoven počet podmínek, které musí žák za dané období splnit v určitém termínu. Termíny hodnocení jsou stanoveny v ročním školním plánu a žákům známy na začátku školního roku.

Pokud žák nezvládne do konce příslušného období splnit podmínky včas, skládá z daného předmětu souhrnnou zkoušku z učební látky příslušného studijního období. Z této zkoušky dostane známku, kterou již nelze opravit a která je základem pro jeho klasifikaci.

Kredity

Ředitelka školy uděluje tzv. zlaté kredity jedenkrát až dvakrát ročně (např. za dlouhodobé zapojení do organizace a zajišťování školních programů a akcí, zodpovědné vedení expediční skupiny, reprezentaci školy na veřejnosti apod.). Tímto kreditem může žák nahradit splnění jedné nepovinné podmínky v rámci podmínkového předmětu. Každý kredit lze využít jen jednou a za jeden školní rok je možné v rámci jednoho předmětu použít maximálně dva kredity.

Vyučující mají právo udělovat tzv. stříbrné kredity (za dlouhodobou kvalitní práci v hodinách, realizaci individuálních projektů apod.). Ten je vázán na konkrétní předmět a je platný v rámci školního roku, v němž byl udělen.